

10 lat „Radaru”

2002 - 2012

Biuletyn nr 14

**Jeleniogórskiego Stowarzyszenia
Żołnierzy Radiotechników
„Radar”**

Jelenia Góra, maj 2012 roku

ISSN 1732-8667

Biuletyn redaguje Kolegium w składzie Zarządu Stowarzyszenia pod kierownictwem płk. w st. sp. prof. dr. hab. inż. Franciszka Mroczko.

Nad wydaniem bieżącego zeszytu pracowali:
Redakcja i korekta – Franciszek Michalik.
Skład komputerowy i oprawa foto – Franciszek Michalik.

Biuletyn został wydany dzięki przekazanym przez Autorów materiałom publicystycznym oraz pracy redakcyjnej wykonanej całkowicie bezpłatnie. Fotografie udostępnili z archiwów własnych Autorzy publikacji.

Artykuły publikowane w „Biuletynie” są niezależnymi wypowiedziami Autorów. Za ich treść Redakcja nie ponosi odpowiedzialności, zastrzegając sobie prawo do opracowywania redakcyjnego i skracania tekstów.

Wydawca:
Jeleniogórskie Stowarzyszenie
Żołnierzy Radiotechników „Radar”
58-503 Jelenia Góra
ul. Lwówecka 18

e-mail: marygol@wp.pl

Materiały publicystyczne w formie elektronicznej prosimy nadsyłać na adres franek@kangur.info

Wydrukowano na koszt Stowarzyszenia
w Przedsiębiorstwie Poligraficzno-Wydawniczym „CMYK”
ul. Karola Miarki 52
58-500 Jelenia Góra

Nakład 200 egz.

www.radar.jgora.pl

**Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników
„Radar”**

KRS 0000 11 82 56

Organizacja Pożytku Publicznego

ISSN 1732-8667

Spis treści

Marek Gołębiowski

Charakterystyka Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar” - w 10 rocznicę powstania	5

Michał Sikora

Życzenia Szefa Wojsk OPL i Radiotechnicznych	16

Henryk Gradkowski

Wczoraj i dziś	18

Edward Basałygo

List gratulacyjny Związku Żołnierzy WP	20

Edward Jakubowski

Pismo z okazji obchodów rocznicowych	21

Ivo Łaborewicz

Pismo z okazji 10-rocznicy działalności „Radaru”	23

Michał Sikora

Wojska Radiotechniczne SP – początki, stan obecny i perspektywy.	24

Ivo Łaborewicz

Historia i zagospodarowanie budynków wojskowych byłych szkół radiotechnicznych w Jeleniej Górze. Cz. 1. Budynki Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej ...	29

Janusz Górecki

Nasze działania o zachowanie w pamięci pokoleń tradycji i historii jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych	39
Starania Stowarzyszenia w celu nadania nazw ulicom pokoszarowym	40
Upamiętnienie szkół wojskowych, ich dowódców i żołnierzy na tablicach pamiątkowych	47

Marek Gołębiowski

„WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY” Pomnik pamięci żołnierzom poległym za Ojczyznę	54

Henryk Dąbkiewicz

Stanisław Matejuk

Wystawa Sprzętu Radiolokacyjnego w m. Łomnica k. Jeleniej Góry	66

Redakcja

Porozumienia o współpracy (wykaz).....	77

Redakcja

Wykaz autorów artykułów zamieszczonych w Biuletynach JSZR „Radar” oraz w materiałach konferencyjnych	79

Redakcja

Członkowie założyciele Stowarzyszenia (wykaz)	94

Redakcja

Członkowie czynni Stowarzyszenia (wykaz) (stan na dzień 15.04.2012 r.)	95

Redakcja

Zmarli członkowie Stowarzyszenia (wykaz)	96

Charakterystyka Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR - w 10 rocznicę powstania

Geneza

Stowarzyszenie ma siedzibę w Jeleniej Górze, a swoim zasięgiem obejmuje teren kraju. Obecnie skupia w swych szeregach głównie byłą kadrę zawodową jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych i absolwentów tych szkół. Po ostatnich zmianach statutu, Stowarzyszenie jest otwarte na przynależność do niego i innych osób chcących dobrowolnie przyjąć na siebie i spełniać powinności członkowskie. Stąd w szeregach stowarzyszenia jest coraz więcej jego wcześniejszych Sympatyków, także osób nie pełniących służby wojskowej.

Stowarzyszenie RADAR w środowisku weteranów i rezerwistów Wojska Polskiego jest prekursorem działalności organizacji opartej na etosie demokratycznej i apartyjnej organizacji pozarządowej oraz na zasadach etycznych wypracowanych w Unii Europejskiej dla organizacji pozarządowych.

Impulsem do utworzenia Stowarzyszenia była wiadomość o planach zakończenia w 2002 roku funkcjonowania Centrum Szkolenia Radioelektronicznego (CSR) oraz likwidacji jeleniogórskiego garnizonu wojskowego.

Środowisko wojskowe w Jeleniej Górze było w tym czasie społecznie mało aktywne. Funkcjonujące w nim dwa Związki nie nadążały mentalnie i organizacyjnie w dostosowywaniu swojej działalności do potrzeb wynikających z uczestnictwa w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Pojawiła się groźba zaprzepaszczenia dorobku jeleniogórskich szkół radiotechnicznych i dewastacji mienia powojkowego. Ten wniosek wynikał z oceny skutków likwidowania innych garnizonów oraz z sytuacji powstałej w garnizonie jeleniogórskim po rozwiązaniu 18 Karkonoskiego Pułku Przeciwlotniczego. Tylko niewielka część byłych żołnierzy zawodowych mieszkających w Jeleniej Górze przejawiała emocjonalne związki z miejscem służby i nauki, a przede wszystkim była aktywna społecznie. W postawach znacznej części byłych żołnierzy zawodowych zaczynała dominować niechęć do działania i zanik kreatywności. Ten stan rzeczy środowiska i rysująca się w nim perspektywa marnotrawstwa potencjału społecznego oraz zagrożenie dewastacji mienia powojkowego wywołały odruch obronny. Poszukiwano sposobów zachowania pamięci o historii oraz polskich tradycji garnizonu wojskowego i takiego przekształcenia mienia powojkowego, by jak najlepiej wykorzystać go na potrzeby społeczeństwa Jeleniej Góry.

Inicjatorem i pomysłodawcą zawiązania Stowarzyszenia był gen. bryg. dr inż. Bronisław Peikert - ówczesny komendant Centrum. Pierwsze ustalenia misji i charakteru stowarzyszenia powstały przy współpracy z płk. w st.sp. dr. inż. Józefem Piekarczykiem i st. chor. sztab. rez. Janem Ginowiczem, który później zainicjował wiele przedsięwzięć w ramach Stowarzyszenia.

Postanowiono, że dewizą stowarzyszenia będzie myśl Jana Kochanowskiego: "Służmy pocziwiej sławie. A jako kto może - nich ku pożytku dobra spólnego pomoże".

Stowarzyszenie w założeniu miało być zorganizowaną grupą byłych żołnierzy zawodowych pracujących jako wolontariusze na rzecz dobra wspólnego, każdy wedle swoich możliwości intelektualnych, fizycznych i materialnych. W stowarzyszeniu miało nie być miejsca dla członków biernych, dlatego postanowiono przyjąć zasadę przyjmowania do organizacji poprzez rekomendację przez dwóch członków założycieli. Warunek rekomendacji miał także zapobiec kandydowaniu na członków stowarzyszenia osób przypadkowych, niehonorowych lub naruszających normy współżycia społecznego. Sięgnięto tutaj do tradycji i etosu korpusu oficerskiego II Rzeczypospolitej.

Prace nad projektem statutu Stowarzyszenia rozpoczęły się na początku lutego 2002 r., po zawiązaniu się siedmioosobowego Zespołu Organizacyjnego. Stowarzyszenie powstało na Zebraniu Założycielskim 5 kwietnia 2002 r., na którym było obecnych 59 Członków Założycieli, w tym: 1 generał, 51 oficerów starszych, 2 oficerów młodszych i 5 chorążych. Na zebraniu ustalono nazwę na: Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników RADAR.

Poprzez tę nazwę postanowiono podkreślić szczególnie związek wojskowego korpusu żołnierzy radiotechników z Jelenią Górą. Tutaj bowiem wykształcił się trzon kadrowy korpusu radiotechników pełniących służbę we wszystkich rodzajach wojsk i służb Wojska Polskiego, a głównie w Wojskach Radiotechnicznych Sił Powietrznych.

Powołano Tymczasowy Zarząd i Komisję Rewizyjną. Adresem siedziby stowarzyszenia stał się adres zamieszkania prezesa Józefa Piekarczyka. Na tym zebraniu uchwalono, z inicjatywy Jana Ginowicza, wniosek do Komendanta CSR o nadaniu ulicom koszarowym nazw związanych ze szkolnictwem wojskowym. Jednej z ulic postanowiono nadać nazwę płk. Wacława Kazimierskiego, aby w ten sposób uhonorować legendarną postać pierwszego polskiego komendanta Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej, twórcy szkoły wyższej oraz osoby wielce zasłużonej dla Jeleniej Góry i polskiego szkolnictwa wojskowego.

W maju 2002 r., przed uroczystościami 50 rocznicy utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej – Świętem CSR, ulice koszarowe otrzymały stosowne nazwy.

Stowarzyszenie Radar wpisane zostało do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000118256, a dwa lata później (w 2004 roku) Stowarzyszenie uzyskało status organizacji pożytku publicznego.

Pierwsze Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia odbyło się 18 czerwca 2002 r. Wybrano władze, ustalono główne zadania na pierwszą kadencję Zarządu. Uchwalono wizerunek logo Stowarzyszenia. Postanowiono o wydawaniu biuletynu oraz o uruchomieniu strony internetowej.

Ogólna charakterystyka

Stowarzyszenie RADAR:

1. jest niezależną i samorządną organizacją zrzeszającą członków, którzy dobrowolnie deklarują się pracować dla wspólnego dobra środowiska wojskowego, społeczności lokalnej i regionu;
2. zachowuje neutralność partyjną i tolerancję światopoglądową;
3. kieruje się wskazaniami etycznymi wynikającymi z honoru i godności żołnierzy Wojska Polskiego;
4. posiada osobowość prawną;
5. może prowadzić odpłatną i nieodpłatną działalność statutową;
6. opiera swą działalność na pracy społecznej członków. Do prowadzenia spraw organizacyjnych i finansowych oraz realizacji niektórych zadań statutowych może korzystać z wolontariatu zewnętrznego i zatrudniać pracowników;
7. może zawierać umowy o współpracy z instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami wojskowymi, uczelniami i władzami samorządowymi oraz innymi podmiotami na zasadach suwerenności stron, partnerstwa, jawności celów działania i efektywnej współpracy.

Misja i cele

Misją Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR jest zachowanie tradycji i dorobku żołnierzy radiotechników Wojska Polskiego oraz historii garnizonu jeleniogórskiego, kształtowanie postaw obywatelskich w środowisku lokalnym oraz promocja bezpieczeństwa i obronności.

Misję realizuje się poprzez cele operacyjne ustalane na okres trzyletniej kadencji zarządu i poprzez zadania ujmowane w planach rocznych stowarzyszenia. W dotychczasowej działalności sformułowano następujące cele operacyjne:

1. Pielęgnowanie tradycji i dorobku jeleniogórskich radiotechników.
2. Utrwalanie w świadomości mieszkańców znaczenia Wojska Polskiego w rozwoju materialnym i intelektualnym Jeleniej Góry.
3. Integrowanie środowiska weteranów i rezerwistów Wojska Polskiego.

4. Gromadzenie pamiątek wojskowych związanych z garnizonom Jeleniogórskim i żołnierzami radiotechnikami.
5. Współpraca z instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami wojskowymi, uczelniami i władzami samorządowymi w zakresie promocji bezpieczeństwa i obronności.
6. Wspieranie inicjatyw obywatelskich, w szczególności podróży wojskowo- historycznych, wystaw, publicznych wykładów i spotkań, grup rekonstrukcyjnych oddziałów wojskowych, itp.
7. Działalność publicystyczno-edukacyjna, w szczególności wydawanie biuletynu stowarzyszenia i książek, prowadzenie strony internetowej, organizowanie konferencji naukowych itp.).
8. Popularyzowanie sylwetek żołnierskich, w szczególności żołnierzy radiotechników.
9. Popularyzowanie zdrowego trybu życia, w tym organizowanie i popularyzowanie uczestnictwa w imprezach rekreacyjnych, sportowych i turystycznych.
10. Organizowanie i popularyzowanie uczestnictwa w uroczystościach świąt państwowych i wojskowych obchodzonych w Jeleniej Górze i regionie.

Współpraca w ramach partnerstwa

Współpraca Stowarzyszenia RADAR z innymi organizacjami pozarządowymi ma coraz większe znaczenie w realizacji misji stowarzyszenia oraz ogólnie sprawę ujmując, w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego w regionie jeleniogórskim. Wspólne działania pozwalają na osiągnięcie lepszych efektów w podejmowanych przedsięwzięciach. Stąd dążenie stowarzyszenia do nawiązywania współpracy bilateralnej i zespołowej (koalicyjnej lub federacyjnej). Stowarzyszenie uczestniczyło w działalności Koalicji Jeleniogórskich Organizacji Pozarządowych. Niestety, działalność koalicji zamarła w 2005 r. Następną próbą związana była z budowaniem Forum Obywatelskiego Partnerstwa dla Regionu Karkonoskiego (FOPdRK). W ramach tego forum powstały Tezy Karkonoskie, do treści których Stowarzyszenie wniosło propozycje oraz uwagi. Po półtorarocznej działalności FOPdRK przestało funkcjonować. Osiągnęło jednak swój cel – powstały Tezy Karkonoskie, z którymi Stowarzyszenie się identyfikuje i realizację ich popiera.

Stowarzyszenie RADAR obecnie ma podpisane umowy o partnerskiej współpracy z następującymi podmiotami prawnymi:

- Ministerstwem Obrony Narodowej - w czerwcu 2003 r.;
- Stowarzyszeniem Byłych Absolwentów OSR „NAYA-II” z Indonezji - w maju 2004 r.;
- Karkonoskim Towarzystwem Naukowym - w maju 2005 r.;

- Towarzystwem Przyjaciół Jeleniej Góry - w maju 2005 r.;
- Oddziałem Wrocławskim Instytutu Badań Naukowych im. gen. Edwina Rozłubirskiego - w maju 2005 r.;
- Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze - w październiku 2005 r.;
- Wydziałem Technicznym Kolegium Karkonoskiego - w grudniu 2008 r.

Bez pisemnego porozumienia zawiązała się współpraca z:

- Szefostwem Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych w Warszawie,
- 3 Brygadą Radiotechniczną we Wrocławiu,
- 23 Śląską Brygadą Artylerii w Bolesławcu,
- 10 Brygadą Kawalerii Pancерnej w Świętoszowie
- Stowarzyszeniem Byłych Żołnierzy 62 Kompanii Specjalnej Commando w Bolesławcu.

Krótko o porozumieniu ze Stowarzyszeniem NAYA-II.

Na początku lat sześćdziesiątych w Jeleniej Górze szkolili się w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej kadeci z Indonezji. Czas nauki i pobytu w Jeleniej Górze wspominają z nostalgią, tak dużą, że utworzyli Stowarzyszenie Byłych Absolwentów OSR „NAYA-II”. Staraniem tego stowarzyszenia została wydana książka o ich pobycie w Jeleniej Górze oraz okazjonalnie wydawana jest gazetka z polskim tytułem: "Dzień dobry". Na spotkaniach członkowie Stowarzyszenia NAYA-II śpiewają polskie piosenki ludowe i biesiadne. Stowarzyszenie RADAR systematycznie wysyła partnerom w Indonezji swoje wydawnictwa i wydawnictwa popularyzujące region jeleniogórski. W maju 2004 r. przebywał z wizytą w Jeleniej Górze absolwent OSR płk Soejitno - prezes NAYA-II. Inicjatorem zawarcia porozumienia oraz pełniącym funkcję łącznika z Indonezjczykami jest członek Stowarzyszenia RADAR ppłk Stanisław Matejuk. O szkoleniu specjalistów radiolokacji sił zbrojnych Indonezji i dostawach do tego kraju polskich stacji radiolokacyjnych oraz o pracy w Bandungu oficerów z Jeleniej Góry można przeczytać w kilku numerach biuletynu Stowarzyszenia RADAR.

Dorobek

Nim Stowarzyszenie formalnie zawiązało się, na etapie formułowania statutu i programu przez Zespół Organizacyjny, już budziło w środowisku żołnierskim i wśród niektórych polityków duże zainteresowanie. Żywiono obawę, że może powstać jakaś regionalna siła polityczna. Takiego zamiaru twórcy Stowarzyszenia nie mieli, ale skutki nieoczekiwane były dla środowiska żołnierskiego i dla miasta korzystne. Przyśpieszone zostały

decyzje związane ze sposobem zagospodarowania obiektów pokoszarowych, a także o przedłużeniu funkcjonowania CSR o rok.

Stowarzyszenie w swojej działalności nie ustrzegło się problemu niskiej aktywności części członków. Ten mankament jest jednak kompensowany dużym dodatkowym wysiłkiem kilkunastu najaktywniejszych członków, głównie pełniących funkcje w zarządzie. Po odejściu (ze względu na stan zdrowia) z funkcji prezesa płk. Józefa Piekarczyka, na prezesa wybrano ppłk. mgr. Janusza Góreckiego – byłego dowódcę batalionu podchorążych. Przez sześć lat prezesowania wykazał się dużym poświęceniem w pełnieniu funkcji. Był bardzo dobrym realizatorem wielu inicjatyw powstających w Stowarzyszeniu. W lutym 2011 r. na prezesa Stowarzyszenia wybrano ppłk rez. mgr. Marka Gołębiowskiego. Wielu jeleniogórczan, a szczególnie środowisko kombatanatów zna Marka Gołębiowskiego jako oficera prowadzącego publiczne uroczystości patriotyczne w mieście.

W okresie prawie dziesięciu lat działalności Stowarzyszenie wykonało większość zaplanowanych zadań związanych z celami statutowymi. Należą do nich m.in. następujące:

1. Z inicjatywy Stowarzyszenia, przy współpracy z Komendą CSR przygotowano i przeprowadzono uroczystości zakończenia działalności Centrum Szkolenia Radioelektronicznego. Godnie pożegnano sztandar szkoły w obecności przedstawicieli wyższych dowódców i władz miasta. Była liczna asysta pocztów sztandarowych organizacji kombatanckich. Byli „rodzice chrzestni” sztandaru: Zofia Czernow i płk Edward Jakubowski. Z dalekiej Indonezji na tę uroczystość przyjechał płk Soejinto. Pół roku później płk Jerzy Balcerkowski – ostatni komendant CSR – przekazał Stowarzyszeniu dostojnie oprawione godło państwowe zdjęte z głównej bramy koszar („Pod Jeleniami”). Ten symbol jest zawsze obecny podczas doniosłych uroczystości Stowarzyszenia. Wiele wysiłku poświęcono również w uratowanie orłów zdobiących portale budynków koszarowych. Nowi właściciele budynków zdołali nieświadomie zniszczyć cztery portale ale przy wsparciu konserwatora zabytków uratowano jedenaście pozostałych.
2. Po czteroletnich staraniach Stowarzyszenia, przy wsparciu prezydenta Miasta Jeleniej Góry Marka Obrębalskiego i postanki Marzeny Machałek, Rada Miejska uchwałą z 22 maja 2007 r. pokoszarowym ulicom nadała nazwy: Płk. Wacława Kazimierskiego, Kadetów, Elewów i Radarowa. Były plac apelowy nazwany jeszcze podczas funkcjonowania CSR „Placem Radiotechników” pozostał bez nazwy. Wymienione ulice wraz z ulicą Podchorążych (nazwa nadana w 1948 r. po zajęciu koszar przez Oficerską Szkołę Piechoty nr 2 - wcześniej ul. Rymarska) utworzyły nowe osiedle nazywane osiedlem "Pod Jeleniami". Nazwa powstała w nawiązaniu do posągów jeleni zdobiących arkady byłej bramy koszarowej. Staraniem komendanta CSR

gen. bryg. Bronisława Peikerta posągi zostały wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Nie tylko posągi jeleni, lecz cała brama koszarowa posiada duże znaczenie emocjonalne w środowisku żołnierzy radiotechników, a wartości architektoniczne i historyczne także dla miasta. Stowarzyszenie RADAR wystąpiło z wnioskiem do Rady Miejskiej o nadanie bramie statusu pomnika historii Jeleniej Góry. Niestety, ówczesni decydenci nawet nie podjęli wysiłku zbadania sprawy. Stowarzyszenie otrzymało decyzję odmowną bez uzasadnienia. Obecnie na arkadach bramy znajduje się pięć tablic upamiętniających żołnierzy Wojska Polskiego, którzy w latach 1945-2004 służyli w znanych w Polsce i poza jej granicami - koszarach „Pod Jeleniami”. Fundatorami tych tablic byli w głównej mierze żołnierze, pracownicy i absolwenci jeleniogórskich szkół wojskowych. Tablicę upamiętniającą Oficerską Szkołę Topografów ufundowali jej absolwenci. Warto przypomnieć o tablicy podkreślającej związek Wojska Polskiego i miasta Jelenia Góra. Tablicę tę w imieniu społeczeństwa Jeleniej Góry ufundowało Stowarzyszenie „Wspólne Miasto”. Przy bramie, na budynku dawnej wartowni, jest tablica upamiętniająca płk. prof. dr. hab. inż. Wacława Kazimierskiego, oficera będącego wzorem osobowym nie tylko dla żołnierzy, pracowników i absolwentów jeleniogórskich szkół wojskowych. Jest On inicjatorem ambicji miasta w posiadaniu własnego szkolnictwa wyższego. Wspierał kształcenie nauczycieli oraz funkcjonowanie szkoły muzycznej. Inicjował i wspierał działalność sportową oraz amatorski ruch artystyczny. Brama jest częścią ulicy jego imienia. Zatem brama byłych koszar, z jej posągami jeleni i tablicami pamiątkowymi, stała się jeszcze cenniejszym zabytkiem. Jest czytelnym symbolem więzi żołnierzy z miastem i jego mieszkańcami, także kotwicą pamięci dla ponad stu tysięcy żołnierzy, którzy „Pod Jeleniami” pełnili służbę wojskową w okresie powojennym.

3. Utworzenie jesienią 2005 roku ekspozycji muzealnej sprzętu radiolokacyjnego w Łomnicy koło Jeleniej Góry. W powstanie tej wystawy zaangażowanych było wiele osób i instytucji. Jednak największy udział w jej organizację wniósł Prezes Honorowy Stowarzyszenia RADAR gen. bryg. dr inż. Bronisław Peikert. Ekspozycja plenerowa w Łomnicy, nie tylko przypomina o związkach Jeleniej Góry z radarami i kształceniem tu przez blisko 50 lat radiotechników dla Wojska Polskiego oraz dla sił zbrojnych Libii i Indonezji, lecz również promuje polską wojskową myśl techniczną. Corocznie wystawę zwiedza kilka tysięcy turystów, w tym wielu zagranicznych. Członkowie Stowarzyszenia w razie potrzeby pełnili w okresie letnim funkcję społecznych przewodników po wystawie.
4. Zorganizowanie w kwietniu 2006 roku, we współpracy z Departamentem Wychowania i Promocji Obronności MON, trzydniowych warsztatów metodycznych dla pracowników muzeów, fundacji i stowarzyszeń współpracujących z wojskiem nt.: „Tradycje

oręża polskiego, rozwój techniki wojskowej, promocja obronności”. W warsztatach uczestniczyło 60 osób z całej Polski.

5. Zorganizowanie w Jeleniej Górze w obiektach Kolegium Karkonoskiego (dawniej wojskowych) z dużą oprawą i ceremonią wojskową wspólnie z szefostwem Wojsk 12 października 2007 roku centralnych uroczystości święta Wojsk Radiotechnicznych. Święto zgromadziło wielu znakomitych radiotechników z całej Polski oraz znacznych gości, w tym między innymi posłów, senatorów, szefów firm przemysłu zbrojeniowego oraz władze samorządowe Jeleniej Góry i powiatu.
6. Coroczne uczestnictwo w organizacji na terenie miasta obchodów Święta Wojska Polskiego. Początkowo Święto WP organizowane było skromniej w Skansenie Uzbrojenia przy ul. Sudeckiej. Od 2007 roku organizowane jest w pełnej gali z udziałem kompanii honorowej, orkiestry dętej, pocztów sztandarowych oraz pocztu flagowego w centrum miasta, na placu przy Kościele Garnizonowym, pod powstałym w 2006 roku pomnikiem „Niepodległość i Wolność”.
7. Udział członków Stowarzyszenia w organizowanych w naszym mieście oraz w regionie uroczystościach patriotyczno-rocznicowych takich jak:
 - z okazji Święta Konstytucji 3 Maja,
 - w rocznicę forsowania Nysy Łużyckiej – 16 kwietnia - Cmentarz Wojenny w Zgorzelcu,
 - w rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie – 8 maja,
 - pamięci jeńców wojennych zamęczonych przy budowie Drogi Sudeckiej – maj – Borowice k. Jeleniej Góry,
 - z okazji rocznicy napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę – 1 września,
 - z okazji Święta Niepodległości – 11 listopada.

Tradycyjnie większość tych uroczystości komentuje i prowadzi obecny Prezes JSZR RADAR ppłk w st.sp. Marek Gołębiowski.

8. Współpraca Stowarzyszenia z Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze w organizowaniu wystaw przedstawiających historię garnizonu, szkolnictwa wojskowego, militariów oraz wystaw z okazji tematycznych rocznic. Współautorem i wystawcą wielu z nich jest znany jeleniogórski kolekcjoner i znawca militariów – członek JSZR RADAR – kolega Władysław Stasienko.
9. Założenie witryny internetowej Stowarzyszenia www.radar.jgora.pl - strona ta jest wizytówką naszej organizacji i przedstawia historyczny oraz bieżący dorobek stowarzyszenia przez lata jego działalności. Odwiedzają ją głównie absolwenci jeleniogórskich szkół wojskowych. Dzięki tej stronie mogą oni współuczestniczyć w działalności Stowarzyszenia, chociaż mieszkają w różnych zakątkach naszego kraju, a często również za granicą. Ich aktywność oraz sentyment do szkoły, którą ukończyli sprawia, że

są autentycznymi ambasadorami Jeleniej Góry w swoim środowisku.

10. Wydawanie „radarowych” biuletynów (wydano dotychczas 14 numerów) na łamach których publikowane są artykuły z życia Stowarzyszenia, o historii garnizonu, o historii szkolnictwa wojskowego w Jeleniej Górze, o historii i przemianach w polskiej radiolokacji, o rozwoju rodzimej myśli technicznej, kolejnych generacjach sprzętu radiotechnicznego, pionierach wojskowej radiotechniki, dowódcach jednostek wojskowych oraz artykuły wspomnieniowe, analityczne, podsumowujące, a także relacje i sprawozdania z konferencji naukowych, uroczystości państwowych, kombatanckich, środowiskowych, rocznicowych, ceremonii wojskowych, spotkań, wystaw, podróży, rajdów, imprez sportowo-rekreacyjnych, integracyjnych itp. Największy wkład pracy, dorobek publicystyczny i wysiłek edytorski w wydanie dotychczasowych Biuletynów wnieśli koledzy: Jan Ginowicz, Janusz Górecki, Jerzy Górski oraz śp. Paweł Kaliński (zmarły w bieżącym roku).
11. Zorganizowanie konferencji naukowej – wspólnie z Kolegium Karkonoskim – w dniach 16-17 maja 2008 roku nt.: „Rola wojska w rozwoju intelektualnym Jeleniej Góry” z okazji jubileuszy: 900- lecia Jeleniej Góry, 35-lecia Karkonoskiego Towarzystwa Naukowego, 10-lecia Kolegium Karkonoskiego oraz Święta Stowarzyszenia RADAR. Wydana została drukiem publikacja, jako bogaty materiał pokonferencyjny.
12. Organizowanie co roku w I połowie czerwca – wspólnie z Muzeum Karkonoskim – Pikniku Militarynego w Łomnicy koło Jeleniej Góry, przy Wystawie Sprzętu Radiolokacyjnego, obok stacji paliwowej. Piknik jest realizowany w ramach promocji Wojska Polskiego, sprzętu bojowego, sprawności działania jednostek wojskowych i popularyzacji militariów w ramach pokazów i działań grup rekonstrukcyjnych. Impreza ma charakter otwarty, masowy i rekreacyjny. Skierowana jest do mieszkańców Ziemi Jeleniogórskiej i turystów, a głównie jako atrakcja dla dzieci i młodzieży (w 2012 r. odbędzie się IV Piknik).
13. Posadzenie Dębu Pamięci Żołnierzy Wojska Polskiego Garnizonu Jelenia Góra - wspólnie ze Związkiem Żołnierzy WP i Związkiem Żołnierzy LWP - 15 sierpnia 2010 roku w dniu Święta WP, obok budynku dawnej stołówki żołnierskiej WOSR (CSR), a obecnie pięknego gmachu Biblioteki Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej – jako symboliczny dowód stacjonowania jednostek wojskowych Wojska Polskiego w Jeleniej Górze (w latach 1945-2010).
14. Organizowanie co roku w I połowie marca stałej cyklicznej rekreacyjnej imprezy integracyjnej w domku góralskim na Polanie Jakuszyckiej pn.: Rodzinny Zimowy Piknik Stowarzyszenia RADAR (dotychczas 9 spotkań). Ma ona za zadanie popularyzować aktywny wypoczynek rodzin wojskowych i ich znajomych na

trasach narciarskich Biegu Piastów w pięknym otoczeniu lasu świerkowego Gór Izerskich i urokliwych zimowych krajobrazów w tej niezwykłej okolicy. Podczas Pikniku organizowane są gry i zabawy sprawnościowe, spacer na nartach biegowych, spotkanie z organizatorami Biegu Piastów, degustacja wypieków domowych ciast i tradycyjnej żołnierskiej grochówki. Impreza ma charakter dobrowolny, otwarty, organizowana społecznie, w dzień wolny (sobota lub niedziela). Jest imprezą składkową z dojazdem we własnym zakresie.

15. Postawienie pomnika pamięci żołnierzy Wojska Polskiego poległych na polu chwały, walcząc o niepodległość Ojczyzny pn.: „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY” na placu przy głównym wejściu do Kościoła Garnizonowego w Jeleniej Górze. Pomnik wybudowano społecznie z inicjatywy członków i sympatyków Stowarzyszenia RADAR przy bezinteresownym wsparciu lokalnych firm. Uroczyste odsłonięcie pomnika nastąpiło 15 sierpnia 2011 r. podczas ceremonii obchodów Święta Wojska Polskiego, z udziałem kompanii honorowej, pocztów sztandarowych, kombatantów i weteranów II wojny światowej, pionierów Jeleniej Góry oraz okolicznych miejscowości, parlamentarzystów, przedstawicieli władz samorządowych, mieszkańców Jeleniej Góry. Pomnik zawiera aktualnie 5 urn z ziemią z pól bitewnych na, których żołnierz polski bił się i ginął za wolną POLSKĘ. Co roku kolejnych 5 urn będzie składanych pod pomnikiem.

Podsumowanie

Dziś, po 10 latach działalności, Stowarzyszenie RADAR liczy ponad 120 członków zwyczajnych, wspierających i honorowych. Wśród członków jest 4 oficerów z tytułem naukowym profesora i 16 z tytułem doktora.

Wielu mieszka poza Jelenią Górą, a jeden nawet w USA.

Możemy z całą odpowiedzialnością powiedzieć, że słowa Jana Kochanowskiego – które są dewizą Stowarzyszenia –

„SŁUŻMY POCZCIWEJ SŁAWIE, A JAKO KTO MOŻE
– NIECH KU POŻYTKU DOBRA SPÓLNEGO POMOŻE”

– dokładnie oddają cele, zakres działania i sens istnienia oraz charakter Stowarzyszenia. Słowa te rozumiemy w sposób nam szczególnie bliski i czytelny. Całe nasze aktywne zawodowo życie to była właśnie służba.

Służba Polsce, służba narodowi, służba armii, służba jednostce wojskowej, służba garnizonowi (miastu), służyliśmy więc określonej ważnej sprawie. To dalej w nas zostało. Dlatego słowa te dają nam energię i siłę oraz przyczyniają się do budowania autorytetu naszej organizacji.

Stowarzyszenie RADAR jest już dobrze znane nie tylko w mieście i regionie jeleniogórskim. Znani jesteśmy w całym środowisku polskich radiotechników.

Jesteśmy neutralni politycznie, nie angażujemy się w deklaracje partyjne, natomiast wspieramy użyteczne inicjatywy obywatelskie, sprawy z perspektywą i szansą pomyślnego realizacji. Cieszy nas każde przedsięwzięcie, którego celem jest dobro społeczeństwa.

Jesteśmy otwarci na współpracę, zresztą z wieloma instytucjami mamy ją formalnie podpisaną, a z innymi wspólnie aktywnie działamy.

Mamy wielu sympatyków i przyjaciół tu w Jeleniej Górze oraz w całym kraju.

To dobre odniesienie do pracy na przyszłe lata.

Źródła

1. Statut Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR.
2. Programy i plany działalności – archiwum Stowarzyszenia RADAR.
3. Strona internetowa Stowarzyszenia - www.radar.jgora.pl
4. Biuletyny Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR, są dostępne w czytelni Książnicy Karkonoskiej oraz w Bibliotece Naukowej Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze.

Życzenia Szefa Wojsk OPL i Radiotechnicznych

z okazji uroczystych obchodów w Jeleniej Górze:

- **62 rocznicy powstania Wojsk Radiotechnicznych**
- **60 rocznicy powołania Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej**
- **10 lat działalności Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar”**

Historia Wojsk Radiotechnicznych stanowi pasmo niekończących się i dynamicznych przemian, związanych zarówno z organizacją polskiego systemu obrony powietrznej, jak również technologią eksploatowanego sprzętu radiolokacji i systemów dowodzenia.

15 października 2012 roku przypada 62. rocznica powstania Wojsk Radiotechnicznych. To właśnie w tym dniu, pododdziały 49. samodzielnego batalionu obserwacyjno-meldunkowego w m. Walcz osiągnęły pełną gotowość bojową i zapoczątkowały funkcjonowanie systemu obserwacji wzrokowej polskiego obszaru powietrznego, tworząc podwaliny pod dzisiejszy system rozpoznania radiolokacyjnego. Data ta uznawana jest za początek funkcjonowania Wojsk Radiotechnicznych, a obchodzone z tej okazji święto stanowi część jakże bogatej tradycji polskiego oręża.

Lata następne to czas organizacji i stabilizacji struktur Wojsk Radiotechnicznych, a przede wszystkim ich wzbogacania w coraz nowocześniejszą technikę wojskową. Był to również czas formowania nowych jednostek i zapoczątkowania budowy nowoczesnego systemu rozpoznania radiolokacyjnego – elementu systemu obrony powietrznej, współtworzącego filary bezpieczeństwa, które zapewniały możliwość pokojowego istnienia naszych obywateli.

Możemy być dumni z osiągnięć i dokonań radiotechnicznych pokoleń, które niejednokrotnie w pionierskich wręcz warunkach tworzyły podstawy dzisiejszego systemu rozpoznania radiolokacyjnego. To wspólna pełna wyrzeczeń i poświęceń służba doprowadziła do ukształtowania Wojsk Radiotechnicznych w dzisiejszej ich formie i mocno wpisała się w nasze wojskowe tradycje. Przez kolejne lata godnie, z honorem i poświęceniem wypełniamy rozliczne zadania. Mądrzy doświadczeniami minionych pokoleń rozwijamy i doskonalimy swój kunszt, wprowadzamy do eksploatacji nowoczesne stacje radiolokacyjne oraz tworzymy jednolity i w pełni kompatybilny z NATO system rozpoznania przestrzeni powietrznej. Wojska Radiotechniczne stanowią niezwykle istotny komponent nie tylko Sił Powietrznych, ale całych Sił Zbrojnych.

Jednocześnie udało się stworzyć efektywny system szkolnictwa kształcący oficerów Wojsk Radiotechnicznych. Już w 1952 roku założono w Beniaminowie Oficerską Szkołę Radiotechniczną, która w trzy lata później została przeniesiona do Jeleniej Góry, stając się prężnym ośrodkiem dydaktyczno-szkoleniowym, który w 1969 roku przekształcono w Wyższą Oficerską Szkołę Radiotechniczną, a następnie w Centrum Szkolenia

Radioelektronicznego. Również tutaj utworzono Szkołę Chorążych kształcąca także potrzebnych techników radiolokacji. W tym miejscu pokolenia przyszłych radiotechników doskonaliły i rozwijały swoje umiejętności, by stać się wartościowymi w służbie ojczyźnie żołnierzami i doskonałymi specjalistami. W 2004 roku Centrum zostało rozformowane, a szkolenie przeniesiono do Centrum Szkolenia Sił Powietrznych w Koszalinie, gdzie zapoczątkowano kolejny rozdział radiotechnicznych tradycji.

Lecz dorobek jeleniogórskich pokoleń radiotechnicznych nie zaginął – ich podtrzymywaniem od już 10 lat zajmuje się **Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników „Radar”**, którego intensywne działanie ma niezwykle wielkie znaczenie dla tradycji Wojsk Radiotechnicznych i zasługuje na słowa najwyższego uznania. Zrzeszeni w stowarzyszeniu byli żołnierze radiotechnicy pieczołowicie gromadzą pamiątki i dokumenty upamiętniające rozwój Wojsk Radiotechnicznych, wspierają działalność o charakterze wystawienniczo-patriotycznym, szczególnie w regionie jeleniogórskim, oraz wydają szereg publikacji nawiązujących do historii wojskowości, a zwłaszcza wojskowej radiolokacji.

Z ogromną satysfakcją składam wszystkim pozostającym w czynnej służbie radiotechnikom serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów w codziennej służbie wojskowej, a rezerwistom i weteranom zdrowia, pomyślności w życiu osobistym i dumy z przynależności do tak wyjątkowego grona żołnierzy.

gen. bryg. Michał Sikora

dr hab. Henryk Gradkowski

Rektor Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze

Wczoraj i dziś

Jubileusz Dziesięciolecia Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar” skłania do snucia wspomnień; do zestawienia terażniejszości z przeszłością.

Dziś campus Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej należy do najwspanialszych w Polsce. Cały kompleks dydaktyczny Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej został przejęty, wyremontowany i zmodernizowany. Dysponujemy znakomitą halą sportową. Za kilka miesięcy na cele dydaktyczne zostanie przekazana kryta pływalnia. Chlubimy się Biblioteką i Centrum Informacji Naukowej im. Juliusza Słowackiego. Prowadzimy studia – stacjonarne i niestacjonarne – na ponad dziesięciu kierunkach.

Można bez wątpienia stwierdzić, że tradycja naukowa przekazana przez poprzednią wyższą uczelnię została podjęta, ugruntowana i rozwinięta. Wychodzimy też naprzeciw nowym czasom, nowym zapotrzebowaniom środowiskowym.

Jednakowoż tej wypowiedzi patronuje nastrój wspomnieniowy i więcej miejsca wypada poświęcić przeszłości. Niech to będzie przyczynek do opowieści o wydarzeniach sprzed paru dziesiątków lat, dostrzeganych, rzecz jasna, z subiektywnego punktu widzenia.

Piszący te słowa pojawił się w WOSR przy końcu komendantury pułkownika, a później profesora Wacława Kazimierskiego. Służba wojskowa w Podoficerskim Batalionie Elewów biegła regularnie, zakończona terminowo ze statusem kaprała i dwukrotną odznaką „Wzorowego Żołnierza”. Nawet (jak to dziś się pamięta te wydarzenia!) z nagrodą, w postaci bonu na podręczny zakup w Domu Towarowym (obecnej Galerii Karkonoskiej)...

Ale obok zajęć związanych z obsługą stacji radiolokacyjnych, a potem obowiązków dowódcy drużyny funkcjonowało drugie, popołudniowe (a czasem i wieczorne) życie. Było się artystą... Tego odkrycia dokonał śp. mjr Józef Pasek, kapelmistrz orkiestry.

W istocie – od wczesnej młodości występowałem amatorsko jako solista śpiewu a także konferansjer. W chwili odbywania służby wojskowej byłem już absolwentem studium nauczycielskiego z napisaną, choć jeszcze niepublikowaną pracą dyplomową pt. *Patriotyzm Juliusza Słowackiego*. Pracą zainteresował się mój ówczesny dowódca (dziś profesor nauk humanistycznych, historyk), por. Tadeusz Kmiecik, oficer szczególnych zdolności i szerokich horyzontów myślowych. W całym batalionie, był najmłodszym dowódcą kompanii (jedynym porucznikiem – pozostali byli kapitanami). Sekundował mu por. Adolf Stachula, równoletek i przyjaciel Tadeusza, dziś również pułkownik w stanie spoczynku i także profesor historii. Poczytuję sobie za zaszczyt, iż dziś obaj Profesorowie darzą mnie przyjaźnią.

Ale były też przygody niższego lotu, znakomicie wszak wypełniające czas wolny. W szkole funkcjonował Zespół Estradowy z profesjonalnym choreografem i kierownikiem literackim. Kierownictwo muzyczne zapewniał wspomniany już mgr Józef Pasek, nauczyciel muzyki, zasłużony także jako pracownik Szkoły Muzycznej II Stopnia w Jeleniej Górze. Kapelmistrzostwo przejął po nim Andrzej Augustyniak, świetny organizator i muzyk.

Z Zespołem Estradowym odbywaliśmy liczne podróże po regionie i całym kraju; uczestniczyliśmy także w ogólnopolskich eliminacjach, uzyskując czołowe miejsca i zdobywając cenne nagrody. Zwyczajowo koncerty galowe odbywały się w liczących się ośrodkach życia kulturalnego. Utkwił mi w pamięci występ w Teatrze Ateneum im. Stefana Jaracza w Warszawie, na której to scenie wówczas grała Beata Tyszkiewicz, a przygotowywano właśnie spektakl do tekstu Agnieszki Osieckiej *Niech no tylko zakwitną jabłonie*. Pamiętam też wizyty w Łódzkich Zakładach Radiowych, z którymi WOSR od lat prowadziła współpracę. Tam właśnie poznałem na jednym ze spotkań kulturalnych (nie brakło takich!) Kazimierza Dejmka, obejmującego po doświadczeniach łódzkich dyrekturę Teatru Narodowego w Warszawie.

Życie artystyczne – wieczorowe (trzy razy w tygodniu!) wypełnione było występami w Garnizonowym Klubie Oficerskim przy ul. Obrońców Pokoju. To nie były zwykłe dancingi. Zespół muzyczny składał się z profesjonalistów. Wymienię tylko jedno nazwisko – muzyka, który przed odbywaniem służby wojskowej był wicekoncertmistrzem w orkiestrze Jerzego Gerta, a obecnie jest solistą-wiolonczelistą Polskiej Orkiestry Kameralnej. To Jerzy Klocek; miałem szczęście przy jego akompaniamentach (a Jurek grał także na fortepianie i saksofonie altowym) – śpiewać moje popisowe „numery”, np. „Grenadę” Lary czy pieśni neapolitańskie, a także w przeróbce na rytm twista arię Skołuby ze „Strasznego dworu” Moniuszki.

Po latach historia zatoczyła znamieny krąg... Wróciłem do kompleksu naukowo-dydaktycznego szkoły, dziś tętniącej życiem studenckim. Dziedzictwo zobowiązuje. Uczelnia cywilna zwycięsko pokonuje niż demograficzny i przygotowuje się do uruchomienia studiów drugiego stopnia. Pracuję w niej od momentu utworzenia (1998 r.). Przez dwie kadencje pełniłem funkcję prorektora, a obecnie rozpoczęła się moja druga kadencja rektorska.

**Pragnę w tym miejscu złożyć wszystkim
Żołnierzom Radiotechnikom,
ich Najbliższym
i Sympatykom Stowarzyszenia
życzenia radosnych obchodów Jubileuszu Dziesięciolecia.
Życzę też wszystkim osobistej pomyślności
i proszę o promowanie
obecnych dokonań naszej Uczelni
w środowisku Miasta i Regionu.**

ppłk w st.sp. Edward Basałygo
Prezes Zarządu Koła
Związku Żołnierzy Wojska Polskiego
w Jeleniej Górze

ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY WOJSKA POLSKIEGO
PREZES ZARZĄDU W JELENIJ GÓRZE
ppłk, w st. spocz. EDWARD BASAŁYGO

Sz. P.
ppłk w st. spocz. MAREK GOŁĘBIOWSKI
PREZES ZARZĄDU
JELENIOGÓRSKIEGO STOWARZYSZENIA
ŻOŁNIERZY RADIOTECHNIKÓW RADAR

LIST GRATULACYJNY

Szanowny Kolego Przewodniczący!

Jubileusz 10-lecia istnienia Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR to wydarzenie ważne nie tylko dla członków Stowarzyszenia ale dla całego środowiska radiotechników. Odbieram je z wielką radością i niedowierzaniem, że ten czas tak szybko minął.

W związku z obchodami jubileuszu 10 lecia działalności Stowarzyszenia pragnę złożyć serdeczne gratulacje założycielom, władzom oraz członkom. Osiągnięcia w aktywizacji środowiska emerytów wojskowych oraz zachowanie w pamięci osiągnięć radiotechników stanowią o dorobku Stowarzyszenia.

Życzę, aby kolejne dziesięciolecie było równie owocne jak to, które jest podsumowane obecnie. Proszę jednocześnie przyjąć zapewnienie, że Związek Żołnierzy Wojska Polskiego w Jeleniej Górze nadal pragnie utrzymywać dobre kontakty ze Stowarzyszeniem oraz korzystać z doświadczenia, wiedzy i inwencji waszych członków przy realizacji kolejnych projektów.

Życzę koleżdze Prezesowi, zarządowi oraz członkom Stowarzyszenia dalszych owocnych działań, poczucia satysfakcji z wykonywanych zadań oraz serdeczności i wdzięczności od tych, dla których nie szczędzicie swych sił i pomysłów.

Raz jeszcze szczerze gratuluję tak doniosłej rocznicy.

Z wyrazami szacunku

Jelenia Góra, maj 2012 r.

PREZES ZARZĄDU KOŁA
w Jeleniej Górze
Edward Basałygo

płk w st. sp. Edward Jakubowski
Prezes Zarządu Okręgowego
Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
w Jeleniej Górze

Pan
ppłk mgr Marek GOŁĘBIEWSKI
Prezes
Jeleniogórskiego Stowarzyszenia
Żołnierzy Radiotechników „RADAR”

Drodzy Gospodarze dzisiejszej bardzo podniosłej uroczystości z okazji 62 rocznicy powstania Wojsk Radiotechnicznych, 60 rocznicy utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej Obrony Przeciwlotniczej Obszaru Kraju, a szczególnie z okazji 10 lat działalności „Radaru”.

Czas przemija szybko. To już 10 lat minęło od utworzenia bardzo potrzebnego Stowarzyszenia, które po likwidacji Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej, Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej i Centrum Szkolenia Radioelektronicznego, pragnie pielęgnować tradycje wojska poprzez ocalenie od zapomnienia wspaniałych osiągnięć patriotycznego wychowania młodego pokolenia.

Osobiście z rozrzewnieniem sięgam pamięcią do jesiennych miesięcy 1955 roku – początków Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej w Jeleniej Górze i wszystkich kolejnych lat wzorowej współpracy z komendą i kadraj Jeleniogórskich Szkół Radiotechnicznych.

Smutnym momentem była likwidacja Centrum Szkolenia Radioelektronicznego i pożegnania Sztandaru, w dniu 14 maja 2004 r., którego z Panią Zofią Czernow – ówczesną przewodniczącą Rady Miejskiej, byliśmy chrzestnymi.

**„ Ofiarnej pracy, kto poznał smak
winien zostawić po sobie ślad
co nie przeminie, co będzie trwało.
Tu nasze miejsce, tu nasz Kraj”**

**Tym śladem niech będzie wydawnictwo miesięcznika
„ POLSCE WIERNI” jako księga 2011 r.**

**Niech niniejsza dedykacja z księgą długo
przypomina o dzisiejszej uroczystości.**

**Bardzo proszę Pana Pułkownika o przyjęcie tych
dokumentów.**

Za Zarząd Okręgowy:

P R E Z E S
ZARZĄDU OKRĘGOWEGO
ZKRP i BHP w Jeleniu Górze
[Signature]
dlż w st. spocz. Edward Jakubowski

Jelenia Góra, 11 maja 2012 r.

Ivo Łaborewicz
Kierownik Oddziału
Archiwum Państwowego
w Jeleniej Górze

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
we Wrocławiu
Oddział w Jeleniej Górze
58-500 Jelenia Góra, ul. plk. Władysława Kazimierskiego 3
tel. (075) 644-95-40, fax (075) 644-59-42

Pan
Marek Gołębiowski
Prezes
Jeleniogórskiego Stowarzyszenia
Żołnierzy Radiotechników
„RADAR”
ul. Lwówecka 18
58-506 Jelenia Góra

Nasz znak:
OJG-060-7/12

Data:
20 kwietnia 2012 r.

Szanowny Panie Prezesie,

Z okazji rocznicy 10-lecia działalności Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar”, w imieniu Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze składam na Pana ręce dla wszystkich Członków Stowarzyszenia, serdecznie gratulacje i słowa wielkiego uznania za aktywną i owocną działalność, przyczyniającą się nie tylko do pielęgnowania pamięci o żołnierzach jeleniogórskiego garnizonu, ale wnoszącą ożywczy ferment w życie lokalnych społeczności i życząc sukcesów w dalszej, tak bardzo potrzebnej pracy społecznej w kolejnych dziesięcioleciach, dziękując jednocześnie za owocną współpracę.

2 wypraszam przebaczenia

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ivo Łaborewicz
mgr Ivo Łaborewicz

"Wojska Radiotechniczne SP – początki, stan obecny i perspektywy"

Pierwsze Systemy Obrony Powietrznej z wykorzystaniem radarów, czyli stacji radiolokacyjnych, zaczęto tworzyć już w okresie międzywojennym. Najbardziej zaawansowane prace w tym czasie prowadzono w Anglii, Niemczech, USA i ZSRR. Również w Polsce, w końcu lat trzydziestych, podjęto prace naukowo-badawcze w dziedzinie radiolokacji. Ośrodkiem tych badań był Państwowy Instytut Telekomunikacyjny w Warszawie, zwany potocznie „PIT-em”. Stworzono wtedy w Polsce namiastkę systemu obrony powietrznej zwanego ówczesnie przeciwlotniczym, który jednak nie zawierał istotnego elementu ostrzegania, jakim były radary. Brak możliwości wczesnego wykrywania samolotów czynił go dalece nieefektywnym, czego dowiódł w 1939 roku tragiczny sprawdzian jego skuteczności. Zagadnienia tworzenia wojsk wyposażonych w radary w Wojsku Polskim rozpoczęto dopiero w powojennej Polsce, organizowano jednostki obserwacyjno-meldunkowe, które wyposażano docelowo w radary.

Datę 15.10.1950 roku, kiedy to jeden z batalionów ugrupowania obserwacyjno-meldunkowego osiągnął pełną gotowość bojową, ustanowiono Świętem Wojsk Radiotechnicznych.

Utworzony przed wojną Państwowy Instytut Telekomunikacyjny realizował prace naukowo-badawcze w dziedzinie radiolokacji na tyle efektywnie, że możliwe było ich kontynuowanie również po jej zakończeniu. Prace te pozwoliły rozwinąć rodzimy przemysł, lecz napotykały one na spore utrudnienia ze strony Związku Radzieckiego. Na szczęście dzięki niezłomnej woli naszych poprzedników doprowadzono do uruchomienia produkcji polskich radarów w powołanych w 1954 roku Zakładach Radiowych T-1,

przekształconych później w Warszawskie Zakłady Radiowe RAWAR. Po okresie próbnej eksploatacji pierwszej serii polskich radarów od 1957 roku były one produkowane seryjnie i weszły na uzbrojenie kompanii radiotechnicznych. Tak zaczęła się owocna współpraca wojsk z polskim przemysłem, która trwa do dzisiaj i której efekty są widoczne nie tylko w kraju. Nasze radary trafiają również do innych armii świata, ich produkcja zapewnia miejsca pracy w obszarze najnowocześniejszych technologii z dziedziny elektroniki i przynosi naszemu państwu, oprócz rozwoju, także wymierne korzyści materialne. Nie jest to uzbrojenie ofensywne i niehumanitarne, w związku z tym nie jest objęte jakimikolwiek ograniczeniami w zakresie produkcji i eksportu.

Wojska Radiotechniczne są jednym z trzech rodzajów wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych. Przeznaczone są do prowadzenia ciągłego rozpoznania radiolokacyjnego oraz radiolokacyjnego zabezpieczenia działań Sił Powietrznych w czasie pokoju, kryzysu i wojny. Rozpoznanie radiolokacyjne realizowane jest przez całodobową obserwację przestrzeni powietrznej wydzielonymi siłami i środkami Wojsk Radiotechnicznych pełniącymi dyżury bojowe. Radiolokacyjne zabezpieczenie działań bojowych Sił Powietrznych i pozostałych rodzajów Sił Zbrojnych obejmuje zabezpieczenie działań bojowych aktywnych środków walki tj. wojsk lotniczych i wojsk obrony przeciwlotniczej, a także zabezpieczenie walki elektronicznej i zarządzania ruchem lotniczym.

Tak złożone zadania oraz postęp technologiczny w obszarze radiolokacji spowodowały wzrost potrzeb w zakresie poziomu wykształcenia żołnierzy zawodowych wojsk radiotechnicznych, co w efekcie przekładało się na coraz wyższy stopień ich wykształcenia specjalistycznego. Już we wczesnym okresie istnienia wojsk pozostawało ono na wysokim poziomie, do drugiej połowy lat 60-tych na poziomie technika, teraz pozostaje na poziomie inżynierskim. Było i jest ono owocem kształcenia na najwyższym poziomie w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie oraz, o czym nie należy w żaden sposób zapominać, w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej, Szkole Chorażych WRT, Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej i Centrum Szkolenia Radiolokacji w Jeleniej Górze. Uzyskanie wykształcenia w dziedzinie elektroniki, które jest poszukiwane w środowisku cywilnym jest marzeniem wielu młodych ludzi, stwarza też możliwości dalszego rozwoju zawodowego. Obecnie wielu radiotechników szkoli się również za granicą, począwszy od specjalistycznych kursów technicznych, poprzez kursy językowe, skończywszy na szkoleniach menadżersko-dowódczych.

W chwili obecnej w Wojskach Radiotechnicznych Sił Powietrznych eksploatowanych jest kilkadziesiąt stacji radiolokacyjnych różnych typów – wszystkie są produkcji polskiej. Do najnowocześniejszych stacji radiolokacyjnych należą wprowadzone do eksploatacji w 2007 roku urządzenia typu NUR-12M, stanowiące wyposażenie trzech posterunków radiolokacyjnych dalekiego zasięgu typu BACKBONE, oraz mobilne stacje radiolokacyjne średniego zasięgu typu NUR-15. Zmodernizowana wersja radaru NUR-15M wejdzie na uzbrojenie WRT od roku 2012, również planowana jest modernizacja radaru NUR-12M. Starsze urządzenia wprowadzone do eksploatacji w latach 90-tych to trójwspółrzędne,

przewoźne stacje radiolokacyjne typu NUR-12, odległościomierze radiolokacyjne typu NUR-31MK oraz wysokościomierze radiolokacyjne typu NUR-41. Stacje NUR-12 przechodzą gruntowną modernizację do standardu NUR-12ME, która dostosuje te radary do obecnych wymagań. Najstarszą grupę stacji radiolokacyjnych, eksploatowanych w pododdziałach radiotechnicznych od początku lat 80-tych stanowią stacje kontroli rejonu lotniska AVIA-W oraz mobilne stacje radiolokacyjne typu NUR-31 i NUR-31M. Do 2013 roku kolejne trzy posterunki radiolokacyjne dalekiego zasięgu typu BACKBONE wyposażone w trzy urządzenia typu RAT-31 DL produkcji włoskiej, pozyskane w ramach natowskiego pakietu inwestycyjnego finansowanego ze środków Sojuszu, zostaną włączone do pracy bojowej.

Zmiany, jakie dokonały się w ostatnich latach w systemie dowodzenia Sił Powietrznych, między innymi: utworzenie Centrum Operacji Powietrznych oraz Ośrodków Dowodzenia i Naprowadzenia, spowodowały zmiany organizacyjne i sprzętowe w Wojskach Radiotechnicznych. Przeobrażenia w Wojskach Radiotechnicznych są konsekwencją dążenia do osiągnięcia interoperacyjności z systemami obrony powietrznej naszych sojuszników. W latach 1999-2009 w Wojskach Radiotechnicznych zrealizowano wiele przedsięwzięć organizacyjno-etatowych mających na celu przemianę „z ilości w jakość”. Realizacja tych przedsięwzięć skutkowałą zmniejszeniem liczebności Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych - rozformowano jedną brygadę, dziewięć batalionów i dwadzieścia cztery kompanie radiotechniczne. Znacznie zredukowano ilość sprzętu radiolokacji, w tym wycofano całkowicie z uzbrojenia stacje radiolokacyjne produkcji byłego ZSRR.

W skład Wojsk Radiotechnicznych wchodzi obecnie 3. Wrocławska Brygada Radiotechniczna wraz z czterema podległymi batalionami radiotechnicznymi: w Sandomierzu, w Lipowcu, we Wrocławiu i w Chojnicach. „Pieczę” nad całością wojsk radiotechnicznych sprawuje obecnie od roku 2011 Szefostwo Wojsk OPL i Radiotechnicznych SP w Warszawie. Ugrupowanie bojowe Wojsk Radiotechnicznych tworzą kompanie radiotechniczne (krt) i posterunki radiolokacyjne dalekiego zasięgu systemu BACKBONE (prdz), które wchodzi w skład struktur organizacyjnych batalionów radiotechnicznych. Posterunki radiolokacyjne pracują na rzecz narodowego systemu obrony powietrznej RP oraz Sojuszniczego, stanowiącego część Zintegrowanego Systemu Obrony Powietrznej NATO. Ponadto, w strukturze kompanii radiotechnicznych znajdują się stacje radiolokacyjne typu AVIA, przeznaczone do radiolokacyjnej kontroli rejonu lotnisk. Na czas kryzysu i wojny Wojska Radiotechniczne Sił Powietrznych zdolne są do wydzielenia dodatkowych wysuniętych posterunków radiolokacyjnych w celu odtworzenia zniszczonego ugrupowania bojowego wojsk lub do poprawienia parametrów strefy rozpoznania radiolokacyjnego w wybranym rejonie.

Niewątpliwie w perspektywie najbliższych 20-30 lat nastąpi dalszy rozwój środków napadu powietrznego, który będzie stawiał przed Wojskami Radiotechnicznymi coraz większe wymagania. Zapewne będą to środki coraz mniej widoczne dla naszych wojsk, czyli tzw. „niewidzialne”. Chodzi

oczywiście o coraz skuteczniejsze rozpraszanie i pochłanianie fal elektromagnetycznych przez ich powierzchnię pokrycia, co umożliwiają obecne technologie i rozwiązania konstrukcyjne. Również środki latające z dużymi prędkościami naddźwiękowymi, niskolecące i rakiety balistyczne różnego typu są poważnym wyzwaniem. Dodatkowe trudności sprawiać będą obiekty powietrzne stosujące silne zakłócenia elektroniczne. Wcześniej zakłócenia stosowały tylko specjalne samoloty, obecnie coraz więcej platform powietrznych wyposaża się w indywidualną aparaturę zakłócającą.

Z tego rodzaju wyzwaniami można sobie poradzić stosując coraz bardziej nowoczesny sprzęt radiolokacji, który musi być odpowiednio zaprojektowany i wykorzystany bojowo. Na wyposażeniu posiadamy różnorodny sprzęt, o różnych możliwościach taktyczno-technicznych, który pozwala na wykrywanie szerokiej gamy środków napadu powietrznego. Do 2018 roku, w efekcie modernizacji technicznej, znaczna ilość stacji radiolokacyjnych obecnie eksploatowanych zostanie zastąpiona urządzeniami nowej generacji. Wojska Radiotechniczne SP dysponować będą stacjami radiolokacyjnymi zaawansowanymi technologicznie, zdolnymi do wykrywania szerokiego spektrum obiektów powietrznych oraz taktycznych pocisków balistycznych, a także do prowadzenia rozpoznania radiolokacyjnego w warunkach silnych zakłóceń elektronicznych.

W przyszłości będziemy wprowadzać na uzbrojenie kolejne typy urządzeń radiolokacyjnych, które uzupełnią i poszerzą jeszcze obecne możliwości wykrywania. Podjęliśmy działania w kierunku wyposażenia naszych wojsk w środki pasywne, które planujemy pozyskać w najbliższej przyszłości. Będą to pasywne radary koherentne typu PCL. Mają one szereg właściwości, które zwiększają możliwości wykrywania, ale nie promieniując fal elektromagnetycznych same pozostają trudnymi do wykrycia. Żywotność wojsk zwiększana jest również poprzez wdrażanie na wyposażenie wysuniętych posterunków radiolokacyjnych mobilnych stacji radiolokacyjnych o krótkim czasie zwijania i rozwijania, wykorzystywanych w celu odtworzenia lub obniżenia dolnej granicy strefy rozpoznania radiolokacyjnego. Są to wysoko manewrowe radary polskiej produkcji typu NUR-15. Jednocześnie stacja radiolokacyjna dalekiego zasięgu z aktywną anteną WARTA będzie stacją mobilną. Jest to kolejny krok na drodze rozwoju w stosunku do sprzętu tego typu poprzedniej generacji, obecnie eksploatowane stacje NUR-12ME są jedynie przewożne. Także wydawanie informacji radiolokacyjnej, niezbędnej do zabezpieczenia działań bojowych aktywnych środków walki, będzie odbywać się sprawniej. Wdrażanie nowoczesnych środków łączności do zabezpieczenia tego procesu również podniesie żywotność naszych wojsk. Nie mniej jednak należy mieć na uwadze, że jest to proces, który związany jest z efektywną eksploatacją sprzętu posiadającego jeszcze długie rezerwy eksploatacji i z dostępem do ograniczonych środków finansowych. W związku z tym proces ten jest rozciągnięty w czasie, podobnie jak w innych państwach NATO, nawet tych najbogatszych.

Rozwijany i uzupełniany potencjał wojsk pozwoli nadać za wzrastającymi wymaganiami operacyjnymi i zdolny będzie zabezpieczać radiolokacyjnie działania bojowe dynamicznie rozwijających się Wojsk

Lotniczych i Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Sił Powietrznych. Urządzenia radiolokacji osiągną do tego czasu pełną kompatybilność technologiczną z sojuszniczym systemem dowodzenia nowego rodzaju ARS (ACC - Air Command Centre, RPC - RAP Production Centre, SFP - Sensor Fusion Post). Mobilne stacje radiolokacyjne nowego typu WARTA i urządzenia radiolokacji pasywnej typu PCL pozwolą na znaczne podniesienie żywotności ugrupowania Wojsk Radiotechnicznych SP na współczesnym polu walki i polu walki najbliższej przyszłości.

Najnowocześniejsza technika to nie wszystko, musi być ona jeszcze właściwie wykorzystana na skomplikowanym, współczesnym polu walki. Zrealizowana w 2009 r. profesjonalizacja pozwoliła na płynne przejście z zasadniczej służby wojskowej do w pełni zawodowej. Poprzedni stopień uzawodowienia w Wojskach Radiotechnicznych, stosunkowo wysoki w porównaniu do innych rodzajów wojsk, stwarzał dobrą bazę wyjściową do pozytywnego przeprowadzenia tego procesu transformacji. Opracowywanie coraz skuteczniejszej taktyki działania naszych wojsk oraz jej zastosowania bojowego jest zadaniem żołnierzy-radiotechników, co realizowane jest na podstawie doświadczeń wynikających z konfliktów zbrojnych, ćwiczeń sztabowych i poligonowych. Kluczem do wszystkiego są ludzie i ich potencjał intelektualny, budowany w uczelniach krajowych i zagranicznych oraz w trakcie ćwiczeń narodowych i międzynarodowych. Wiedza i doświadczenia kolejnych pokoleń radiotechników pozwala na stały rozwój Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych oraz wpływa na rozwój całych Sił Zbrojnych RP.

Zachodzące w Wojskach Radiotechnicznych SP pozytywne, intensywne zmiany są owocem wysokiego zaangażowania wszystkich żołnierzy radiotechników i pracowników wojska. Bogaty w doświadczenia i kompetencje potencjał ludzki Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych zawsze był i nadal pozostaje gwarancją sukcesu, pozwoli też mierzyć się z kolejnymi wyzwaniami na miarę nowych czasów – XXI wieku.

***W roku bieżącym przypada 62 rocznica powstania
Wojsk Radiotechnicznych,
która jest doskonałą okazją do podziękowania
wszystkim pokoleniom radiotechników
za ich ciężką, pełną wyrzeczeń i pełnioną całodobowo
służbę dla zapewnienia bezpieczeństwa polskiego nieba.***

***Za co również
na Waszych łamach bardzo serdecznie dziękuję
wszystkim moim
Kolegom Radiotechnikom.***

Historia i zagospodarowanie budynków wojskowych byłych szkół radiotechnicznych w Jeleniej Górze

Cz. 1

Budynki Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej

Kompleks byłych koszar wojskowych, zlokalizowanych w północno-zachodniej części Jeleniej Góry, posiada już przeszło 100-letnią historię, która choć stale dokumentowana przez byłych żołnierzy działających tu szkół radiotechnicznych¹, kryje jeszcze wiele interesujących kwestii. Należy do niej niewątpliwie historia i zmieniające się przeznaczenie poszczególnych budynków wojskowych, które dziś wykorzystywane są przez różnorodne instytucje lub służą jako mieszkania. Niniejszym pragniemy podjąć próbę przedstawienia dziejów poszczególnych budynków, wznoszonych w latach 1903-1940 na potrzeby wojska przy obecnych ulicach Lwóweckiej i Podchorążych.

Pewne aspekty interesującego nas zagadnienia poruszane zostały w pracach dotyczących dziejów jeleniogórskiego garnizonu², ale jedynie Bronisław Peikert w 2003 roku. podał charakterystykę poszczególnych obiektów³, a nieco później autor niniejszych słów zaprezentował zasoby jeleniogórskiego Archiwum Państwowego pod kątem budownictwa wojskowego⁴. Materiały te wytworzone zostały przez Zarząd Policji Budowlanej w Jeleniej Górze (Bau-Polizei-Verwaltung Hirschberg), a dziś wchodzi w skład zespołu archiwalnego: „Akta miasta Jeleniej Góry” – i one to właśnie będą stanowiły podstawę niniejszego opracowania. Dla każdego budynku, lub swartego kompleksu budynków, zakładano samodzielną teczkę, w której umieszczano podstawowe plany architektoniczno-

-
- 1 Głównym miejscem publikacji materiałów dotyczących przeszłości tej jednostki wojskowej jest „Biuletyn Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników Radar”, wydawany w Jeleniej Górze od 2003 r.
 - 2 Porównaj m.in.: Z. Kuśmerek, *Historia utworzenia 1 Śląskiego Batalionu Strzelców nr 5 i jego dyslokacja do Jeleniej Góry*, „Biuletyn nr 1 Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników Radar”, Jelenia Góra 2003, s. 91-94; Z. Kuśmerek, Z. Żyła, *50 lat Centrum Szkolenia Radioelektronicznego*, Jelenia Góra 2002, s. 24.
 - 3 B. Peikert, *Charakterystyka obiektów infrastruktury CSR*, „Biuletyn nr 1...”, s. 53-66.
 - 4 I. Łaborewicz, *Obiekty Garnizonu Jelenia Góra w świetle akt budowlanych miasta sprzed 1945 roku*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 36, 2004 – Suplement: „Z dziejów Garnizonu Jelenia Góra”, s. 37-44. Patrz też: tenże: *Wojsko do 1945 r. w zasobach Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze. Na przykładzie dokumentacji dotyczącej Jeleniej Góry*, w: „Rola wojska w intelektualnym rozwoju Jeleniej Góry”. *Materiały z konferencji naukowej 16- 7.05.2008 rok*, pod red. K. Stąpora, Jelenia Góra 2008, s. 48-51.

budowlane, zezwolenia na budowę, obliczenia statyczne oraz najważniejszą korespondencję dotyczącą spraw budowy lub przebudowy obiektu.

Interesujący nas zespół koszarowy powstał w I połowie XX w. W niniejszym opracowaniu zaprezentujemy poszczególne budynki w układzie nadanym przez Bronisława Peikerta⁵. W pierwszej części pracy omówione zostaną obiekty z kompleksu „A”, znajdującego się przy ul. Lwóweckiej, a należące dziś do Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej (dawniej Kolegium Karkonoskie); w drugiej części zaprezentowane zostaną obiekty z kompleksu „B” przy ul. Podchorążych, będące dziś w użytkowaniu różnych podmiotów. Przy poszczególnych budynkach – w nawiasie kwadratowym – podany zostanie numer, jakim oznaczył go B. Peikert.

Początkowo wzniesiono tu tylko jeden budynek, który z czasem „obudowany” został całym szeregiem obiektów dydaktycznych, socjalnych, gospodarczych i mieszkalnych dla żołnierzy. [A/11]

Budynek nr A/11.

Nowo wzniesiony budynek w 1903 r. przeznaczono dla 1. Śląskiego Batalionu Strzelców von Neumanna Nr 5, którego dotychczasowa siedziba mieściła się przy obecnej ul. Obrońców Pokoju („Mechanik”). Od patrona stacjonującej tu jednostki te nowe koszary otrzymały miano „koszary von Neumanna”⁶.

Budynek nr A/12.

Obok postawiono, znacznie mniejszy, budynek administracyjno-mieszkalny dla oficerów [A/12], mieszczący 6 mieszkań oraz 18 pomieszczeń kancelaryjnych. Zajmujący obiekt batalion po I wojnie światowej został rozwiązany w 1919 r.

5 B. Peikert, *Charakterystyka obiektów...*

6 Z. Kuśmierek, *Historia utworzenia 1 Śląskiego Batalionu...*, s. 93.

Do opuszczonych przez niego koszar w 1921 r. skierowano sztab 2. Batalionu i dwie kompanie 7. Pułku Piechoty Reichswehry. Sam budynek posiada 5 pięter i służył jako wojskowy budynek mieszkalny. W czasie funkcjonowania Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej mieścił drukarnię, zajmującą aż 16 pomieszczeń oraz sale wykładowe dla słuchaczy Szkoły. Obecnie jest również obiektem dydaktycznym Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej.

Jeleniogórskie obiekty wojskowe były stale rozbudowywane.

W 1923 r. dowództwo stacjonującej w koszarach von Neumanna kompanii Batalionu Strzelców Górskich (Gebirgs-Jäger-Batalion), zwróciło się do władz miejskich Jeleniej Góry z prośbą o zgodę na wybudowanie świniami⁷.

Z kolei w latach 1928-1929 wybudowano obok krytą ujeżdżalnię [A/22] o powierzchni głównej hali wynoszącej ponad 660 m², oraz posiadającą przybudówkę mieszczącą stajnię.

Budowę tego obiektu zlecono jeleniogórskiej firmie „Hirschberg Maschinenfabrik und Eisengießerei F&A. Theuser”, natomiast prace ciesielskie wykonała firma Karla Engelharda ze Strupic⁸.

*Hala sportowa im. Jerzego Szmajdzińskiego
(przebudowane budynki nr A/18, A/19, A/20, A/22).*

Po II wojnie światowej ujeżdżalnia ta została przebudowana na halę sportową nr 2, którą w latach 2009-2011 poddano gruntowanej modernizacji

7 AP JG, *Akta miasta Jeleniej Góry*, sygn. 6406.

8 Tamże, sygn. 8831.

na potrzeby studentów Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej i nadano jej imię Jerzego Szmajdzińskiego.

Dla pozostałych budynków z koszar Neumanna, wzniesionych przed 1916 r., nie zachowała się dokumentacja aktowa⁹. Istnieje jednak późniejszy plan sytuacyjny z 1924 r., na podstawie którego możemy choćby wymienić znajdujące się budynki, rozmieszczone wokół placu ćwiczeń, na tyłach głównego obiektu koszarowego.

Budynek nr A/14

Po zachodniej stronie placu stał budynek remizy na pojazdy [A/14] zaprzęgowe, który potem służył za magazyn.

Niewielki budynek na północ od niego [A/15] był magazynem rowerów wojskowych, a po 1945 r. mieścił się w nim warsztat naprawy mebli.

Budynek nr A/15

Duży obiekt po północnej stronie placu stanowił halę [A/16] do nauki jazdy na rowerach, ale musiał mieścić też magazyny i pomieszczenia warsztatowe. Następnie urządzono w nim stajnię nr II, którą w 1927 nadbudowano o 1 piętro. Posiadała ona 44 boksy dla koni, niezbędne pomieszczenia gospodarcze na parterze, zaś na piętrze znajdował się magazyn na paszę¹⁰. Po II wojnie światowej zlokalizowano w tym budynku magazyny wojskowe i warsztaty. Przylegał do niego niewielki budynek

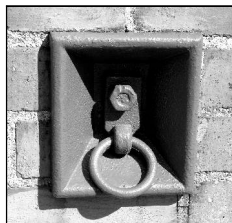
⁹ Znajdowała się ona prawdopodobnie w nie zachowanej teczce o sygn. 6404.

¹⁰ AP JG, *Akta miasta Jeleniej Góry*, sygn. 6406.

mieszczący warsztat rusznikarski. Podobną funkcję miały stojące nieco dalej na wschód, w tej samej linii, dwa niewielkie budyneczki [A/17], w których znajdował się również warsztat rusznikarski oraz kuźnia.

Tu znajdowały się budynki A/16, A/17 i A/21 – rozebrane w związku z rozbudową i modernizacją hali sportowej (zdjęcie z 2012 r.)

Na zdjęciu: Zachowane „kółko” do przywiązywania koni – umieszczone na zewnętrznej ścianie budynku nr A/18 byłej stajni a obecnie hali sportowej.

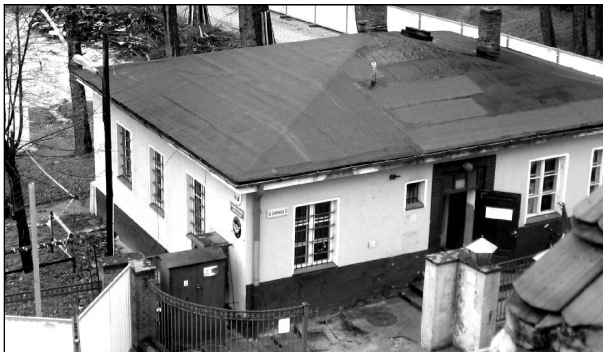
Od zachodu plac zamknięty był najstarszą w koszarach stajnią [A/18], w której po 1945 r. umieszczono stolarnię oraz kotłownię.

Kiedy w 1933 r. w Niemczech do władzy doszła partia hitlerowska w całym kraju przystąpiono gwałtownie do rozbudowy armii, a więc i mieszczących je obiektów.

Pieczę nad wznoszeniem wszelkich obiektów militarnych sprawował, działający w Jeleniej Górze oddział specjalnego urzędu budownictwa wojskowego – Heeresneubauamt. Za jego przyczyną powstawały zarówno budynki mieszkalne jak i gospodarcze.

W lipcu 1934 r. zapadła decyzja o rozbudowie jeleniogórskich koszar von Neumanna. Zdecydowano się wnieść sześć obiektów, których kompleks ochrzczono mianem Koszar św. Huberta – Hubertuskaserne.

W ich skład wchodziły:

Budynek nr A/10 – dawna wartownia – zdjęcie z kwietnia 2011 r. tuż przed jego wyburzeniem, w związku z rozbudową krytej pływalni.

- **(1)** wartownia (Wachtgebäudes – 395 m³), wolnostojący parterowy budynek [A/10], niepodpiwniczony, mieszczący kiedyś pokój wartowniczy oraz 5 cel dla aresztowanych żołnierzy. W latach 70-ych XX w. umieszczono w nim placówkę Poczty Polskiej oraz zakład fryzjerski, a od czasu przejęcia obiektów przez Kolegium Karkonoskie do 2011 r. pełnił funkcję portierni;
- **(2)** budynek koszarowy [A/3] (Doppelmannschaftshaus – 26.230 m³) trzykondygnacyjny (oraz piwnice i użytkowe poddasze) dla sześciu kompanii, o długości ponad 118 m, o szerokości 16,5 m, mający trzy klatki schodowe.

Od lat 50-tych XX w. znajdowała się tu tzw. „Dyrekcja Nauk”, mieszcząca 150 pomieszczeń, w tym 58 sal wykładowych oraz różnorodne pracownie, w których jednocześnie można kształcić 1600 słuchaczy. Obecnie jest to budynek dydaktyczny KPSW;

Budynek nr A/3

Budynek nr A/13 – dawna stołówka

- **(3)** budynek gospodarczy [A/13] (Wirtschaftsgebäudes – 8.947 m³), dwukondygnacyjny, z piwnicą i użytkowym poddaszem, mieszczący początkowo kuchnię, stołówki oraz warsztaty szewskie i krawieckie. W czasie funkcjonowania WOSR mieściła się tu stołówka nr 1. W latach 2006-2007 obiekt poddano gruntownej przebudowie i dziś mieści się w nim nowoczesna Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej;

Budynek nr A/9 (zdjęcie z kwietnia 2011 r.)

- **(4)** hala sportowa i ćwiczeń [A/9] (Exerzier - und Turnhalle – 4.151 m³), budynek o długości 53 i szerokości 13,5 m, mieszczący salę do ćwiczeń o powierzchni 242 m², posiadający też szatnię oraz własną kotłownię w piwnicy. W czasie istnienia WOSR halę tę przebudowano na basen kryty o wymiarach pływalni 25 x 15 m, oraz umieszczono tu kotłownię ogrzewającą sąsiednie obiekty. Obecnie trwa tu gruntowana przebudowa, w wyniku której powstanie nowoczesna kryta pływalnia;

- **(5)** garaże [A/6] (Fahrzeughalle – 3.360 m³), parterowy, niepodpiwniczony budynek o długości 54 i szerokości 15 m, posiadający 8 bram wjazdowych dla samochodów i powierzchnię głównego garażu wynoszącą 525 m², jak również trzy mniejsze garaże-warsztaty o łącznej powierzchni 181 m², jak również pomieszczenia magazynowe i biurowe. Obecnie budynek pełni rolę krytego parkingu dla pracowników KPSW;
- **(6)** zbrojownia [A/8] (Waffenmeisterei – 1.576 m³), budynek parterowy, częściowo podpiwniczony, mieszczący duży warsztat naprawy broni i maszyn o powierzchni 160 m² oraz mniejszy z kanałem w podłodze o powierzchni 60 m², jak również warsztat kowalski i bednarski oraz pomieszczenia biurowe. Wszystkie te budynki razem posiadały kubaturę 44.659 m³. Za wydanie zgody na wybudowanie tych obiektów miasto pobrało od wojska 1.198,50 marek¹¹. Projekty wszystkich obiektów powstały we Wrocławiu i datowane są na 12 lipca 1934 r. Ich wznoszenie zakończono w lipcu 1935 r.

Z kolei pismem z 4 czerwca 1935 r. wrocławski Heeresbauamt zwraca się o zgodę na wybudowanie strzelnicy przy wcześniej wzniesionych budynkach. Strzelnica, której tor miał mieć 100 m długości, przeznaczona była dla broni małokalibrowej. Stała ona wzdłuż obecnej ul. Lwóweckiej jeszcze w 1935 r.

Budynek nr A/1

Dnia 22 czerwca 1937 r. Heeresbauamt w Jeleniej Górze zwrócił się do władz miasta o zgodę na wybudowanie [A/1] kasyna oficerskiego („Offiziersheim”) w koszarach św. Huberta¹². Plany obiektu powstały w maju 1937 r. we wrocławskim biurze architektonicznym Ernsta Pietrusky’ego.

11 Tamże, sygn. 5598.

12 Tamże, sygn. 5599.

Zgodę na jego budowę miasto wydało 15 listopada 1937 r., a całą budowę ukończono w styczniu 1940 r. Powstał obiekt dwukondygnacyjny z piwnicą i użytkowym strychem, na kształcie litery „L”, posiadający 8.174 m³ kubatury. Całe jedno skrzydło zajmowała duża sala jadalna. Wystrój kasyna stanowiły trofea myśliwskie, głównie poroża.

Przybudówka do budynku A/1

W latach 70-tych XX w. wzniesiono parterową przybudówkę, w której umieszczono kuchnię. Na piętrze znajdowała się sala konferencyjna na 80 osób oraz pokoje hotelowe z 15 miejscami noclegowymi. W momencie przejęcia obiektu przez Kolegium Karkonoskie umieszczono w nim siedzibę rektoratu, a przedwojenna jadalnia oficerska stała się aulą uczelnianą, pomieszczenia hotelowe zmieniono zaś w biura.

Budynek nr A/2

Kolejnym obiektem, który wzniesiono w tych koszarach był obiekt dydaktyczny [A/2], tzw. „Heeresfachschule”¹³. Budowano go w latach 1938-1940.

13 Tamże, sygn. 6402.

Plany budynku sporządzono we Wrocławiu w 1937 r. we wspomnianym wyżej biurze architekta Ernsta Pietrusky'ego, a następnie złożone je w Urzędzie Budowlanym w Jeleniej Górze w marcu 1938 r. Władze miejskie wydały zgodę na jego budowę z nr 3 dnia 4 kwietnia 1938 r. Budowę zakończono ostatecznie we wrześniu 1940 r. Powstał budynek dwukondygnacyjny, podpiwniczony z użytkowym poddaszem, o kubaturze 4.100 m³, którego długość wynosi 32 a szerokość 15,3 m. Mieściło się w nim 11 sal wykładowych (klas) oraz 4 pracownie, w tym jedna przeznaczona na zajęcia z fizyki. Kształcono w nich wyłącznie oficerów. Podobny charakter użytkowy obiekt miał po 1945 r.

W omawianym kompleksie znajduje się jeszcze kilka budynków, dla których nie odnaleziono materiałów pozwalających odtworzyć ich choćby przybliżoną historię. Z reguły są to obiekty niewielkie, nie mające wielkiego znaczenia w funkcjonowaniu dawnych koszar, jak również zarządzającej nimi dziś Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej.

Prezentacja koszarowego kompleksu „B” zostanie umieszczona w kolejnym „Biuletynie”.

Nasze działania o zachowanie w pamięci pokoleń tradycji i historii jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych

Minęło 10 lat od utworzenia JSZR „Radar”. W statucie Stowarzyszenia troskę o zachowanie w pamięci pokoleń tradycji i historii jeleniogórskich szkół radiotechnicznych zapisaliśmy jako jeden z głównych celów naszej działalności (paragraf 6 statutu). Była to wówczas reakcja na decyzję rządową o likwidacji Centrum Szkolenia Radioelektronicznego, uczelni, z którą byliśmy związani od lat, nauką, służbą i pracą.

Już w 2002 roku Agencja Mienia Wojskowego rozpoczęła przekazywanie obiektów koszarowych nowym użytkownikom.

Koszary zostały podzielone na dwa kompleksy zgodnie z rozdzielającą je linią kolejową. Część bliższa centrum miasta (przy ul. Lwóweckiej) została przekazana Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej - Kolegium Karkonoskiemu.

Druga część koszar (od strony Jeżowa Sudeckiego) znajdująca się przy ul. Podchorążych podzielona została na pojedyncze działki geodezyjne a nieruchomości znajdujące się na nich sprzedawane były różnym kontrahentom. W tej części koszar jest kilka ulic i uliczek oraz duży dawny plac apelowy. Tu tętniło polskie, żołnierskie życie przez ponad 60 lat okresu powojennego. Postanowiliśmy więc działać, aby pamięć o żołnierzach radiotechnikach, topografach, prawnikach, o żołnierzach piechoty oraz o żołnierzach innych specjalności tj. wszystkich tych, którzy byli absolwentami jeleniogórskich wojskowych szkół, przetrwała w pamięci mieszkańców Jeleniej Góry jak najdłużej.

Do najważniejszych i najpilniejszych zadań z tym związanych zaliczyliśmy wówczas:

1. Nadanie nazw ulicom pokoszarowym nawiązujących do wojskowych tradycji i zabieganie o to, aby ulice te miały status ulic gminnych.
2. upamiętnienie szkół wojskowych, ich dowódców i żołnierzy na tablicach pamiątkowych.

Jak, z perspektywy tych 10 lat, zadania te realizowaliśmy, pragnę Wam Szanowni Czytelnicy zdać żołnierską relację. Byłem bowiem uczestnikiem tych historycznych już wydarzeń.

Starania Stowarzyszenia w celu nadania nazw ulicom pokoszarowym

Kalendarium wydarzeń

5 kwietnia 2002 r.

Stowarzyszenie zwróciło się do ówczesnego Komendanta Centrum Szkolenia Radiotechnicznego gen. bryg. Bronisława Peikerta z wnioskiem o nadanie ulicom koszarowym nazw związanych z tradycjami wojskowych szkół. Zaproponowaliśmy nazwy ulic: **Kadetów, Elewów, Żołnierska, Radarowa, płk. Wacława Kazimierskiego** oraz nazwę placu apelowego – Plac Radiotechników. Decyzja Komendanta była pozytywna. Pan Generał zadeklarował daleko idącą pomoc logistyczną w realizacji tego przedsięwzięcia.

10 maja 2002 r.

Uroczyscie nadano nazwę „**Ulicy Kadetów**”. Uczyniono to podczas III Zjazdu Pierwszych Absolwentów Szkoły Chorażych Wojsk Radiotechnicznych.

Odślonięcia tablicy z nazwą tej ulicy, w obecności komendanta Centrum i zgromadzonych uczestników Zjazdu, dokonał ppłk w st. sp. Zbigniew Grabski - pierwszy komendant Szkoły Chorażych.

14 maja 2002 r.

Tablice z nazwami pozostałych ulic pojawiły się w dniu święta szkoły, w 50-tą rocznicę utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.

Uczestnicy uroczystości, a wśród nich ówczesny minister Obrony Narodowej Jerzy Szmajdziński, z dużym uznaniem wypowiedzieli się o inicjatywie naszej organizacji.

20 września 2002 r.

Nakładem wydawnictwa „Plan” ukazała się mapa Jeleniej Góry, na której po raz pierwszy w historii miasta koszary zostały „odtajnione” i pojawiły się ulice koszarowe z nazwami zaproponowanymi przez Stowarzyszenie.

11 sierpnia 2003 r.

Aby nadać ulicom koszarowym oficjalne nazewnictwo, wystąpiliśmy do Rady Miejskiej Jeleniej Góry ze stosownym wnioskiem.

Wniosek przedstawiał szczegółowe uzasadnienie dla proponowanych nazw ulic oraz plan sytuacyjny.

Niestety na to pismo nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi.

14 października 2003 r.

W porozumieniu z dwiema innymi organizacjami zrzeszającymi byłych żołnierzy zawodowych tj. Związkiem Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy oraz Związkiem Żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego, zostało opracowane nowe pismo i wręczone osobiście przez jego sygnatariuszy przewodniczącemu Rady Miejskiej Jerzemu Pleskotowi.

W piśmie tym, w porównaniu do pisma z dnia 11 sierpnia podano źródła nazw wywodzących się z historii jeleniogórskich szkół radiotechnicznych. Objasniono co oznaczają nazwy: kadet, elew, radar itp.

Szczególnie ważne było przedstawienie krótkiej biografii pułkownika Wacława Kazimierskiego, patrona jednej z ulic.

Na to pismo również nie było żadnej odpowiedzi.

31 grudnia 2004 r.

Ostatni żołnierze opuścili „Koszary pod jeleniami”. Nadzór, nad potężnym kompleksem koszarowym w imieniu Skarbu Państwa przejęła Agencja Mienia Wojskowego.

13 stycznia 2005 r.

Gościem zebrania „radarowców” był ówczesny prezydent Jeleniej Góry Józef Kusiak. Na zebraniu tym poruszono m.in. sprawę nazw ulic, lecz reakcji ze strony Pana Prezydenta nie było.

3 marca 2005 r

Wystosowaliśmy kolejne pismo do przewodniczącego Rady Miejskiej Jeleniej Góry.

Tym razem odpowiedź nadeszła po upływie miesiąca – lecz negatywna.

W piśmie czytamy:

„Wniosek JSZR będzie możliwy do rozpatrzenia po spełnieniu następujących warunków:

1. Uchwaleniu planu zagospodarowania dla byłego CSR.
2. Dokonaniu podziałów geodezyjnych dróg stosownie do zapisu planu.
3. Podjęciu przez Radę Miejską uchwały o nadaniu statusu gminnej drogi publicznej.

Po spełnieniu tych warunków będzie możliwe podjęcie stosownej inicjatywy uchwałodawczej w sprawie nazewnictwa ulic.”

24 listopada 2005 r.

Ślemy kolejne pismo do przewodniczącego Rady Miejskiej, w którym informujemy, że obecny stan prawny pozwala na podjęcie inicjatywy uchwałodawczej w sprawie nazw ulic. W piśmie tym odstąpiliśmy od ubiegania się o nadanie nazwy ul. Żołnierskiej, ponieważ wnioskowana wcześniej ulica znajduje się na terenie będącym własnością Kolegium Karkonoskiego, co wyklucza możliwość nadanie jej nazwy. Zrezygnowaliśmy też z nadania nazwy Plac Radiotechników, ponieważ w planie zagospodarowania przestrzennego miasta, zaplanowano na naszym placu apelowym budowę budynku mieszkalno-usługowego.

8 czerwca 2006 r.

Prezydent Miasta przedkłada Radzie Miejskiej projekt uchwały w sprawie nadania wszystkim ulicom pokoszarowym jednej wspólnej nazwy tj. „**Ulica Kadetów**”.

23 czerwca 2006 r.

Z inicjatywy przewodniczącego Rady Miejskiej Jerzego Pleskota odbyło się spotkanie delegacji Stowarzyszenia w składzie: Jan Ginowicz, Marek Gołębiowski, Bronisław Peikert. Gospodarz spotkania przedstawił naszej delegacji trudności formalno-prawne związane z podjęciem inicjatywy uchwałodawczej w sprawie ulic pokoszarowych.

3 lipca 2006 r.

Po zapoznaniu się z projektem uchwały Rady Miejskiej oraz uzasadnieniem Geodety Miejskiego, przedstawiliśmy na piśmie przewodniczącemu Rady nasze stanowisko. W obszernym memorandum skrytykowaliśmy projekt uchwały Rady i podtrzymaliśmy swoje stanowisko zawarte w piśmie z dnia 14.10.2003 r.

4 lipca 2006 r.

W związku z takim stanowiskiem Stowarzyszenia, projekt uchwały o nadaniu nazwy „Ulica Kadetów” dla wszystkich ulic pokoszarowych został wycofany z porządku obrad Sesji Rady Miejskiej.

sierpień 2006 r.

Wszystkie budynki rozrzucone na znacznej przestrzeni przyporządkowane zostały jednej ulicy – **ulicy Podchorążych**. Mieszkańcy osiedla taki otrzymali adres meldunkowy, a firmy numery REGON. W związku z takim oznakowaniem ulic powstał mętlik, bo trudno było odnaleźć określony budynek. Ulica Podchorążych „od zawsze” (do 1948 r. była to ul. Rymarska – uwaga autora) kojarzona była jako ulica biegnąca wzdłuż koszar - od wiaduktu do Jeżowa Sudeckiego. Ludzie szukając budynku, w którym funkcjonuje jakaś instytucja, przemierzali tę drogę aż do

Jeżowa, lecz z lichym skutkiem. Zaistniały bałagan był powodem licznych skarg mieszkańców, a działo się to w przededniu wyborów samorządowych.

listopad 2006 r.

Tuż przed wyborami samorządowymi ukazało się w mieście opracowanie pt. „Jelenia Góra, mapa inwestycji 2002-2006”. Mapę tę przewodniczący Rady Miejskiej i prezydent Jeleniej Góry przedstawili mieszkańcom miasta, jako rozliczenie mijającej kadencji władz samorządowych. W punkcie 9 opracowania wpisano: „Zagospodarowanie obiektów po Centrum Szkolenia Radioelektronicznego” a na mapie teren ten pokazano z nazwami ulic... zaproponowanymi przez Stowarzyszenie.

13 lutego 2007 r.

Komisja Gospodarki Komunalnej Rady Miejskiej w nowym powyborczym składzie, jako pierwsza rozpatrywała nasz wniosek w sprawie nadania nazw ulicom w byłych koszarach Centrum. W posiedzeniu komisji Stowarzyszenie reprezentował kol. Jan Ginowicz. Wniosek zaopiniowany został pozytywnie.

14 lutego 2007 r.

Wystosowaliśmy pismo z zapytaniem w sprawie płk. Wacława Kazimierskiego do Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu.

19 lutego 2007 r.

W trybie ekspresowym IPN Oddział we Wrocławiu udzielił odpowiedzi na pismo z dnia 14.02.2007 r. stwierdzając, że nie ma żadnych akt dotyczących płk. Wacława Kazimierskiego. Pismo z IPN niezwłocznie przekazaliśmy do Urzędu Miasta w celu załączenia do tworzonego projektu nowej uchwały w sprawie ulic pokoszarowych.

23 lutego 2007 r.

Odbył się spotkanie przedstawicieli władz Stowarzyszenia z nowo wybranym prezydentem Jeleniej Góry Markiem Obrębalskim. W trakcie spotkania omawiana była sprawa nadania nazw ulicom w byłym Centrum oraz sprawa organizowania wspólnych przedsięwzięć urzędu Prezydenta ze Stowarzyszeniem. W spotkaniu tym wraz ze mną uczestniczyli koledzy: Marek Gołębiowski i Jan Ginowicz.

6 marca 2007 r.

Rozpoczął pracę zespół do opracowania biografii płk. Wacława Kazimierskiego w składzie: Jan Ginowicz, Paweł Kaliński, Stanisław Strycharski, Zygmunt Wójcik. Opracowaną biografię przekazaliśmy do Urzędu Miasta oraz zamieściliśmy w 8 numerze Biuletynu i na stronie internetowej Stowarzyszenia.

28 marca 2007 r.

Projekt uchwały w sprawie ulic rozpatrywała Komisja Oświaty i Wychowania Rady Miejskiej. W posiedzeniu komisji uczestniczyli przedstawiciele Stowarzyszenia koledzy: Paweł Kaliński i Stanisław Strycharski.

Komisja wniosek zaopiniowała pozytywnie.

22 maja 2007 r.

Po upływie 4 lat starań o nadanie nazw ulicom pokoszarowym wniosek Stowarzyszenia rozpatrywała Rada Miejska Jeleniej Góry. W posiedzeniu Rady Stowarzyszenie wraz ze mną reprezentowali koledzy: Marek Gołębiowski, Paweł Kaliński i Stanisław Strycharski. Rada Miejska bez zastrzeżeń zaakceptowała nadanie nazw ulicom: Kadetów, Elewów i Radarowa. Natomiast spore emocje radnych (jednej opcji politycznej) wywołała osoba patrona ulicy płk. Wacława Kazimierskiego. Radni ci zarzucali naszemu legendarnemu Komendantowi, że kierował uczelnią w „okresie szalejącego stalinizmu”. Postulowali, aby odłożyć rozpatrywanie nazwy tej ulicy do czasu zasięgnięcia w tej sprawie opinii ówczesnego ministra Obrony Narodowej (*ministrem był śp. Aleksander Szczygło - dopisek autora*). Wówczas poprosiłem o głos. W swoim wystąpieniu stwierdziłem:

Nie ma powodu do odkładania na lepsze czasy tej sprawy. Na wniosek Stowarzyszenia powołana do tego celu instytucja państwowa tj. Instytut Pamięci Narodowej dokonała lustracji naszego legendarnego Komendanta. Płk Wacław Kazimierski jest czysty jak łąza. Jestem Jego wychowankiem. Dla nas młodych wówczas oficerów płk Kazimierski był wzorem patriotyzmu, pracowitości i ofiarnej służby Polsce. Za swe zasługi wojenne odznaczony został wieloma odznaczeniami państwowymi między innymi „Krzyżem Walecznych”. Jego zasługi dla nauki i szkolnictwa wojskowego są przeogromne. Jego zasługi dla miasta i regionu jeleniogórskiego są pomnikami czynów, które pozostawił po sobie. Dla mnie płk Wacław Kazimierski jest BOHATEREM i ręką za NIEGO”.

Po tym wystąpieniu dyskusja miała już inny przebieg. Orędownikami naszej sprawy byli między innymi radni: Grażyna Malczuk, Zofia Czernow, Zbigniew Ładziński. Radny Wiesław Tomera poszedł jeszcze dalej stwierdzając, że „*Wniosek Stowarzyszenia jest wnioskiem minimum. Teraz Rada Miejska czeka na kolejne, chociażby w sprawie nadania nazw ulicom miejskim od imienia innych słynnych oficerów jak kpt. Marek Cymerski czy gen. pilot Julian Paździor, których znałem i zawsze podziwiałem*” – stwierdził mówca.

Następnie odbyło się głosowanie. Za przyjęciem uchwały głosowało 17 radnych, nikt nie był przeciw, 4 osoby wstrzymały się od głosu.

Zakończyła się dla nas, trwająca ponad 4 lata „droga przez mękę”.

15 sierpnia 2007 r.

W dniu Święta Wojska Polskiego, w studiu telewizji „Odra” udzieliłem obszernego wywiadu o działalności Stowarzyszenia. Z dużą satysfakcją mówiłem o nadaniu ulicom w byłych koszarach „Pod jeleniami” statusu ulic gminnych o nazwach zaproponowanych przez Stowarzyszenie. Dziękowałem władzom samorządowym nie tylko za podjęcie uchwały w tej sprawie, lecz również za pokrycie kosztów wymiany dowodów osobistych i praw jazdy mieszkańcom ulicy Kadetów (po zmianie nazwy z ulicy Podchorążych).

12 października 2007 r.

Drugie w historii Święto Wojsk Radiotechnicznych zorganizowane wspólnie przez Zarząd Stowarzyszenia i Szefostwo Wojsk Radiotechnicznych, zgromadziło w Jeleniej Górze wielu znamienitych radiotechników i zaproszonych gości.

To tu, podczas uroczystości odsłonięcia tablic ustawiły się kombatantkie poczty sztandarowe, licznie zebrani goście oraz członkowie Stowarzyszenia. Przy tablicy pamiątkowej stanęła asysta honorowa, którą utworzyli płk rez. Franciszek Michalik i ppłk rez. Zbigniew Deręgowski.

W tym dniu odbyła się uroczysta akademia oraz uroczyste nadano nazwy ulicom pokoszarowym. Podniosłym momentem było odsłonięcie kamiennej tablicy pamiątkowej poświęconej płk. Waclawowi Kazimierskiemu oraz tablicy ulicy jego imienia.

Kamienną tablicę wykonała firma kamieniarska wg projektu kol. Jana Ginowicza i umieszczona została na ścianie budynku byłej wartowni, w pobliżu bramy głównej koszar.

Jako pierwszy głos zabrał przewodniczący Rady Miejskiej Hubert Papaj, który odczytał treść Uchwały nr 63 podjętej w dniu 22 maja 2007 r. przez Radę Miejską o nadaniu nazw ulicom pokoszarowym (*patrz Załącznik 1*). Tekst uchwały Stowarzyszeniu. Ja natomiast uhonorowałem, w imieniu „Radaru”, przewodniczącego Rady ryngrafem z herbem Stowarzyszenia, po czym wygłosiłem przemówienie. Oto tekst tego przemówienia:

„Szanowni Państwo!

Dzień dzisiejszy jest dla polskich radiotechników oraz członków Stowarzyszenia „Radar” dniem szczególnym. Dziś spełnia się bowiem nasze marzenie o utrwaleniu po wsze czasy w świadomości mieszkańców naszego miasta tradycji Wojska Polskiego w Jeleniej Górze i historii jeleniogórskich szkół radiotechnicznych. Stała się to za sprawą stosownej uchwały Rady Miasta, nadającej następujące nazwy ulicom gminnym: Kadetów, Elewów, Radarowa i płk. Waclawa Kazimierskiego.

Aktem tym władze naszego miasta złożyły hołd tym 96 tysiącom żołnierzy, którzy pełnili swą szlachetną służbę tu w koszarach „Pod jeleniami”, wydatnie przyczyniając się do rozwoju Jeleniej Góry i regionu jeleniogórskiego.

Za chwilę odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa poświęcona naszemu Komendantowi płk. prof. Waclawowi Kazimierskiemu – oficerowi niezwykle zasłużonemu dla Wojska Polskiego oraz szkolnictwa wojskowego i cywilnego. Był pierwszym polskim komendantem Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej i funkcję tę pełnił przez 18 lat. Był też twórcą i komendantem Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Jego niezwykle losy dotyczące zesłania do Kazachstanu, udział w II wojnie światowej, działalność w WP po wojnie, działalność naukowa w szkolnictwie wyższym oraz zasługi dla Jeleniej Góry, staraliśmy się przybliżyć Państwu prezentacją filmową podczas uroczystej akademii.

Płk. Kazimierski był aktywny zawodowo do ostatnich dni swego życia. Zmarł w Warszawie 5.10.2000 r. i został tam pochowany zgodnie z ceremoniałem wojskowym.

*Wraz z upływem lat, postać płk. Kazimierskiego nie przestaje być symbolem patriotyzmu, pracowitości, bezkompromisowości w walce ze złem oraz ofiarnej służby Polsce. Jest On przykładem oficera wewnętrznie prawego, realizującego testament swoich przodków, którzy w najtrudniejszych warunkach jakimi była zsyłka do Kazachstanu, potrafili zachować i pielęgnować miłość do Polski i jej kultury. Wśród wielu autorytetów w społeczności polskich radiotechników, płk prof. Waclaw Kazimierski był **primus inter pares** (pierwszy wśród równych sobie).*

*W tej tak uroczystej chwili pragnę serdecznie podziękować Radzie Miejskiej Jeleniej Góry za mądrą i dalekowzroczną decyzję, jaką jest uchwała nadająca ulicom pokoszarowym nazw zaproponowanych przez Stowarzyszenia. Jesteśmy wdzięczni, że sprawy związane z kultywowaniem tradycji Wojska Polskiego w Jeleniej Górze i historii garnizonu, **łączą a nie dzielą** władze samorządowe oraz społeczeństwo naszego miasta”.*

Nastąpił akt odsłonięcia dwóch tablic: z nazwą ulicy i pamiątkowej z portretem płk. Waclawa Kazimierskiego. Odsłonięcia tablic dokonał wiceprezydent Jeleniej Góry Jerzy Łuźniak wraz z siostrą patrona Alodią Sławińską i córką Zofią Stachiewicz.

Upamiętnienie szkół wojskowych, ich dowódców i żołnierzy na tablicach pamiątkowych

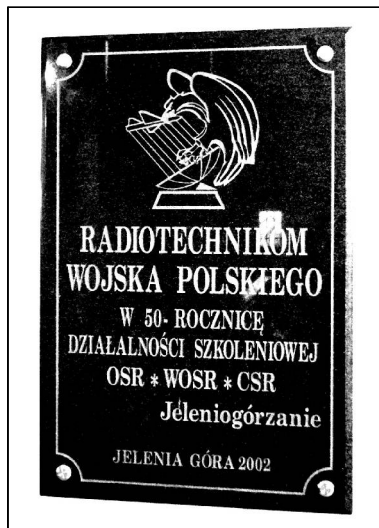
Z tablicami pamiątkowymi nie mieliśmy już tych problemów co z ulicami pokoszarowymi, Odślanialiśmy je często z okazji rocznic i wyjątkowych okoliczności. W sumie odślaniliśmy 9 tablic pamiątkowych, jeden obelisk oraz jeden pomnik. Pod tym względem jesteśmy z pewnością w czołówce krajowej jak przystało na 10 lat działalności Stowarzyszenia.

Kalendarium

11 maja 2002 r.

Za sprawą gen. bryg. Bronisława Peikerta oraz kapelana wojskowego ks. prałata płk. Andrzeja Bokieja, w 50 - ą rocznicę utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej, w Kościele Garnizonowym odślonięta została tablica o treści:

„Radiotechnikom Wojska Polskiego
w 50 rocznicę działalności szkoleniowej
OSR*WOSR*CSR – Jeleniogórzanie”

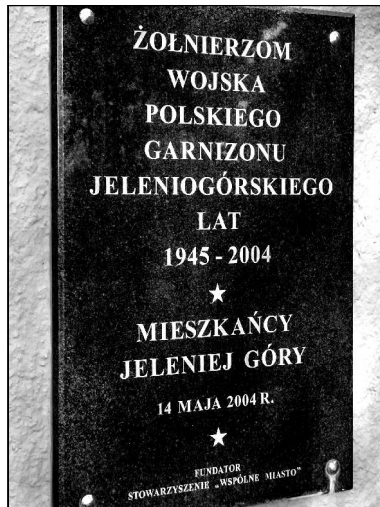

14 maja 2004 r.

W dniu pierwszego Świąta Stowarzyszenia i ostatniego w historii Świąta Centrum Szkolenia Radioelektronicznego w arkadach bramy głównej koszar, pod posągami słynnych jeleni odślonięte zostały dwie tablice pamiątkowe.

Na tej po lewej stronie bramy – umieszczono tablicę upamiętniającą jeleniogórskie wojskowe szkoły radiotechniczne i ich komendantów. Tablicę ufundowało nasze Stowarzyszenie, a jej odślonięcia dokonali gen. bryg. Bronisław Peikert i szef Wojsk Radiotechnicznych płk Stanisław Słotwiński.

Ta po prawej stronie bramy o treści: „**Żołnierzom Wojska Polskiego Garnizonu Jeleniogórskiego lat 1945-2004. Mieszkańcy Jeleniej Góry**”, jest fundacji Stowarzyszenia „Wspólne Miasto”. Jej odślonięcia dokonała prezes Stowarzyszenia pani Janina Hardel.

Tego samego dnia w Skansenie Uzbrojenia WP przy ul. Sudeckiej odsłonięta została tablica upamiętniająca pobyt na tych ziemiach przez ostatnie 200 lat żołnierzy polskich i niemieckich z napisem: „**Pamięci wszystkich żołnierzy Garnizonu Jelenia Góra**”.

Odsłonięcia tablicy dokonali: gen. bryg. Bronisław Peikert oraz dyrektor Muzeum Karkonoskiego Stanisław Firszt.

13 maja 2006 r.

W dniu Święta Stowarzyszenia „Radar” oraz z okazji 33 rocznicy pierwszej promocji absolwentów Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej, odsłonięta została na bramie głównej byłych koszar tablica ufundowana przez pierwszych absolwentów WOSR.

Odstąpienia tablicy w imieniu fundatorów i przy ich licznych udziale dokonali: gen. bryg. Zbigniew Janoś oraz ppłk Zbigniew Deręgowski.

Pierwsi absolwenci WOSR wywodzili się z 2 kompanii podchorążych dowodzonej przez ppłk. Ryszarda Kota, który był naszym gościem honorowym.

12 maja 2007 r.

W dniu Święta Stowarzyszenia na bramie byłych koszar odstąpione zostały dwie kolejne tablice.

Pierwszą o treści:

„W 55. rocznicę utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej - kadra i absolwenci” odstąpili:

jeden z pierwszych absolwentów OSR, były Komendant WOSR płk dr Józef Piekarczyk

oraz jeden z ostatnich jej absolwentów płk dr Jerzy Górski.

Drugą tablicę ufundowali absolwenci Oficerskiej Szkoły Topografów.

Szkoła ta stacjonowała w koszarach „Pod jeleniami” w latach 1951-1957 i ukończyło ją 303 absolwentów.

Aktu odstąpienia tablicy dokonali jej pierwsi absolwenci:

płk dr Zenon Biesaga,

płk Józef Stępnia

oraz

szef Służby Topograficznej WP

płk Jerzy Pietruszka.

Obie tablice wykonane zostały wg projektu Jana Ginowicza.

12 października 2007 r.

Odsłonięcie tablicy poświęconej płk. Wacławowi Kazimierskiemu. Opis tej uroczystości zamieściłem w pierwszej części artykułu.

15 sierpnia 2010 r.

W dniu Święta Wojska Polskiego w porozumieniu ze Związkiem Żołnierzy WP Koło nr 4 (jeleniogórskie) oraz Związkiem Żołnierzy LWP zorganizowaliśmy uroczystość posadzenia Dębu Pamięci Żołnierzy Wojska Polskiego Garnizonu Jelenia Góra oraz odsłonięcia pamiątkowego obelisku.

Uczyniliśmy to dla upamiętnienia stacjonowania w okresie powojennym na terenie Jeleniej Góry wielu Jednostek Wojskowych, których nazwy umieszczono w „kapsule pamięci” i wmurowano w niszy postumentu. Uroczystość ta miała miejsce na terenie Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej przed budynkiem byłej stołówki żołnierskiej, a obecnie budynkiem Biblioteki Naukowej.

Posadzenia dębu dokonali prezesi organizacji fundatorskich: Edward Basałygo, Janusz Górecki i Andrzej Nawrot. Natomiast obelisk odsłonił: Jerzy Łuźniak (wicemarszałek województwa dolnośląskiego), Grażyna Malczuk (kanclerz Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej) oraz gen. Bronisław Peikert (Honorowy Prezes Stowarzyszenia).

15 sierpnia 2011 r.

Uroczyste odsłonił pomnik **„WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”**

Opis tego wydarzenia znajdziecie Państwo w artykule płk. Marka Gołębiowskiego.

12 maja 2012 r.

W 10-tą rocznicę działalności Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar” oraz z okazji 60-tej rocznicy utworzenia Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej Obrony Przeciwlotniczej Obszaru Kraju odsłonięta została na bramie głównej byłych koszar kolejna – 9-ta już tablica pamiątkowa. Jej fundatorami są członkowie Stowarzyszenia.

Zamiast zakończenia

W dekadę „radarowej” działalności, związanej z zachowaniem dla pokoleń tradycji i historii garnizonu jeleniogórskiego, wpisują się nasze zabiegi o pozostawienie na cokółach bramy byłych koszar, posągów wykonanych ze spiżu jeleni. Zakusy, aby jelenie przenieść w inne miejsce były duże. Lecz dzięki staraniom Zarządu Stowarzyszenia jelenie wraz z bramą pozostaną na swoim miejscu. Są one bowiem pomnikiem historii.

Stanowi o tym decyzja Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków (WUOZ) o treści:

„Najcenniejsze ze względu na wartości historyczne, artystyczne i naukowe posągi jeleni, zostały wpisane do rejestru zabytków pod numerem 104/B/02. Stały się one wraz z bramą, charakterystycznym elementem wystroju zespołu koszarowego, stanowiąc trwałe element architektury miasta.

Zgodnie z art.36 pkt.1 ust.7 ustawy z dnia 23.07.2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162 poz.1568) tylko WUOZ w formie decyzji, może zezwolić na przeniesienie bramy wraz z posągami jeleni w inne miejsce”.

RADA MIEJSKA
Jeleniej Góry

**Uchwała Nr 63/X/2007
Rady Miejskiej Jeleniej Góry
z dnia 22 maja 2007 roku**

w sprawie nadania nazw ulic, położonych na terenie byłego Centrum Szkolenia Radiotechnicznego przy ul.Podchorążych w Jeleniej Górze.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 13 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku, o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz.U.Nr 142, poz.1591 ze zmianami) oraz w związku z art. 8 ust.1a ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tekst jednolity z 2004 r. Dz.U. Nr 204 poz.2086 ze zmianami) .

u c h w a ł a s i ę , c o n a s t ę p u j e :

§ 1

1. Nadaje się nazwę : ulica Plk. Wacława Kazimierskiego , ulica Kadetów , ulica Elewów i ulica Radarowa , drogom wewnętrznym, stanowiącym własność Skarbu Państwa-Agencji Micnia Wojskowego .
2. Szczegółowy przebieg ulic o nowych nazwach został przedstawiony w załączniku graficznym, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały .

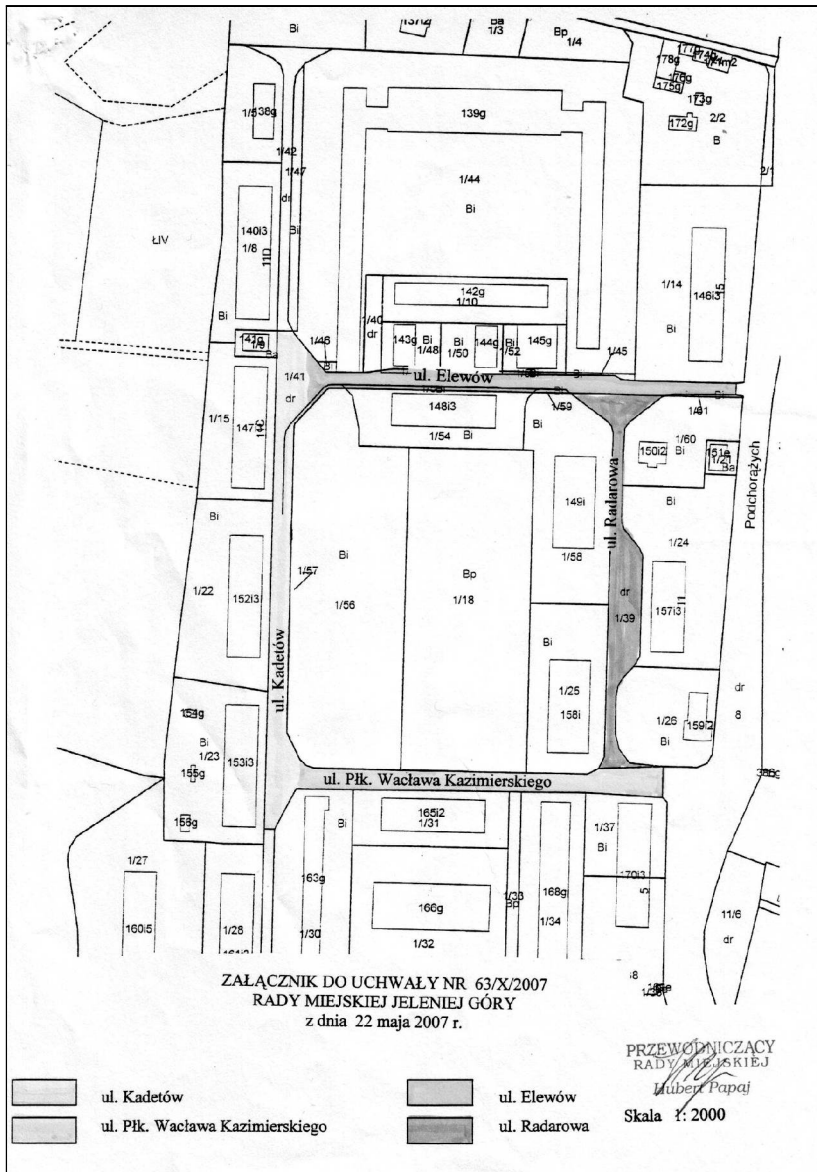
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jeleniej Góry.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego .

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Hubert Papaj

„WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY” Pomnik pamięci żołnierzom poległym za Ojczyznę.

Najbardziej trwałym i widocznym na co dzień świadectwem inicjatywy i aktywności środowiska wojskowego - byłych żołnierzy zawodowych w dawnym garnizonie jeleniogórskim jest pomnik „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY” oraz tablice pamiątkowe tematycznie związane z wojskiem .

Ufundowane zostały one przez żołnierzy i postawione lub umocowane w różnych, charakterystycznych dla dawnego funkcjonowania wojska - miejscach publicznych Jeleniej Góry.

O wojskowych tablicach w mieście mówi osobny artykuł w tym Biuletynie autorstwa ppłk. Janusza Góreckiego.

Pomnik „Wolność krzyżami się mierzy” odsłonięty został w Jeleniej Górze w dniu 15 sierpnia 2011 roku, na placu przy Kościele Garnizonowym, z okazji obchodów Święta Wojska Polskiego. Niniejszym przedstawię krótką historię jego powstania.

Pomysł wzniesienia pomnika ku pamięci żołnierzy polskich, którzy oddali swe życie na różnych polach bitewnych w walce o wolną i niepodległą Polskę zrodził się rok wcześniej z inicjatywy ppłk. rez. Edwarda Basałygo - Prezesa Związku Żołnierzy WP w Jeleniej Górze.

Miało to miejsce podczas obchodów Święta Wojska Polskiego – 15 sierpnia 2010 roku - przy okazji uroczystości posadzenia Dębu Pamięci Żołnierzy Wojska Polskiego Garnizonu Jelenia Góra na terenie kampusu Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej (dawniej obiektach wojskowych jeleniogórskich szkół radiotechnicznych - OSR, WOSR, CSR).

Koledzy z jeleniogórskiej struktury Związku Żołnierzy Wojska Polskiego: ppłk rez. Edward Basałygo, ppłk w st.sp. Wawrzyniec Pióro i mjr w st. sp. Tadeusz Smoliński zadeklarowali, że przy okazji podróży historycznej do Włoch, przywiezą ziemię z pól bitewnych i cmentarzy wojennych, gdzie walczyli i spoczywają prochy żołnierzy polskich poległych podczas II wojny światowej – Monte Cassino, Loreto i Bolonii.

Ziemię tę postanowiono złożyć w jedno charakterystyczne miejsce i z czasem uzupełniać ziemią z innych pól bitewnych.

Zarząd Związku Żołnierzy Wojska Polskiego zaproponował, aby to duże przedsięwzięcie logistyczne zrealizować wspólnymi siłami ze Stowarzyszeniem RADAR.

Początkowym zamiarem ppłk. Edwarda Basałygo było postawienie głazu pamiątkowego. Z inicjatywy podjętej przez Honorowego Prezesa Stowarzyszenia RADAR gen. bryg. Bronisława Peikerta przerodził się on z czasem w ideę budowy pomnika. Natomiast ks. prałat płk dr Andrzej Bokiej zaproponował umieszczenie go na terenie placu przy Kościele Garnizonowym.

Nazwę pomnika (której pomysłodawcami są trzej wyżej wymienieni oficerowie) zaczerpnięto z trzeciej zwrotki powszechnie znanej pieśni: „Czerwone maki na Monte Cassino”¹⁴:

*Czy widzisz ten rząd białych krzyży?
To Polak z honorem brał ślub!
Idź naprzód! Im dalej, im wyżej
Tym więcej ich znajdziesz u stóp!
Ta ziemia do Polski należy,
Choć Polska daleko jest stąd,
Bo **wolność krzyżami się mierzy!**
Historia ten jeden ma błąd!*

Autorami projektu pomnika są: gen. bryg. w st. sp. dr Bronisław Peikert i ks. prałat płk dr Andrzej Bokiej. Dzięki ich intensywnym wysiłkom organizacyjnym oraz dużemu zaangażowaniu ppłk rez. Edwarda Basałygo oraz ppłk rez. Marka Gołębiowskiego (autora niniejszego artykułu) pomnik został wybudowany.

Stowarzyszenie RADAR wystąpiło z wnioskiem o objęcie przez Ministra Obrony Narodowej honorowego patronatu nad uroczystością odsłonięcia pomnika. Minister honorowy patronat powierzył Dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego (*załącznik nr 1*).

Wszelkie formalności związane z przygotowaniem dokumentacji (szkic graficzny, wnioski, zamówienia) oraz kontakty z urzędami celem otrzymania stosownych oświadczeń, pism, pozwoleń, mapki, wypisu z rejestru gruntów itp. prowadziłem osobiście. (*załączniki nr 2, 3, 4*).

14 Autorem słów pieśni jest Feliks Konarski (1909-1991) - znany przed II wojną światową autor wielu przebojów i tekstów satyrycznych, śpiewak operetkowy i kompozytor piosenek. Pseudonim literacki: Ref-Ren. Żołnierz II Korpusu PSZ.

Dzięki poparciu miejscowych władz oraz zaangażowaniu pracowników różnych biur i urzędów wszelkie formalności zostały załatwione szybko i pozytywnie.

Pomnik składa się z dwóch brył granitu (szarego, strzegomskiego) stojących na postumencie betonowym, dwustopniowym, na planie kwadratu.

Na górnej bryle granitu przymocowana jest tablica z ciemnego, polerowanego granitu z Godłem Polski oraz napisem:

„WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”.

Na dolnej bryle granitu przytwierdzona jest tablica z wizerunkiem Krzyża Walecznych oraz napisem:

„ŻOŁNIERZOM POLSKIM POLEGŁYM NA POLACH CHWAŁY”.

Poniżej napisu znajdują się tabliczki z nazwami pól bitewnych, z których ziemia w urnach, znajduje się w postumencie pomnika. Każda urna posiada certyfikat autentyczności (*załącznik nr 5*).

W 2011 roku umieszczono ziemię z polskich cmentarzy wojennych:

- **Monte Cassino - maj 1944 r.;**
- **Loreto i Bolonia - 1944 r.;**
- **Bitwa Warszawska - 1920 r.;**
- **Lwów – 1920 r.**
- **Nysa Łużycka, Zgorzelec - 1945 r.**

W latach następnych, w dniu Święta Wojska Polskiego, składane będą do pomnika kolejne urny.

* * * * *

Wykonanie pomnika wspierał Komitet Organizacyjny w składzie wykazanym w treści Aktu Erekcyjnego (*załącznik nr 6*).

Nadzór budowlany sprawował ppłk rez. Andrzej Kuczkowski – członek JSZR Radar.

Wykonanie pomnika zrealizował i sfinansował mistrz kamieniarski Adam Wór z Jeleniej Góry.

Prace budowlane zabezpieczyło Kółko Rolnicze z Siedlęcina zarządzane przez Andrzeja Grochałę – Prezesa Zarządu.

26 lipca 2011 r. wmurowano Akt Erekcyjny pomnika (załącznik nr 6) i rozpoczęto wylewanie cokołu. Ławę i postument wykonała jeleniogórska firma budowlana Krzysztofa Leszka.

10 sierpnia 2011 r., dzięki wsparciu wicestarosty powiatu jeleniogórskiego Zbigniewa Jakiela, firma transportowa Ryszarda Siezieniewicza przywoziła oraz postawiła na cokole bryły granitowe pomnika.

12 sierpnia 2011 r. pracownicy Zakładu Kamieniarskiego pana Adama Wora, przymocowali wszystkie tablice do pomnika oraz przeprowadzili prace wykończeniowe i pielęgnacyjne.

Wszystkie prace związane z realizacją tego przedsięwzięcia zostały wykonane społecznie.

15 sierpnia 2011 r. głównym akcentem obchodów Święta Wojska Polskiego w Jeleniej Górze było odsłonięcie pomnika „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”.

Odsłonięcia pomnika dokonała zastępca prezydenta Miasta Jeleniej Góry Zofia Czernow (obecnie poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej).

Pomnikiem tym środowisko wojskowe Jeleniej Góry
składa hołd naszym bohaterom – żołnierzom poległym i Sprawie
za którą oddali swoje życie,
Sprawie najświętszej dla każdego Polaka:
wolności i niepodległości Ojczyzny.

Warszawa, dnia 07.07.2011 r.

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJSEKRETARZ STANU
DS. SPOŁECZNYCH I PROFESJONALIZACJI

Al. Niepodległości 218, 00-911 Warszawa

 MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
 KANCELARIA JAWNA KR.S.
 Nr 363/10-10
 7 9 11 P. 2011

III

III

✓ **PREZES
JELENIOGÓRSKIEGO STOWARZYSZENIA
ŻOŁNIERZY RADIOTECHNIKÓW – RADAR****Pan ppłk. rez. Marek GOŁĘBIEWSKI**

ul. Lwówecka 18, 58-503 Jelenia Góra

W odpowiedzi na Państwa wniosek serdecznie dziękuję za zaproszenie Ministra Obrony Narodowej do objęcia honorowego patronatu nad uroczystością odsłonięcia pomnika „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”, ku czci polskich żołnierzy poległych na polu chwały, która odbędzie się w Jeleniej Górze w dniu Święta Wojska Polskiego.

Doceniając działalność Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR na rzecz kultywowania chlubnych tradycji oręża polskiego oraz biorąc pod uwagę patriotyczno-edukacyjną wymowę tego wydarzenia dla lokalnej społeczności informuję, że honorowy patronat nad przedsięwzięciem obejmie Dowódca Śląskiego Okręgu Wojskowego.

Życzę Panu Prezesowi oraz wszystkim osobom zaangażowanym w organizację tej uroczystości powodzenia w jej przeprowadzeniu. Niech chwila zadumy i refleksji każdego uczestnika tego wydarzenia staną się wyrazem hołdu dla polskich żołnierzy poległych w walce o wolność i niepodległość Ojczyzny.

Czesław PIĄTAS

Do wiadomości:

1. Dyrektor Sekretariatu MON – SI ARCUS,
2. Dowódca Śląskiego Okręgu Wojskowego.

J.R. 22/8840-189/OPO DWIPO
26.07.2011 r.

DOŁNOŚLAŃSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
we WROCŁAWIU

Delegatura w Jeleniej Górze
58-500 Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 23
☎ (075) 752 88 65, 767 63 85

wosoz.ig@rubikon.pl
BIB http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/

Jelenia Góra, 21 lipca 2011

ZN.5142.137.2011.KK
L. dz. 3664

D E C Y Z J A nr 653/11

Pozwolenie na prowadzenie prac i robót przy zabytku

Na podstawie art. 89 pkt 2, art. 91, ust. 4, pkt 4, 92 ust. 6, art. 36, ust. 1, pkt. 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 ze zm.), § 5 ust 1 – 4 oraz § 8 ust 1 i ust 2 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. Nr 150, poz. 1579) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. Nr 98, poz. 1071 z 2000 r ze zm.)

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15.07.2011 roku zgłoszonego przez: Pana Marka Gołębiewskiego, Prezesa Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar”, działającego za zgodą księdza parata płk Andrzeja Bokieja proboszcza Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. 1 Maja 45, 58-500 Jelenia Góra, posiadającej tytuł prawny do dysponowania nieruchomością, o udzielenie pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku: cmentarz przy Kościele Garnizonowym, wpisany do rejestru zabytków decyzją nr A/1996/617 z dnia 1.09.1959 r oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załącznikach do niego:

1. zgoda proboszcza parafii
2. wizualizacja pomnika wraz opisem i lokalizacją na mapie
3. wykaz właścicieli i władających

udzielam pozwolenia

Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. 1 Maja 45, 58-500 Jelenia Góra, na wykonanie następujących prac:

- budowa pomnika pn. „Wolność krzyżami się mierzy” na dz. 13 przy Kościele Garnizonowym, wg przedłożonej wizualizacji pomnika wraz opisem i lokalizacją na mapie, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej decyzji.

Pozwolenia udziela się z następującymi warunkami: bez warunków

Ważność pozwolenia wygasa wraz z wygaśnięciem ważności decyzji pozwolenie na budowę.

Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac:

Pozwolenie udziela się z zastrzeżeniem, że:

1. o rozpoczęciu i zakończeniu prac należy zawiadomić konserwatora na 7 dni przed zamierzonym terminem rozpoczęcia (zakończenia prac), w zawiadomieniu podać planowany termin rozpoczęcia i zakończenia prac,
2. wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić konserwatora o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac budowlanych przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. Konserwator może, jeżeli jest to uzasadnione powyższymi zagrożeniami lub okolicznościami, wydane zezwolenie zmienić lub cofnąć,
3. w razie stwierdzenia, że prace konserwatorskie przy zabytku są prowadzone niezgodnie z zezwoleniem udzielonym na ich prowadzenie, konserwator może zobowiązać osobę prowadzącą te prace do usunięcia stwierdzonych uchybień w

określonym terminie lub cofnąć udzielone zezwolenie, jeżeli zalecenia konserwatora nie zostaną wykonane

4. konserwator uczestniczy w odbiorach częściowych i końcowym wykonanych prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku, sprawdzając zgodność ich przeprowadzenia z udzielonym zezwoleniem

UZASADNIENIE

Teren dawnego cmentarza ewangelickiego przy Kościele Garnizonowym przy ul. 1 Maja w Jeleniej Górze objęty jest ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków decyzją WKZ nr A/1996/617 z dnia 1.09.1959 r. Planowane do wykonania prace, przy uwzględnieniu uwag zawartych w niniejszej decyzji są zgodne z zasadami ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W związku z tym należało orzec jak w wyżej.

Pouczenie:

1. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego
2. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne podlega karze grzywny (art.117 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

Od niniejszej decyzji służy prawo odwołania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Z up. Dolnośląskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
mgr Wiesława Kozłowski
KIEROWNIK DELEGATURY
w Jeleniej Górze

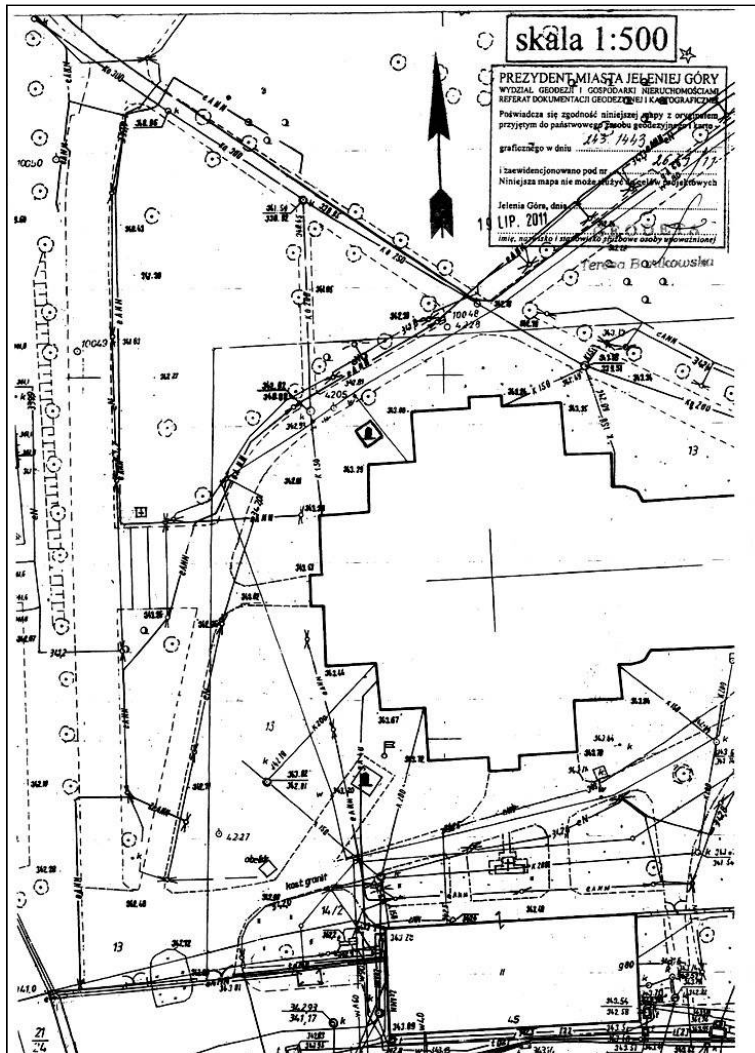
Otrzymują strony postępowania:

1. Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. 1 Maja 45, 58-500 Jelenia Góra
2. Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników „Radar”, ul. Lwówecka 18, 58-500 Jelenia Góra

Do wiadomości:

1. Urząd Miasta Jelenia Góra, Wydział Urbanistyki, Architektury i Budownictwa
2. a/akk

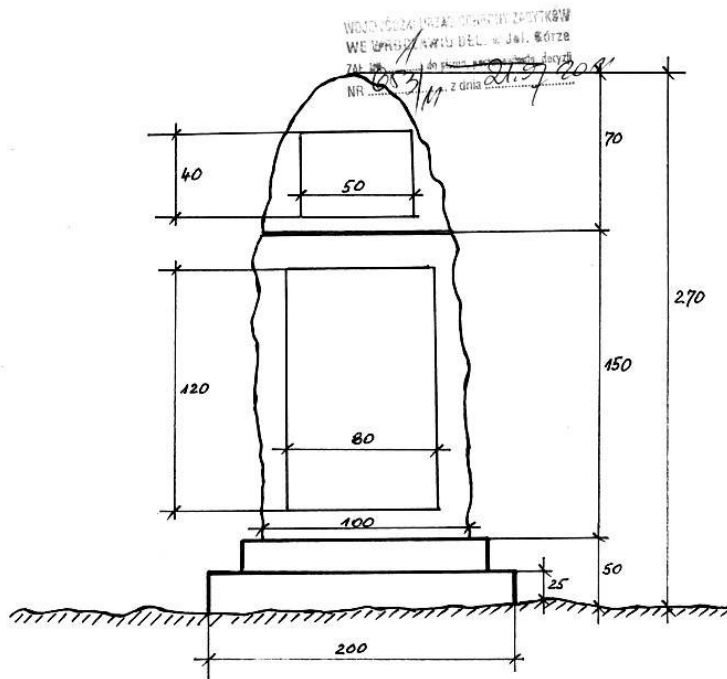
opłata skarbową w wysokości:

PROJEKT (SZKIC) POMNIKA

= WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY =

1. AUTORZY: - gen. bryg. w st. spocz. Bronisław Peikert,
- ks. prałat płk Andrzej Bokiej.
2. MIEJSCE: Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 45a, działka nr 13,
plac przy Kościele Garnizonowym.
3. WYKONAWCA: Adam Wór - Mistrz Kamieniarski,
(pomnik) zakład kamieniarski, Jelenia Góra, ul. Mickiewicza
4. Nadzór budowlany: ppłk rez. Andrzej Kuczkowski, tel. 600 905 465.
5. Wykonawca: Kółko Rolnicze w Siedlęcinie
(prace budowlane) Andrzej Grochala.
6. Materiał: Kamień naturalny - granit strzegomski.

Wykonał: Marek Gołębowski, tel. 662 183 102.

**DOKUMENT AUTENTYCZNOŚCI
ZIEMI POBRANEJ DO URNY
Z CMENTARZA WOJENNEGO
W ZGORZELCU .**

Wszystkim i każdemu z osobna, którzy będą czytać to pismo, oświadczamy, że jako dar przekazujemy ziemię pobraną do urny z największego polskiego cmentarza wojennego, cmentarza w Zgorzelcu.

Bitwa nad Nysą Łużycką i w Łużycach 2 Armii Wojska Polskiego w ramach tzw. operacji łużyckiej w końcowej fazie II Wojny Światowej była ostatnią wielką i nadzwyczaj zaciętą bitwą w Europie przed zdobyciem Berlina. Rozpoczęła się 16 kwietnia 1945 roku i trwała zasadniczo do końca wojny. Żołnierze polscy walczyli z wielkim poświęceniem i męstwem. Zapłacili wysoką cenę. W Zgorzelcu na cmentarzu wojennym spoczywa 3420 żołnierzy poległych podczas walk na Łużycach w kwietniu i maju 1945 roku.

Ziemię pobrała delegacja Związku Żołnierzy Wojska Polskiego, Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR oraz Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w dniu 10 sierpnia 2011 roku.

Skład delegacji:

1. płk Edward Jakubowski
2. ppłk Marek Gołębiowski
3. ppłk Edward Basałygo

Tą ziemię, pobraną z autentycznego miejsca, umieściliśmy ze czcią w pomniku WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY.

Jelenia Góra, 15 sierpień 2011 r.

AKT EREKCYJNY
Budowy Pomnika „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”
w Jeleniej Górze.

Ku wiecznej pamięci.

Pamięć ludzka szybko przemija, dlatego ważniejsze zdarzenia utrwalamy na piśmie. W ten sposób przekazujemy je przyszłym pokoleniom. Tą myślą powodowani uczestnicy położenia Aktu Erekcyjnego w fundament pomnika „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY” - spisali niniejszy dokument.

W trosce o przekazanie przyszłym pokoleniom pamięci o poległych żołnierzach Wojska Polskiego w walce o Wolność i Niepodległość Kraju, postanowiono wzniesić na terenie miasta Jelenia Góra, obok Kościoła Garnizonowego WP pomnik „WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY”.

Z inicjatywą budowy pomnika wystąpili byli żołnierze zawodowi Wojska Polskiego: gen. bryg. w st. spocz. dr **Bronisław Peikert** – Honorowy Prezes Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR, ks. płk dr **Andrzej Bokiej** – kapelan Kościoła Garnizonowego w Jeleniej Górze oraz Związek Żołnierzy Wojska Polskiego w Jeleniej Górze kierowany przez ppłk rez. **Edwarda Basałygo**. Pomnikiem tym oddajemy hołd naszym bohaterom - żołnierzom poległym i Sprawie za którą oddali swoje życie. Sprawie najświętszej dla każdego Polaka : Wolności i Niepodległości. Pomnik ten na wieczną cześć i chwałę oręża polskiego stanowi dokument historyczny ofiar poniesionych przez żołnierzy polskich.

Patronat nad budową pomnika przyjął na polecenie **Ministra Obrony Narodowej**
- **dowódcą Śląskiego Okręgu Wojskowego.**

Wykonanie pomnika wspierał Komitet Organizacyjny w składzie:

1. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego - gen. bryg. w st. spocz. dr **Bronisław Peikert** – Honorowy Prezes Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR;
2. Wiceprzewodniczący Komitetu Organizacyjnego - ks. prałat płk dr **Andrzej Bokiej** – kapelan Kościoła Garnizonowego Wojska Polskiego w Jeleniej Górze;
3. **Marcin Zawila** – Prezydent Miasta Jelenia Góra;
4. **Jacek Włodyga** – Starosta Jeleniogórski;
5. płk w st. spocz. **Edward Jakubowski** – Prezes Zarządu Okręgowego Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Jeleniej Górze;
6. ppłk rez. **Marek Gołębiowski** – Prezes Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników RADAR;
7. ppłk rez. **Edward Basaligo** – Prezes Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w Jeleniej Górze.

Autorami projektu pomnika są: gen. bryg. w st. spocz. dr **Bronisław Peikert** i ks. płk dr **Andrzej Bokiej**. Dzięki ich szczególnym staraniom i osobistemu zaangażowaniu pomnik został wybudowany. Wykonawcą jest Mistrz Kamieniarski **Adam Wór**. Pomnik składa się z dwóch granitowych brył stojących na postumencie schodkowym. Na górnej bryle granitu przytwierdzona jest tablica z napisem „**WOLNOŚĆ KRZYŻAMI SIĘ MIERZY**”. Nad napisem jest godło Polski. Na dolnym granicie przytwierdzona jest tablica z napisem” **ZOŁNIERZOM POLSKIM POLEGLYM NA POLACH CHWAŁY**”. Nad napisem jest Krzyż Walecznych. Pod napisem przytwierdzone tabliczki z napisami pól bitewnych, z których w postumencie pomnika znajduje się ziemia w urnach. Prace budowlane wykonało Kółko Rolnicze z Siedlęcina zarządzane przez **Andrzeja Grochałę** – prezesa Zarządu. Nadzór budowlany sprawował ppłk rez. **Andrzej Kuczkowski**.

Pomnik ma zostać odsłonięty w Święto Wojska Polskiego - 15 sierpnia 2011 roku,

w rocznicę Bitwy Warszawskiej w 1920 roku. Pragniemy aby wznoszony monument stał się wyrazem naszej tożsamości i dumy oraz wielkiej wdzięczności dla tych co oddali swoje życie za naszą dzisiejszą wolność i niepodległość. Stąd też troska inicjatorów i realizatorów budowy pomnika, aby wykuty w granicie pomnik, zawierający w postumencie urny z ziemią z cmentarzy wojennych i pól bitewnych żołnierzy polskich, był przyjęty przez naszą społeczność jako pomost łączący tamte trudne czasy z czasami, w których my żyjemy. Niech ten pomnik mobilizuje współczesnych do gospodarnych i roztropnych rządów, prowadzonych z myślą o dobru wspólnym – o Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i wszystkich jej obywateli.

Ufamy, że nasi prawnukowie, w ręce których po upływie długich lat to pismo trafi, będą także oddawać hołd tym, którzy oddali życie za Polskę. Będą również miłować naszą małą ojczyznę jaka jest Jelenia Góra i tą największą, jaka jest nasza Ojczyzna – Polska.

Umieszczenie Aktu Erekcyjnego w fundament pomnika dokonane zostało dnia **26 lipca 2011 roku.**

Kopia tego aktu zostanie dostarczona do Archiwum Państwowego w Jeleniej Górze oraz Książnicy Karkonoskiej.

ppłk w st.sp. mgr inż. Henryk Dąbkiewicz

ppłk w st.sp. mgr inż. Stanisław Matejuk

Wystawa Sprzętu Radiolokacyjnego w m. Łomnica k. Jeleniej Góry

Lokalizacja

Plenerowa ekspozycja sprzętu radiotechnicznego znajduje się przy drodze nr 367 między Jelenią Górą a Karpaczem w miejscowości Łomnica (gmina Mysłakowice), około 10 km od centrum Jeleniej Góry. Ekspozycje zostały ustawione na prywatnym terenie pana Stanisława Tyrały w rozwidleniu dróg prowadzących do Kowar i Karpacza. Jest to druga w Polsce historyczna ekspozycja tego typu sprzętu pod względem ilości i jakości ekspozycji. Ekspozycje można również oglądać z bliska. Wystarczy zatrzymać się na parkingu stacji paliwowej i przejść około 100 m do ogrodzonego placu wystawowego.

Historia ekspozycji

Od 1955 do 2004 roku w jeleniogórskich wojskowych szkołach radiotechnicznych znajdujących się w koszarach „Pod jeleniami” wykształcono kilkadziesiąt tysięcy oficerów, chorążych i podoficerów zawodowych – specjalistów radiolokacji, rozpoznania i walki radioelektronicznej, zautomatyzowanych systemów dowodzenia, naziemnego ubezpieczenia lotów, radiotechników dla artylerii przeciwlotniczej i meteorologów. Wyszkolono także kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do obsługi urządzeń radiotechnicznych.

W latach 1962 - 1964 w Jeleniej Górze kształcili się kandydaci na oficerów radiolokacji dla armii indonezyjskiej.

W latach 1969 - 1997 proces dydaktyczny prowadzono na trzech poziomach: wyższym, średnim i w zakresie czynności prostych. Kształcenie na tak zróżnicowanych poziomach było możliwe bo szkoła posiadała doskonale przygotowaną kadrę dydaktyczną, wychowawczą i dowódczą oraz bazę szkoleniową.

Ta baza składała się z dużej ilości sal wykładowych, laboratoriów i gabinetów specjalistycznych. Sprzęt i urządzenia radiotechniczne będące na wyposażeniu jednostek wojskowych w szkole były rozmieszczone w specjalnych salach oraz na poligonach radiotechnicznych. Największy szkolny poligon przez ponad dwadzieścia lat znajdował się w m. Popielówek. Tam słuchacze nabywali wiedzę i umiejętności w warunkach zbliżonych do realnie prowadzonej pracy bojowej. Warto wspomnieć o tym, że pierwszy poligon radiotechniczny zbudowano w 1955 roku na Górze Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim.

Szkołę sukcesywnie wyposażano we wszystkie rodzaje i typy urządzeń radiotechnicznych jakie były stosowane w Wojsku Polskim (za wyjątkiem urządzeń z Marynarki Wojennej).

Kolejną ciekawostką było zbudowanie w szkole pracowni urządzenia rozpoznawczego swój-obcy „Supraśl” na bazie sprzętu stosowanego w NATO dwa lata przed przyjęciem Polski do tego paktu. Pracownia ta była urządzona w Cyklu Sprzętu Radiolokacyjnego przez ppłk. mgr. inż. Henryka Dąbkiewicza. Ppłk Dąbkiewicz na bazie tej pracowni wyszkolił liczne grono pierwszych eksploatorów urządzenia IFF Mark XII A. Urządzenie to zostało wyprodukowane przez firmę THOMPSON.

Przez pół wieku w Jeleniej Górze kształcono żołnierzy korpusu osobowego radiotechnicznego. Dziś absolwenci szkoły znajdują się praktycznie we wszystkich garnizonach na terenie kraju. Dla nich Jelenia Góra we wspomnieniach jest powrotem do pięknego krajobrazu, do bramy koszarowej z posągami jeleni i do wysiłku związanego ze zgłębianiem tajemnic urządzeń i sprzętu radiotechnicznego. Największą część społeczności byłych żołnierzy zawodowych w Jeleniej Górze to żołnierze radiotechnicy.

Dla upamiętnienia wojskowego szkolnictwa radiotechnicznego w Jeleniej Górze, staraniem byłego komendanta Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej i Centrum Szkolenia Radioelektronicznego gen. bryg. w st. sp. dr. Bronisława Peikerta - Honorowego Prezesa Stowarzyszenia „Radar” - została urządzona w ramach Skansenu Uzbrojenia Wojska Polskiego – Oddziału Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze ekspozycja plenerowa sprzętu radiolokacyjnego.

Prace przygotowawcze rozpoczęto 16 czerwca 2003 roku.

Zawiązał się wówczas Komitet Rozbudowy Skansenu Wojska Polskiego w Jeleniej Górze w składzie:

Przewodniczący:

- gen. bryg. w st.sp. dr Bronisław Peikert;

Zastępcy przewodniczącego:

- mgr Stanisław Firszt – dyrektor Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze,
- ppłk mgr Jerzy Balcerkowski – komendant Centrum Szkolenia Radioelektronicznego;

Sekretarze:

- mgr Stanisław Wilk – kierownik i kustosz skansenu Uzbrojenia Wojska Polskiego,
- st. chor. sztab. rez. Jan Ginowicz – sekretarz Stowarzyszenia „Radar”.

Członkowie:

- płk w st.sp. dr inż. Józef Piekarczyk – prezes Stowarzyszenia „Radar”, były komendant Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej,

- ppłk dypl. w st.sp. Zdzisław Kowal – prezes Zarządu Rejonowego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy WP w Jeleniej Górze;
- mjr rez. mgr inż. Jerzy Maron – prezes Zarządu Koła Miejskiego Związku Żołnierzy LWP;
- płk w st.sp. mgr Edward Jakubowski – prezes Zarządu Rejonowego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych;
- ppłk rez. mgr inż. Stanisław Matejuk – specjalista radiolokacji, członek Stowarzyszenia „Radar”;
- płk w st.sp. mgr inż. Kazimierz Stachowicz – specjalista sprzętu automatyzacji dowodzenia, członek Stowarzyszenia „Radar”;
- płk w st.sp. mgr inż. Tadeusz Kuś – specjalista urządzeń ubezpieczenia lotów;
- płk w st.sp. dr. inż. Bronisław Marcinkowski – specjalista urządzeń rozpoznania i walki radioelektronicznej, członek Stowarzyszenia „Radar”;
- mgr inż. Michał Kasztelan – dyrektor Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Jeleniej Górze.

Na prośbę Komitetu Rozbudowy Skansenu Uzbrojenia WP wyrazili chęć wsparcia jego działalności i uczestnictwa w pracach Komitetu Honorowego następujące osoby:

- Minister Obrony Narodowej – Jerzy Szmajdziński,
- Marszałek województwa dolnośląskiego – Henryk Gołębiowski,
- Dowódca wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej – gen. broni pil. Ryszard Olszewski,
- Szef Wojsk Radiotechnicznych WLOP – płk dypl. Jan Siekiera,
- Prezes Centrum Naukowo-Produkcyjnego Elektroniki Profesjonalnej RADWAR S.A. - Leszek Pawłowski,
- Dyrektor Przemysłowego Instytutu Telekomunikacji – Roman Dufrene,
- Prezydent Miasta Jeleniej Góry – Józef Kusiak,
- Starosta jeleniogórski – Jacek Włodyga,
- Poseł na sejm RP – Olgierd Poniżnik;
- Kapelan Garnizonu Jelenia Góra – ks. płk Andrzej Bokiej.

W 2005 roku dzięki zaangażowaniu Departamentu Wychowania i Promocji Obronności MON oraz Szefostwa Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych sprowadzono nieodpłatnie do Muzeum Karkonoskiego zdjęte z wyposażenia Sił Zbrojnych RP następujące urządzenia radiotechniczne:

- stacja radiolokacyjna Justyna (Jawor M2);
- stacja radiolokacyjna Narew (RT-17);

- stacja radiolokacyjna Bożena (RW-31);
- wysokościomierz radiolokacyjny Magdalena (PRW-17);
- stacja rozpoznania systemów radiolokacyjnych Lena (POST-3M);
- stacja zakłóceń radiolokacyjnych Grażyna (SPO-8).

Pierwotnie planowano rozmieszczenie otrzymanego sprzętu na placu pokoszarowym przy ulicy Sudeckiej w Jeleniej Górze. Teren ten został uporządkowany w czynie społecznym przez członków Stowarzyszenia „Radar”. Otrzymany sprzęt z jednostek wojskowych został tymczasowo rozlokowany na terenie byłej jednostki wojskowej. Odbiorem tego sprzętu i bieżącym dozorem technicznym kierował ppłk mgr inż. Henryk Dąbkiewicz i ppłk mgr inż. Andrzej Zawadzki.

Po ustaleniu miejsca na plac ekspozycyjny w miejscowości Łomnica rozpoczęła się akcja przebazowania sprzętu z tymczasowego miejsca jego składowania na miejsce docelowe.

Sprzęt był technicznie wyeksploatowany i częściowo nienadający się do transportu kołowego. Miał niesprawne systemy hamulcowe, koła i niektóre elementy holownicze. Przygotowanie poszczególnych urządzeń do transportu wymagało dużego nakładu pracy. Ofiarnością i pełnym zaangażowaniem a zarazem dużą fachowością wykazali się: ppłk Dąbkiewicz, ppłk Zawadzki, ppłk Matejuk, st. chor. sztab. Młynarczyk.

Należy także wyrazić uznanie ppłk. mgr. inż. Wiesławowi Mazurkowi, który wsparł te działania przez uzyskanie pomocy udzielonej przez MPGK w wymianie uszkodzonych kół. Transport zabezpieczyły MZK - niestety odpłatnie. Koszty pokrył sponsor - PIT Warszawa.

Bezpośrednio za przebazowanie sprzętu byli odpowiedzialni: ppłk Matejuk, ppłk Dąbkiewicz oraz ppłk Zawadzki. W czasie transportu zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa oraz przepisów ruchu drogowego.

Po przebazowaniu sprzęt był rozwinięty na wyznaczonych pozycjach na placu ekspozycyjnym. W tym etapie pracowała grupa byłych wykładowców i instruktorów w składzie:

- ppłk mgr inż. Stanisław Matejuk,
- ppłk mgr inż. Henryk Dąbkiewicz,
- ppłk mgr inż. Władysław Ptaszkowski,
- ppłk mgr inż. Andrzej Zawadzki,
- mjr mgr inż. Waldemar Nowogrodzki,
- st. chor. sztab. Sławomir Młynarczyk.

W dniu 17 października 2005 roku o godzinie 13:00 w obecności przedstawicieli władz miasta Jeleniej Góry i powiatu jeleniogórskiego oraz przedstawicieli wojska odbyło się uroczyste otwarcie Wystawy Sprzętu Radiolokacyjnego.

Wystawa Sprzętu Radiolokacyjnego

eksponuje nie tylko stacje radiolokacyjne, ale również stację rozpoznania systemów radiolokacyjnych oraz stację zakłóceń radiolokacyjnych urządzeń samolotowych. Jednym z eksponatów jest śmigłowiec Mi-2RL.

Na terenie Wystawy, od 2009 roku organizowany jest corocznie przez Muzeum Karkonoskie i Stowarzyszenie „Radar” Piknik Militarny.

Program PIKNIKU:

godz. 12.00
rozpoczęcie pikniku, powitanie zgromadzonych gości,
przedmówienia o okolicznościach

godz. 12.30 - 17.00
prezentacja drużyn promocyjnych
i sprzętu wojskowego z:

10 Brygady Kawalerii Pancernej
im. gen. broni Stanisława Maczka ze Świętcszowa,
23 Śmigłowej Brygady Artylerii z Bolesławca,
1 Śmigłowej Brygady Raketowej Obrony Powietrznej z Bytomia,
3 Wroclawskiej Brygady Radiotechnicznej,
Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej z Jeleniej Góry,
Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze
Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej
w Jeleniej Górze

Pokaz przygotowany przez Stowarzyszenie COMMANDO
zrzeszające byłych żołnierzy 62 Kompanii Specjalnej
z Bolesławca

Pokaz grup rekonstrukcji historycznej dot. uzbrojenia
i umundurowania żołnierzy polskich w Września 1939 r.

Koncert Orkiestry Dętej Sił Powietrznych
Wojskowa grochówka

**Dyrektor Muzeum Karkonoskiego
w Jeleniej Górze
i Prezes Jeleniogórskiego
Stowarzyszenia Żołnierzy
Radiotechników RADAR
mają zaszczyt zaprosić na:**

**III PIKNIK
MILITARNY
Łomnica 2011**

który odbędzie się
dn. 11 czerwca 2011 r. w godz. 12.00 - 17.00
na wystawie sprzętu radiolokacyjnego
w Łomnicy
przy ul. Widnawskiej 1

Na zdjęciu: Honorowy Prezes „Radaru” gen. bryg. Bronisław Peikert oraz Dyrektor Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze Pani Gabriela Zawila otwierają III Piknik Militarny „Łomnica 2011”.

Ekspozowany sprzęt

		WYSTAWA SPRZĘTU RADIOLOKACYJNEGO EKSPOZYCJA PLENEROWA SKANSENU UZBROJENIA WOJSKA POLSKIEGO ODDZIAŁU MUZEUM KARKONOSKIEGO W JELENIĘJ GÓRZE Łomnica ul. Widokowa 1, tel. 75 64 29 222	
		MUZEUM CZYNNE: CENY BILETÓW:	
maj - wrzesień			
WTOREK - NIEDZIELA	godz. 10.00 - 17.00	NORMALNY	7 ZŁ
		ULGOWY	4 ZŁ
		KARNET	20 ZŁ
		OPROWADZANIE	30 ZŁ
październik - kwiecień			
WTOREK - PIĄTEK	godz. 10.00 - 12.00		
SOBOTA - NIEDZIELA	godz. 10.00 - 15.00		
PONIEDZIAŁEK - NIECZYNNY			
WTOREK - WSTĘP BEZPŁATNY			

Stacja radiolokacyjna JUSTYNA (Jawor M-2)

nr inw. MJG-Sk (P) 13, rok prod. 1978, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 4961 Witkowo

Stacja radiolokacyjna służąca do wykrywania obiektów powietrznych, określania ich azymutu i odległości. Stacja została opracowana przez Przemysłowy Instytut Telekomunikacji (PIT), a produkowana była od 1971 r. w Warszawskich Zakładach Radiowych RAWAR. W skład stacji wchodzi trzy samochody Tatra-148 z aparaturą elektroniczną i pięć przyczep. Pracuje ona w zakresie fal decymetrowych. w latach 1985-1988 wyprodukowano ponad 50 egzemplarzy Justyny.

Parametry: zasięg w odległości 350 km, zasięg w wysokości 25 km, moc nadajnika (Pi) 1500 kW, zakres częstotliwości – pasmo L.

Stacja radiolokacyjna DANIELA (RT-17)

nr inw. MJG-Sk (P) 16, rok prod. 1984, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 3533 Sandomierz

Stacja radiolokacyjna służąca do wykrywania obiektów powietrznych lecących na niskich wysokościach.

Zasięg wykrywania myśliwca lecącego na wysokości 50 m wynosi 43 km.

Stacja produkowana była w latach 1978-1983 przez Warszawskie Zakłady Radiowe RAWAR.

Składała się z trzech jednostek: wozu nadawczo – odbiorczo - wskaźnikowego, specjalnej przyczepy z masztem składanym oraz dodatkowej przyczepy do przewozu anteny.

Maszta anteny był rozkładany teleskopowo do wysokości maksymalnej 25 m.

Parametry: zasięg R - 150 km, zakres pracy częstotliwości - pasmo S, moc nadajnika (Pi) - 900 kW.

Stacja radiolokacyjna BOŻENA (RW-31)

nr inw. MJG-Sk (P) 11, rok prod. 1980, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 3775 Chojnice

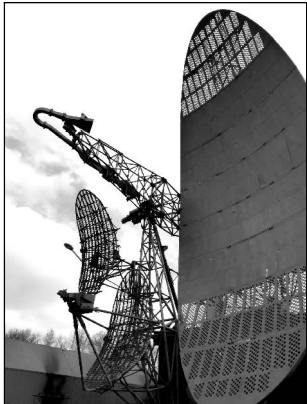

Stacja radiolokacyjna - wysokościomierz produkcji polskiej, od 1972 r. wytwarzana w Warszawskich Zakładach Radiowych RAWAR. Służyła do określania wysokości wykrytego obiektu powietrznego. Jej układy elektroniczne zostały zbudowane w technice lampowej oraz półprzewodnikowej. Radar posiadał dwa nadajniki magnetronowe. W skład wysokościomierza wchodziło 5 jednostek jezdnych.

Parametry: zasięg R - 240 km, zasięg H - 80 km, moc stacji (Pi) - 800 kW, zakres pracy częstotliwości - pasmo S, układ wachania anteny - hydrauliczny

Stacja radiolokacyjna MAGDALENA (PRW-17)

nr inw. MJG-Sk (P) 12, rok prod. 1988, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 3030 Wrocław

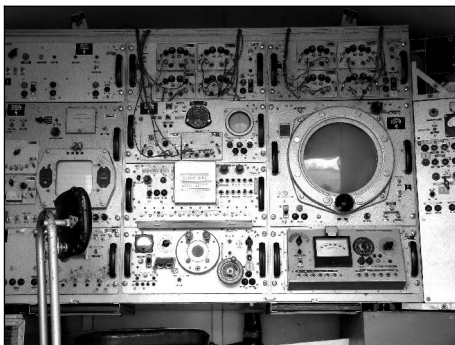

Stacja radiolokacyjna produkcji ZSRR przeznaczona do określania wysokości wykrytego obiektu powietrznego. Stacja składa się z trzech przyczep: antenowej, wskaźnikowej i zasilania. Mogła również pracować jako odległościomierz - dookreźnie. Sterowanie wahań anteny hydrauliczne.

Parametry: zasięg R - 600 km, zasięg H - 80 km, moc stacji (Pi) - 2000 kW, zakres pracy częstotliwości - pasmo S.

Stacja rozpoznania systemów radiolokacyjnych LENA (POST-3M)

nr inw. MJG-Sk (P) 15, rok prod. 1978, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 3414 Lidzbark Warmiński

Stacja rozpoznania systemów radiolokacyjnych, produkowana w ZSRR, której zadaniem było wykrywanie (odbior) sygnałów w pasmach częstotliwości Ka, K, Ku, X, C, oraz częściowo S. Umożliwiała określenie azymutu źródła wykrytego sygnału oraz pomiar podstawowych parametrów tego sygnału, takich jak: czas trwania impulsu, częstotliwość powtarzania impulsów, długość serii

impulsów i częstotliwości powtarzania serii impulsów. Umożliwiała również zgrubne określenie częstotliwości fali nośnej. Wyposażenie stacji umożliwia fotografowanie analizowanych sygnałów i ich zapis na taśmie magnetofonowej. W skład stacji wchodzi: samochód Ził-157KG z aparaturą elektroniczną zamontowaną w nadwoziu „Kung”, samochód Ził-157KG z zespołami prądowórczymi oraz przyczepa antenowa typu 2PN-2. Na wyposażeniu Wojska Polskiego Lena znajdowała się w latach 70., 80. i 90. XX w.

Parametry: zasięg - R - 150 - 180 km (zasięg uzależniony był od wysokości lotu samolotu z rozpoznawaną stacją radiolokacyjną), czas pracy ciągłej - 24 h, moc Pi - 6 kW, czas rozwijania i zwijania zestawu - 60 min.

Stacja zakłóceń radiolokacyjnych GRAŻYNA (SPO-8)

nr inw. MJG-Sk (P) 14, rok prod. 1978, przekazana w czerwcu 2005 r. przez JW 3414 Lidzbark Warmiński

Stacja zakłóceń odzewowych produkcji ZSRR, przeznaczona do wytwarzania radioelektronicznych zakłóceń odzewowych, uniemożliwiających lub utrudniających samolotowym stacjom radiolokacyjnym (radiolokacyjnym celownikom bombowym) wykrywanie określonych obiektów naziemnych przez co zmniejszała się efektywność bombardowania przyrządowego oraz naprowadzanie rakiet klasy „powietrze - ziemia”. Stacja pracowała metodą impulsowo-odzewową.

Wytwarzała zakłócenie maskujące oraz pozorujące w celu ukrycia przed rozpoznaniem radiolokacyjnym obiektów naziemnych. W skład stacji wchodziły: przyczepa z aparaturą i samochód Ural-375A z zespołami prądotwórczymi AB-16-T/230. Grażyna znajdowała się na wyposażeniu Wojska Polskiego w latach 70. i 80. XX w.

Śmigłowiec Mi-2RL

nr inw. MJG-Sk (P) 143, rok prod. 1975, przekazany w styczniu 2007 r. przez JW 1155 Kraków

Prezentowany na wystawie egzemplarz wykonany został w PZL Świdnik (na licencji radzieckiej) w wersji używanej w jednostkach ratownictwa lotniczego

(RL). Śmigłowiec posiada przegubowy trzyłopatowy wirnik nośny i dwułopatowe metalowe śmigło ogonowe. Mi-2 napędzany jest dwoma silnikami GTD-350W. Silniki napędzają oddzielnie przekładnię główną, która redukuje prędkość obrotową wałów silników i napędza wirnik nośny, śmigło ogonowe, wentylator, agregaty instalacji hydraulicznej, elektrycznej i pneumatycznej. Układ sterowania wirnikiem nośnym wspomagany jest poprzez instalację hydrauliczną. Podwozie posiada samonastawne dwukołowe podwozie przednie i hamulce podwozia głównego.

Prezentowany śmigłowiec zakończył służbę w 2002 roku po 6950 godzinach lotu.

Parametry: długość kadłuba - 11,9 m, średnica wirnika - 14,56 m, średnica śmigła ogonowego - 2,7 m, maks. prędkość przelotowa - 190 km/h, zasięg 580 km, zużycie paliwa - 280 l/h, ładunek 1500 kg, moc startowa silników - 425 KM (313 kW).

Przyszłość Wystawy Sprzętu Radiolokacyjnego:

Czynione są dalsze starania o pozyskanie kolejnych eksponatów sprzętu radiotechnicznego, tak aby stworzyć miarę pełną ekspozycję tych urządzeń – przynajmniej wyprodukowanych przez polskie przedsiębiorstwa. Niestety czas zrobił swoje. dziś większość urządzeń radiotechnicznych będących przedmiotem nauczania w Jeleniej Górze jest niedostępna, bo została zezłomowana. Z tego powodu duże znaczenie mają różne detale tych urządzeń, fotografie i inne pamiątki. Są one gromadzone przez Skansen Uzbrojenia Wojska Polskiego w Jeleniej Górze oraz Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników „Radar”.

Czynione są również starania o pozyskanie terenu pod nową lokalizację Skansenu Uzbrojenia Wojska Polskiego, w tym Wystawy Sprzętu Radiolokacyjnego. Proponowany teren to rejon Obwodnicy Południowej Jeleniej Góry.

Jelenia Góra , dnia 20.03.2012r.

**PREZYDENT
Miasta Jeleniej Góry
Pan Marcin ZAWŁA**

W imieniu środowiska żołnierzy radiotechników byłego garnizonu jeleniogórskiego, zwracamy się z prośbą o podjęcie działań w sprawie wydzielenia działki z zasobów gruntów Miasta Jeleniej Góry dla Muzeum Karkonoskiego na teren pod Skansen – Muzeum Broni Ciężkiej.

Proponujemy działkę nr 2/25 w rejonie Obwodnicy Południowej Jeleniej Góry , która została przekazana nieodpłatnie Miastu w ramach większej części pod budowę obwodnicy od Agencji Mienia Wojskowego po dawnym poligonie JW 2773.

Aktualne ekspozycje plenerowe sprzętu wojskowego znajdują się na gruntach prywatnych i małych obszarowo. Dzierżawy są czasowe.

Nowa lokalizacja pozwoliłby na scalenie istniejących już ekspozycji i dalszą rozbudowę tematyczną Skansenu, jako atrakcji historycznej Miasta oraz poszerzenia propozycji oferty turystycznej w promowaniu regionu jeleniogórskiego i Dolnego Śląska.

**PREZES HONOROWY
Jeleniogórskiego Stowarzyszenia
Żołnierzy Radiotechników RADAR**

.....
gen.bryg.dr inż.Bronisław Peikert

**PREZES
Jeleniogórskiego Stowarzyszenia
Żołnierzy Radiotechników RADAR**

.....
ppłk rez. mgr inż. Marek Gołębiowski

Współpraca

Partnerami Stowarzyszenia są instytucje państwowe i samorządowe, organizacje pozarządowe oraz instytucje naukowe, z którymi zawarte zostały stosowne porozumienia o wzajemnej współpracy.

1. Ministerstwo Obrony Narodowej

- porozumienie zawarto w dniu 06.06.2003 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony MON - wiceminister Maciej Górski

ze strony Stowarzyszenia - z-ca prezesa Jerzy Górski

2. Stowarzyszenie Absolwentów Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej "NAYA-II" z Indonezji

- porozumienie zawarto w dniu 13.05.2004 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony Stowarzyszenia "NAYA II" - prezes Soeijtno

ze strony Stowarzyszenia - z-ca prezesa Janusz Górecki

3. Karkonoskie Towarzystwo Naukowe

- porozumienie zawarto w dniu 14.05.2005 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony KTN - prezes Tomasz Winnicki

ze strony Stowarzyszenia - prezes Janusz Górecki

4. Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry

- porozumienie zawarto w dniu 14.05.2005 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony TPJ - prezes Ivo Łaborewicz

ze strony Stowarzyszenia - prezes Janusz Górecki

5. Instytut Badań Naukowych im. gen. Edwina Roźlubirskiego

- porozumienie zawarto w dniu 13.05.2005 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony IBN - dyrektor Oddziału IBN we Wrocławiu Maciej Musiał

ze strony Stowarzyszenia - prezes Janusz Górecki

6. Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze

- porozumienie zawarto w dniu 17.10.2005 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony MK - dyrektor Stanisław Firszt

ze strony Stowarzyszenia - prezes Janusz Górecki

7. Wydział Techniczny Kolegium Karkonoskiego - Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Jeleniej Górze

- porozumienie zawarto w dniu 01.12.2008 r.

Porozumienie podpisali:

ze strony WT Kolegium Karkonoskiego - dziekan Zbigniew Fjałkowski

ze strony Stowarzyszenia - prezes Janusz Górecki

**Wykaz autorów artykułów zamieszczonych w Biuletynach
Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy
Radiotechników „Radar”
oraz w materiałach konferencyjnych
(numery 1 – 13)**

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
1	Bajgier Adolf	Historia – Jelenia Góra - Wojsko	9 (2008 r.)
2	Balcerowski Jerzy	Działalność Garnizonowego Klubu Oficerskiego w środowisku Jeleniej Góry.	Konferencja 2008 r.
3	Baran Zdzisław	Okruczy wspomnień.	1 (2003 r.)
4	Baran Zdzisław	Technika komputerowa w WOSR.	13 (2012 r.)
5	Baranowski Mieczysław	O pierwszych dydaktykach OSR.	5 (2005 r.)
6	Baranowski Mieczysław	W służbie postępu technicznego.	10 (2008 r.)
7	Basalygo Edward	Nasze przysięgi wojskowe.	4 (2005 r.)
8	Basalygo Edward	Spotkanie w Uniejowicach.	10 (2008 r.)
9	Basalygo Edward	Święto Wojskowych Radiotechników (2010 r.).	12 (2011 r.)
10	Basalygo Edward	Dąb Pamięci (<i>Żołnierzy Wojska Polskiego Garnizonu Jelenia Góra</i>).	12 (2011 r.)
11	Biegalski Józef	Skorzystałem z wezwania.	8 (2007 r.)
12	Biesaga Zenon	Ze wspomnień absolwenta pierwszej promocji Oficerskiej Szkoły Topografów w Jeleniej Górze.	8 (2007 r.)
13	Bonczonek Wojciech	Jubileusz Ryszarda Chmielewskiego.	8 (2007 r.)
14	Bonczonek Wojciech	Pptk w st.sp. Alojzy Skrzyszewski.	9 (2008 r.)
15	Bonczonek Wojciech	Moje wspomnienia z Jeleniej Góry.	11 (2010 r.)
16	Bonczonek Wojciech	Pułkownik Henryk Seroka.	11 (2010 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
17	Borowiec Józef	Udział Wojska Polskiego w organizowaniu władz miasta Jeleniej Góry w okresie powojennym.	Konferencja 2008 r.
18	Borys Tadeusz	„Tezy Jeleniogórskie” – inicjatywa wyprzedzająca swój czas.	6 (2006 r.)
19	Borys Tadeusz	„Partnerstwo dla Regionu Karkonoskiego”.	7 (2007 r.)
20	Brandys Józef	Aby nie stać w miejscu.	10 (2008 r.)
21	Czyżyk Henryk	Wojska Radiotechniczne w wojskach Lotniczych.	11 (2010 r.)
22	Deregowski Zbigniew	Spotkanie żołnierskich pokoleń 62 kompanii specjalnej w Bolesławcu.	13 (2012 r.)
23	Długokęcki Krzysztof	Przekazanie sprzętu wojskowego do Muzeum Karkonoskiego i Kolegium Karkonoskiego w Jeleniej Górze.	6 (2006 r.)
24	Domosiłowski Zbigniew	Kadra wojskowa wobec ruchu społeczno-naukowego w regionie jeleniogórskim.	Konferencja 2008 r.
25	Dubrawski Zbigniew	Pułkownik Stefan Dubrawski.	12 (2011 r.)
26	Dubrawski Zbigniew	Moje wspomnienia ze służby wojskowej.	13 (2012 r.)
27	Dziedzic Henryk	Zarys historii 18 Karkonoskiego Pułku Przeciwlotniczego.	2 (2004 r.)
28	Firszt Stanisław	Architectura militaris urbis Montis Cervini. (Budownictwo obronne Jeleniej Góry).	Konferencja 2008 r.
29	Fjałkowski Zbigniew	Wydział Techniczny Kolegium Karkonoskiego – techniczne kształcenie dla nauki, rynku pracy i społeczeństwa.	12 (2011 r.)
30	Frać Józef	Kilka uwag do listu otwartego.	11 (2010 r.)
31	Gapys Tadeusz	Pięćdziesiątka – nic straszniejszego.	1 (2003 r.)
32	Gapys Tadeusz	Cudownych diet nie ma.	2 (2004 r.)
33	Gapys Tadeusz	Wybrane problemy etyki i moralności współczesnej.	3 (2005 r.)
34	Gapys Tadeusz	Nasze dzielne Platerówki.	4 (2005 r.)
35	Ginowicz Aurelia	À propos.	8 (2007 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
36	Ginowicz Jan	Kronika Stowarzyszenia. Pierwsze miesiące działalności kwiecień-grudzień 2002 r.	1 (2003 r.)
37	Ginowicz Jan	Z myślą o przyszłości po jeleniogórskim garnizonie.	2 (2004 r.)
38	Ginowicz Jan	Spotkanie organizacji pozarządowych działających na rzecz kraju i bezpieczeństwa publicznego.	3 (2005 r.)
39	Ginowicz Jan	Generał dywizji Kazimierz Ładoś.	3 (2005 r.)
40	Ginowicz Jan	Janiny Bartosikowej pamiątka z łagru w Dubrowce.	3 (2005 r.)
41	Ginowicz Jan	Zawsze mnie coś nosiło (wspomnienia chor. w st.sp. Juliana Drzymały).	3 (2005 r.)
42	Ginowicz Jan	Instytut Badań Naukowych im. Edwina Rozłubirskiego.	4 (2005 r.)
43	Ginowicz Jan	Zbrodnie na narodowej pamięci.	4 (2005 r.)
45	Ginowicz Jan	Historia i znaczenie 1. Konferencji Radiolokacji.	4 (2005 r.)
46	Ginowicz Jan	Płk w st.sp. Józef Borowiec. Moje wspomnienia jako żołnierza 10 Sudeckiej Dywizji Piechoty z lat 1945-1947.	4 (2005 r.)
47	Ginowicz Jan	„Skarbiec Ducha Gór” o rozwiązaniu Garnizonu Jelenia Góra.	4 (2005 r.)
48	Ginowicz Jan	Mariana Migdalskiego opowiadanie o polskiej radiolokacji.	5 (2005 r.)
49	Ginowicz Jan	Wspomnienia Józefa Wali.	5 (2005 r.)
50	Ginowicz Jan	Wspomnienia Czesława Tarłowskiego.	5 (2005 r.)
51	Ginowicz Jan	Dzieje Garnizonu Jelenia Góra.	5 (2005 r.)
52	Ginowicz Jan	Relacja z WZC Stowarzyszenia „Radar” (20.01.2006 r.).	6 (2006 r.)
53	Ginowicz Jan	W Toporowie przy pomniku 2 Armii Wojska Polskiego.	6 (2006 r.)
54	Ginowicz Jan	Forum Obywatelskie – Partnerstwo dla Kotliny Jeleniogórskiej i uchwała Zarządu w tej sprawie.	6 (2006 r.)
55	Ginowicz Jan	Wspomnienia rotmistrza Jana Ładosia i jego żony Marii.	6 (2006 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
56	Ginowicz Jan	Porucznik Stanisław Citków – wspomnienia.	6 (2006 r.)
57	Ginowicz Jan	Z albumu fotografii „Znani i Nieznani”.	6 (2006 r.)
58	Ginowicz Jan	Znani i nieznani.	8 (2007 r.)
59	Ginowicz Jan	Święto Wojsk Radiotechnicznych roku 2007 w Jeleniej Górze.	9 (2008 r.)
60	Ginowicz Jan	Propozycja notatki biograficznej (absolwenta, pracownika OSR, WOSR).	9 (2008 r.)
61	Ginowicz Jan	Ryszard Zając – rzeźbiarz – poeta – kompozytor.	10 (2008 r.)
62	Gołębiowski Marek	Wizerunek jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych w odznace wojskowej. Cz. 1.	6 (2006 r.)
63	Gołębiowski Marek	Wizerunek jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych w odznace wojskowej. Cz. 2.	13 (2012 r.)
64	Gołębiowski Marek	Otwarcie „Wystawy sprzętu radiolokacyjnego” w Łomnicy.	6 (2006 r.)
65	Gołębiowski Marek	Militaria w kolekcjonerstwie na przykładzie wystawy zbiorów falerystycznych o tematyce lotniczej ppłk. rez. Marka Gołębiowskiego.	Konferencja 2008 r.
66	Gołębiowski Marek	Słowo wstępne.	13 (2012 r.)
67	Górawski Władysław	Los tak chciał. Moje spotkania z księdzem Wilhelmem Kubszem.	2 (2004 r.)
68	Górecki Janusz	Miałem honor być kadetem.	1 (2003 r.)
69	Górecki Janusz	Pierwsze Święto „Stowarzyszenia Radar”	3 (2005 r.)
70	Górecki Janusz	Tragiczne losy ppor. Mieczysława Bujaka.	3 (2005 r.)
71	Górecki Janusz	„Radarowi Filantropi”	4 (2005 r.)
72	Górecki Janusz	IV walne Zebranie członków stowarzyszenia „Radar” (sprawozdawczo-wyborcze).	4 (2005 r.)
73	Górecki Janusz	Od Kolegium Redakcyjnego	5 (2005 r.)
74	Górecki Janusz	„Radarowi Filantropi” 2005 r.	5 (2005 r.)
75	Górecki Janusz	„Radarowi Filantropi” roku 2006.	6 (2006 r.)
76	Górecki Janusz	wizyta członków Stowarzyszenia „Radar” w Parlamencie Europejskim w Brukseli.	6 (2006 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
77	Górecki Janusz	Słowo wstępne.	7 (2007 r.)
78	Górecki Janusz	O radarowych darczyńcach.	7 (2007 r.)
79	Górecki Janusz	Kalendarium Stowarzyszenia „Radar” za rok 2006.	7 (2007 r.)
80	Górecki Janusz	Pięć lat działalności JSZR „Radar”.	8 (2007 r.)
81	Górecki Janusz	Odsłaniamy kolejne tablice pamiątkowe	8 (2007 r.)
82	Górecki Janusz	Głos prezesa.	9 (2008 r.)
83	Górecki Janusz	Kalendarium 2007 roku.	9 (2008 r.)
84	Górecki Janusz	Stowarzyszenie „Radar” spadkobierca i kontynuator tradycji szkolnictwa wojskowego w Jeleniej Górze.	Konferencja 2008 r.
85	Górecki Janusz	Kronika 2008 r.	10 (2008 r.)
86	Górecki Janusz	Podsumowanie akcji 1% za 2007 r.	10 (2008 r.)
87	Górecki Janusz	Słowo prezesa.	11 (2010 r.)
88	Górecki Janusz	Podsumowanie akcji 1% za 2009 r.	11 (2010 r.)
89	Górecki Janusz	Kalendarium - 2009	11 (2010 r.)
90	Górecki Janusz	Tragedia w Białym Jarze.	11 (2010 r.)
91	Górecki Janusz	Słowo prezesa.	12 (2011 r.)
92	Górecki Janusz	Podsumowanie akcji odpisów1%.	12 (2011 r.)
93	Górecki Janusz	Kalendarium 2010.	12 (2011 r.)
94	Górski Jerzy	Szkic do historii Cyklu Zautomatyzowanych Systemów Dowodzenia.	1 (2003 r.)
95	Górski Jerzy	Pracownicy Cyklu, Zakładu, Katedry ZSyD oraz ich osiągnięcia.	2 (2004 r.)
96	Górski Jerzy	Obchody 60 rocznicy forsowania Nysy Łużyckiej.	4 (2005 r.)
97	Górski Jerzy	Działalność grupy branżowej „Obronność Kraju i Bezpieczeństwo Publiczne” w ramach Koalicji Jeleniogórskich Organizacji Pozarządowych.	4 (2005 r.)
98	Górski Jerzy	Zawody taktyczno-ogniowe szkół oficerskich. Wspomnienia uczestnika zawodów.	4 (2005 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
99	Górski Jerzy	III Zimowy Piknik Stowarzyszenia „Radar”.	6 (2006 r.)
100	Górski Jerzy	Konferencje naukowe „Automatyzacja dowodzenia” organizowane w Jeleniej Górze.	6 (2006 r.)
101	Górski Jerzy	Kronika podróży do Brukseli drugiej delegacji Stowarzyszenia „Radar”.	6 (2006 r.)
102	Górski Jerzy	Działania Stowarzyszenia „Radar” związane z nadaniem nazw ulicom w byłych koszarach CSR.	7 (2007 r.)
103	Górski Jerzy	Nasza wspaniała Ela (<i>Rzemińska</i>).	8 (2007 r.)
104	Górski Jerzy	IV Zimowy Piknik Stowarzyszenia RADAR.	8 (2007 r.)
105	Górski Jerzy	Konferencje naukowe w Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej i ich znaczenie dla jeleniogórskiego środowiska naukowego.	Konferencja 2008 r.
106	Górski Jerzy	Kronika z wycieczki na Kresy w dniach 4-14 lipca 2007 r.	10 (2008 r.)
107	Górski Jerzy	Rola jeleniogórskich wojskowych szkół radiotechnicznych w rozwoju Wojsk Radiotechnicznych.	12 (2011 r.)
108	Grabowski Bogdan	Moje wspomnienia z pobytu lotników polskich we Francji w 1967 roku.	3 (2005 r.)
109	Grabowski Bogdan	Wizyta polskich lotników we Francji. Cz. 2. - Dijon	4 (2005 r.)
110	Grabowski Bogdan	Wizyta lotników polskich we Francji. Cz. 3. - Paryż.	6 (2006 r.)
111	Grabski Zbigniew	Pierwsza lekcja.	8 (2007 r.)
112	Gradkowski Henryk	Wstęp (<i>wystąpienie na otwarcie konferencji</i>).	Konferencja 2008 r.
113	Heydrowski Bruno	Lasek Myśliwski.	8 (2007 r.)
114	Jagielski Jan	Moje pasje.	6 (2006 r.)
115	Jakubowski Edward	Wolność krzyżami się mierzy.	3 (2005 r.)
116	Jakubowski Edward	Przemówienie na pożegnanie sztandaru CSR.	3 (2005 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
117	Janyszek Aleksander	Radiolokacyjny Podsystem Taktyczny „Dunajec”.	5 (2005 r.)
118	Juszkiewicz Roman	Moje cztery podróże do ZSRR.	10 (2008 r.)
119	Kaiper Marek	Radiolokacyjne stacja meteorologiczna MRŁ-1.	4 (2005 r.)
120	Kaiper Marek	Radiotechnicy w powietrzu – kurs spadochronowy w TSCh WRT w Jeleniej Górze.	9 (2008 r.)
121	Kaiper Marek	Pojazdy radiotechników czyli radiotechniczne perypetie z motoryzacją.	10 (2008 r.)
122	Kaiper Marek	Zapomniane radionamierniki R-301 i ARP-4.	10 (2008 r.)
123	Kaiper Marek	Nawigacyjne urządzenia elektroświatlne.	11 (2010 r.)
124	Kaiper Marek	Program szkolenia kadetów w jeleniogórskiej TSCh a rzeczywistość.	11 (2010 r.)
125	Kaliński Paweł	Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna. Ludzie i zdarzenia w anegdocie.	6 (2006 r.)
126	Kaliński Paweł	Moje trzecie rendez-vous z Indonezją.	9 (2008 r.)
127	Kaliński Paweł	Viet-Nam My Love (studium o samotności).	9 (2008 r.)
128	Kaliński Paweł	„A Thousand and One Night Stories”. The NAYA-2 Students Confessions. „Opowieści z tysiąca i jednej nocy”. Wyznania studentów NAYA-2.	10 (2008 r.)
129	Kaliński Paweł	Moja Ochota 1944.	11 (2010 r.)
130	Kaliński Paweł	Powstanie Warszawskie 1944 okiem kamery niemieckiego korespondenta wojennego	11 (2010 r.)
131	Kaliński Paweł,	Podróż w nieznanie – wrzesień 2009.	11 (2010 r.)
132	Kaliński Paweł	Jeleniogórskie „Dziady”.	11 (2010 r.)
133	Kaliński Paweł	„Jest w orkiestrach dętych jakaś siła”	11 (2010 r.)
134	Kaliński Paweł	Krótką historia herbu WOSR.	12 (2011 r.)
135	Kaliński Paweł	Glosa do artykułu pt. „Moja Ochota 1944”.	12 (2011 r.)
136	Kaliński Paweł	Limeryki z mej fabryki.	12 (2011 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
137	Kaliński Paweł	Limeryki całkiem nowe, (małosolne, a więc zdrowe).	13 (2012 r.)
138	Kaliński Paweł	„Radar” - „z ziemi włoskiej do Polski”.	13 (2012 r.)
139	Kaliński Paweł	Stowarzyszenie „Radar” z wycieczką w Miśni.	13 (2012 r.)
140	Kaliński Paweł	Jedyna (ostatnia) nasza „Jednostka Wojskowa”.	13 (2012 r.)
141	Kaliński Paweł	Radiotechników Wojskowych Pieśń Biesiadna.	13 (2012 r.)
142	Kaliński Paweł	Wojenne gry Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.	13 (2012 r.)
143	Kamecki Sylwester	Wspomnienie <i>(o pułkowniku Jerzym Balcerkowskim)</i> .	12 (2011 r.)
144	Kazimierski Waclaw	Okruczy z mojego życia.	2 (2004 r.)
145	Kazimierski Waclaw	Okoliczności utworzenia Szkoły Chorążych WRt.	8 (2007 r.)
146	Kowalczyk Jerzy	Od podchorążego OSR do szefa WRt.	5 (2005 r.)
147	Kowalczyk Lucjan	Współczesne znaczenie organizacji pozarządowych.	3 (2005 r.)
148	Kowalczyk Lucjan	Kapitał ludzki organizacji pozarządowych a społeczeństwo informacyjne w Polsce.	8 (2007 r.)
149	Kowalski Jerzy	Byłem podchorążym OSR.	8 (2007 r.)
150	Kozłowski Czesław	Wstęp do wspomnień.	8 (2007 r.)
151	Kulczycki Janusz	Radary z Lubania.	2 (2004 r.)
152	Kusiak Józef	List prezydenta Miasta Jeleniej Góry.	1 (2003 r.)
153	Kuśmerek Zbigniew	Święto radiotechników (2002 r.).	1 (2003 r.)
154	Kuśmerek Zbigniew	Okres beniaminowski Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej 1952-1955.	1 (2003 r.)
155	Kuśmerek Zbigniew	Historia utworzenia 1 Śląskiego Batalionu Strzelców nr 5 i jego dyslokacji do Jeleniej Góry.	1 (2003 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
156	Kuśmerek Zbigniew	Historia stacji radiolokacyjnej „Nysa”.	2 (2004 r.)
157	Kuśmerek Zbigniew	Historia polskiej stacji radiolokacyjnej „Jawor”.	2 (2004 r.)
158	Kuśmerek Zbigniew	Koszary w Jeleniej Górze.	2 (2004 r.)
159	Kuśmerek Zbigniew	Oficerska Szkoła Piechoty nr 2 w Jeleniej Górze w latach 1948 – 1955.	9 (2008 r.)
160	Kuśmerek Zbigniew	Orkiestra Garnizonowa w Jeleniej Górze w latach 1945-2001.	Konferencja 2008 r.
161	Kuźniarz Jan	Kominiarskie życzenia od majora K.	10 (2008 r.)
162	Lencznarowicz Mieczysław	Pomnik w Gogolinie. Do tej sprawy trzeba wrócić.	9 (2008 r.)
167	Lewandowski Lech	Zależy nam na prawdzie.	4 (2005 r.)
168	Łaborewicz Ivo	Archiwum Państwowe „Pod jeleniami”.	8 (2007 r.)
169	Łaborewicz Ivo	Wojsko do 1945 roku w zasobach Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze., na przykładzie dokumentacji dotyczącej Jeleniej Góry.	Konferencja 2008 r.
170	Łaborewicz Ivo	Pomnik Ofiar Obozu Gross Rosen w Jeleniej Górze.	10 (2008 r.)
171	Mach Ryszard	Radiotechników Wojskowych Pieśń Biesiadna.	13 (2012 r.)
172	Maron Jerzy	Oddział Miejski Związku Żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego im. 18 Karkonoskiego Pułku Przeciwlotniczego w Jeleniej Górze.	2 (2004 r.)
173	Matejuk Stanisław	Działalność eksportowa OSR i WOSR.	2 (2004 r.)
174	Matejuk Stanisław	Byłem nauczycielem.	8 (2007 r.)
175	Matejuk Stanisław	Zaduma nad grobem Wacława Kazimierskiego.	10 (2008 r.)
176	Matejuk Stanisław	Radiotechnicy z WOSR na „czarnym lądzie” w kraju Dżamahirija płk. Kadafiego.	12 (2011 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
177	Miazga Ryszard	Wspomnienia dowódcy plutonu i dowódcy kompanii w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej.	9 (2008 r.)
178	Michalik Franciszek	Podróż w nieznanne – wrzesień 2009.	11 (2010 r.)
179	Michalik Franciszek	„Radar” w obiektywie.	12 (2011 r.)
180	Michalik Franciszek	Podsumowanie akcji odpisów 1%.	13 (2012 r.)
181	Michalik Franciszek	66 rocznica zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami.	13 (2012 r.)
182	Michalik Franciszek	Kalendarium 2011.	13 (2012 r.)
183	Miszczyk Tomasz	Jeleniogórskie militaria archeologiczne ze zbiorów i badań Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze.	Konferencja 2008 r.
184	Mroczo Franciszek	Działalność katedry Eksploatacji Systemów Radiotechnicznych Wydziału Elektroniki WAT w Jeleniej Górze.	1 (2003 r.)
185	Mroczo Franciszek	Działalność naukowo-badawcza oraz organizacja konferencji naukowych przez Katedrę Eksploatacji Systemów Radiotechnicznych Wydziału Elektroniki WAT.	2 (2004 r.)
186	Mroczo Franciszek	Z historii rozwoju radiolokacji.	2 (2004 r.)
187	Mroczo Franciszek	Udział członków Stowarzyszenia „Radar” w Świącie Wojsk Radiotechnicznych.	6 (2006 r.)
188	Mroczo Franciszek	Pamięci płk. dr. inż. Bronisława Marcinkowskiego.	9 (2008 r.)
189	Mroczo Franciszek	Przeformowanie 23 Śląskiej Brygady Artylerii i pożegnanie jej dowódcy.	13 (2012 r.)
190	Musiak Andrzej	Moje pierwsze oficerskie kroki.	9 (2008 r.)
191	Nasiadka Józef	Wojska Radiotechniczne Sił Powietrznych – dzień dzisiejszy, perspektywy.	10 (2008 r.)
192	Nitka Zbigniew	Podchorąży „Pod Jeleniami” w latach 1948 - 1949.	2 (2004 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
193	Nowakowski Ryszard	Doskonałość moralna – ujęcie retrospektywne.	1 (2003 r.)
194	Obidniak Alina	Powstają „Tezy Karkonoskie”.	6 (2006 r.)
195	Obidniak Alina	Jak tworzyć własnym życiem dzieło sztuki?	10 (2008 r.)
196	Opracowanie zbiorowe	Plk prof. dr hab. inż. Wacław Kazimierski.	8 (2007 r.)
197	Opracowanie zbiorowe	Czy będziesz żyć lepiej? Korupcja?	8 (2007 r.)
198	Pawlak Włodzimierz	Badania naukowe prowadzone w Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej na użytek wojska i gospodarki narodowej.	Konferencja 2008 r.
199	Peikert Bronisław	Słowo wstępne (<i>do Biuletynu nr 1</i>).	1 (2003 r.)
200	Peikert Bronisław	Charakterystyka obiektów infrastruktury CSR.	1 (2003 r.)
201	Peikert Bronisław	Mieć pomysł i wiedzieć jak zagospodarować infrastrukturę po CSR.	1 (2003 r.)
202	Peikert Bronisław	Rola i znaczenie Rady Naukowej WOSR.	2 (2004 r.)
203	Peikert Bronisław	Kształcenie obronne młodzieży w Polsce. Tradycje i współczesność.	4 (2005 r.)
204	Peikert Bronisław	Budowa specjalistycznej bazy szkoleniowej w CSR.	5 (2005 r.)
205	Peikert Bronisław	Jeleniogórskie muzeum historii polskiej radiolokacji.	5 (2005 r.)
206	Peikert Bronisław	Rocznicowe refleksje o Stowarzyszeniu RADAR.	8 (2007 r.)
207	Peikert Bronisław	Plk prof. dr hab. inż. Wacław Kazimierski – jego wkład na rzecz rozwoju miasta i regionu.	Konferencja 2008 r.
208	Peikert Bronisław	Podziękowanie (<i>wystąpienie na zakończenie konferencji</i>).	Konferencja 2008 r.
209	Piekarczyk Józef	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy „Radar”. Po co? Dla kogo? Jakie?	1 (2003 r.)
210	Piekarczyk Józef	O przeszłości zapomnieć nie można.	1 (2003 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
211	Piekarski Michał	Wojska Specjalne w Wojsku Polskim.	11 (2010 r.)
212	Redakcja	Kadra oraz absolwenci OSR i WOSR zasłużeni dla polskiej radiolokacji.	5 (2005 r.)
213	Redakcja	Lata minęły – zostały pamiętki.	5 (2005 r.)
214	Redakcja	Minifotokronika Radar.	5 (2005 r.)
215	Redakcja	Święto Stowarzyszenia „Radar”.	5 (2005 r.)
216	Redakcja	Święto Wojska Polskiego w Jeleniej Górze.	5 (2005 r.)
217	Redakcja	Świadczenia członków na rzecz Stowarzyszenia.	9 (2008 r.)
218	Redakcja	Kalendarz świąt i dni szczególnych o których warto pamiętać.	9 (2008 r.)
219	Redakcja	Ciekawa impreza turystyczna.	9 (2008 r.)
220	Redakcja	Ze zbioru fotografii i grafik archiwum radarowego.	9 (2008 r.)
221	Redakcja	Gen. bryg. Stanisław Babiak.	12 (2011 r.)
222	Redakcja	Gen. bryg. Jan Gabryś.	12 (2011 r.)
223	Redakcja	Gen. bryg. Michał Sikora.	12 (2011 r.)
224	Redakcja	Gen. bryg. Marek Sobiechowski	12 (2011 r.)
225	Rozbicki Zdzisław	O naszej aktywności.	4 (2005 r.)
226	Rozbicki Zdzisław	Oficerowie Śląskiego Okręgu Wojskowego (rozwój, zachowania, postawy).	6 (2006 r.)
227	Rozbicki Zdzisław	Kreowanie wizerunku i oblicza żołnierskiej wspólnoty.	8 (2007 r.)
228	Rozbicki Zdzisław	Koloryt żołnierskich życiorysów.	12 (2011 r.)
229	Rzepka Arkadiusz	Wkład kultury fizycznej wojska w rozwój sportu jeleniogórskiego.	Konferencja 2008 r.
230	Rzepka Arkadiusz	Kronika wydarzeń sportowych i wyszkolenia fizycznego w OSR.	13 (2012 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
231	Rzeszowski Robert	Fotografie o tematyce wojskowej w zbiorach Działu Historii Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze.	Konferencja 2008 r.
232	Sajdak Ryszard	Moja przygoda z radiolokacją.	5 (2005 r.)
233	Sajdak Ryszard	Rozformowanie 2 Brygady Radiotechnicznej w Bydgoszczy.	10 (2008 r.)
234	Sielezin Jan Ryszard	Dokumenty organów bezpieczeństwa PRL – aspekt źródłoznawczy i metodologiczny.	10 (2008 r.)
235	Sielezin Jan Ryszard	Polityczno-militarne implikacje Powstania Styczniowego 1863-1864.	11 (2010 r.)
236	Siekiera Jan	Polskie radary w Wojskach Radiotechnicznych w latach 1950-2005.	5 (2005 r.)
237	Siwek Tadeusz	Wiersze na Zaduszki.	10 (2008 r.)
238	Słotwiński Stanisław	Przyszłość Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych.	8 (2007 r.)
239	Słotwiński Stanisław	Święto Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych – dlaczego 15 października?	10 (2008 r.)
240	Stachowicz Kazimierz	Żołnierskie życie z radością i zadowoleniem, dla siebie i innych.	10 (2008 r.)
241	Stachula Adolf	Obrona powietrzna Polski w latach 1945 -1992.	3 (2005 r.)
242	Stachula Adolf	Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna w Garnizonie Jelenia Góra.	4 (2005 r.)
243	Stachula Adolf	Wojskowe szkoły radiotechniczne w Jeleniej Górze.	6 (2006 r.)
244	Stachula Adolf	Jelenia Góra jako garnizon wojskowy.	9 (2008 r.)
245	Stachula Adolf	Wojskowe szkoły radiotechniczne w działalności społecznej Jeleniej Góry.	Konferencja 2008 r.
246	Stachula Adolf	Duchowny – Patriota – Żołnierz - Ksiądz – Kapelan – Pułkownik Wilhelm Franciszek Kubsz.	10 (2008 r.)
247	Stachula Adolf	W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej - Wojskowy Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok śmierci na ppor. Mieczysława Bujaka.	10 (2008 r.)
248	Stasienko Władysław	W obronie grobu ppłk. Eugeniusza Głowacza.	10 (2008 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
249	Stasienko Władysław	Mecz piłki nożnej „Żydzi - esesmani”	11 (2010 r.)
250	Stasienko Władysław	Jak wypędzałem Niemców z Jeleniej Góry i inne grzechy dzieciństwa.	11 (2010 r.)
251	Stapór Kazimierz	Komunikat o konferencji naukowej nt.: „Rola wojska w rozwoju intelektualnym Jeleniej Góry”.	9 (2008 r.)
252	Stapór Kazimierz	Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej – spadkobierca zbiorów naukowych Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.	Konferencja 2008 r.
253	Stapór Kazimierz	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa dobrze gospodarzy w obiektach byłych szkół wojskowych.	13 (2012 r.)
254	Stępień Henryk	Kronika wydarzeń sportowych i wyszkolenia fizycznego w OSR.	13 (2012 r.)
255	Strahl Stefan	Nie zapomnę płk. Wacława Kazimierskiego.	8 (2007 r.)
256	Strycharski Stanisław	Stowarzyszenie „Radar” z wycieczką w Miśni.	13 (2012 r.)
257	Sukniewicz Józef	Generalskie refleksje po latach. Rozmowa z generałem Bronisławem Peikertem.	10 (2008 r.)
258	Szałaj Jan	25 lat lat działalności Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy WP.	3 (2005 r.)
259	Święcicki Rafał	Wędrówki „jeleni”.	5 (2005 r.)
260	Tkaczew Władysław	Recenzja rocznika Instytutu Badań Naukowych im. Edwina Rożubirskiego. Tom 1 (2003 r.)	4 (2005 r.)
261	Tomaszewski Jerzy	55 lat Wojsk Radiotechnicznych Sił Powietrznych.	5 (2005 r.)
262	Wadowski Marian	Sprzęt radiotechniczny w Popielówku.	9 (2008 r.)
263	Wala Józef	Moja droga służbowa w ludowym Wojsku Polskim.	13 (2012 r.)
264	Wilk Stanisław	Wystawa w Skansenie Uzbrojenia WP „Szkolnictwo wojskowe II Rzeczypospolitej”.	4 (2005 r.)
265	Wilk Stanisław	Uwagi nt. projektu nowej lokalizacji Skansenu Uzbrojenia Wojska Polskiego – Oddziału Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze.	9 (2008 r.)

Lp.	Autor	Tytuł	Nr biuletynu
266	Wilk Stanisław	Karkonoskie militaria – dzieje wojskowości w Karkonoszach i Kotlinie Jeleniogórskiej. Wystawa w Skansenie Uzbrojenia Wojska Polskiego w Jeleniej Górze.	Konferencja 2008 r.
267	Winnicki Tomasz	Edukacja szansą rozwoju regionu.	7 (2007 r.)
268	Winnicki Tomasz	Kontynuacja.	8 (2007 r.)
269	Winnicki Tomasz	Rola wojskowych nauczycieli akademickich w budowaniu kadry nauczycielskiej Kolegium Karkonoskiego.	Konferencja 2008 r.
270	Winnicki Tomasz	Posłowie (<i>wystąpienie na zakończenie konferencji</i>).	Konferencja 2008 r.
271	Włodyga Jacek	Wkład i znaczenie żołnierzy radiotechników w rozwój miasta Jeleniej Góry i regionu jeleniogórskiego.	5 (2005 r.)
272	Wojciechowski Andrzej	Szkolenie specjalistów wojsk radiotechnicznych, rozpoznania i walki radioelektronicznej w Centrum Szkolenia Sił Powietrznych w Koszalinie.	6 (2006 r.)
273	Wojciechowski Wiesław	Do Kolegów Radiotechników na 45-lecie WRt.	5 (2005 r.)
274	Zakliński Zygmunt	Początki polskiej radiolokacji.	8 (2007 r.)
275	Zarząd Koła nr 4 ZBZZ i OR	Jesteśmy i działamy.	10 (2008 r.)
276	Zarząd	Regulamin przyznawania medalu JSZR „Radar”.	4 (2005 r.)
277	Zarząd	Informacja o realizacji celów porozumienia z MON przez JSZR „Radar” w roku 2005.	4 (2005 r.)
278	Zarząd	Zapraszamy do udziału w konkursach.	4 (2005 r.)
279	Zarząd	Z archiwum fotografii „Znani i nieznani”.	4 (2005 r.)
280	Zarząd	Apel o 1% od podatku.	9 (2008 r.)
281	Zarząd	Podsumowanie akcji 1%.	9 (2008 r.)

Konferencja 2008 r. - „Rola wojska w rozwoju intelektualnym Jeleniej Góry” - materiały z konferencji naukowej - 16-17 maja 2008 r.

Członkowie założyciele Stowarzyszenia „Radar”

(59 osób)

płk Jerzy Balcerkowski	ppłk Zbigniew Kuśmierk
ppłk Zdzisław Baran	płk Franciszek Latosiński
płk Mieczysław Baranowski	ppłk Tadeusz Lewandowski
ppłk Edward Basałygo	płk Eugeniusz Ludwiczek
ppłk Zdzisław Bigosiński	płk Bronisław Marcinkowski
płk Piotr Binek	ppłk Jerzy Marczewski
kpt. Zenon Blukacz	ppłk Stanisław Matejuk
płk Władysław Czopek	ppłk Franciszek Michalik
ppłk Henryk Dąbkiewicz	ppłk Jan Mondry
ppłk Zbigniew Deręgowski	płk Franciszek Mroczo
płk Bogusław Dylis	ppłk Andrzej Musiał
ppłk Ryszard Dzięgowski	st. chor. szt. Zbigniew Nowak
płk Henryk Gajek	płk Zbigniew Nowak
ppłk Tadeusz Gapys	st. chor. szt. Jerzy Pawlak
st. chor. szt. Jan Ginowicz	płk Włodzimierz Pawlak
ppłk Janusz Górecki	gen. bryg. Bronisław Peikert
płk Jerzy Górski	płk Józef Piekarczyk
płk Bogdan Grabowski	ppłk Marian Poczęty
ppłk Marek Grzywa	ppłk Zdzisław Popławski
ppłk Włodzimierz Jagodziński	płk Andrzej Rogalski
st. chor. Tomasz Jasiński	mjr Stanisław Skorupski
płk Lech Kaczmarek	mjr Roman Sobczak
ppłk Sylwester Kamecki	płk Kazimierz Stachowicz
ppłk Marian Klasiński	ppłk Kazimierz Stąpór
ppłk Bolesław Koc	ppłk Kazimierz Syk
płk Lucjan Kowalczyk	płk Marek Tołkacz
płk Zbigniew Kowalski	kpt. Marian Wadowski
st. chor. szt. Bogdan Krawczyk	ppłk Andrzej Witek
mjr Andrzej Kuczkowski	ppłk Andrzej Zawadzki
ppłk Tadeusz Kusik	

Uwaga: Członkami założycielami są członkowie, którzy w dniu 5 kwietnia 2002 r. uczestniczyli w zebraniu założycielskim.

Wykaz członków czynnych

(stan na 15.04.2012 r.)

Lp.	Nazwisko, imię
1	Bachorski Józef
2	Baran Zdzisław
3	Bielski Jan
4	Bigosiński Zdzisław
5	Binek Piotr
6	Blukacz Zenon
7	Błażków Bolesław
8	Boratyński Janusz
9	Braclawski Antoni
10	Cetera Władysław
11	Czopek Władysław
12	Dąbkiewicz Henryk
13	Deręgowski Zbigniew
14	Ditkowski Jerzy
15	Drozda Tadeusz
16	Gajek Henryk
17	Gardziejewski Tadeusz
18	Gawlas Marek
19	Gelo Wojciech
20	Ginowicz Jan
21	Gołębiowski Marek
22	Górecki Janusz
23	Górski Jerzy

Lp.	Nazwisko, imię
24	Jagodziński Włodzimierz
25	Jasiński Tomasz
26	Kaczmarek Lech
27	Kamecki Sylwester
28	Klasiński Marian
29	Kosiński Janusz
30	Kowalczyk Lucjan
31	Krasowski Tadeusz
32	Kuczkowski Andrzej
33	Kuśmierek Zbigniew
34	Lewandowski Tadeusz
35	Marczewski Jerzy
36	Matejuk Stanisław
37	Maryniak Ted
38	Michalik Franciszek
39	Mroczo Franciszek
40	Musiał Andrzej
41	Mroźniewski Czesław
42	Nowak Zbigniew
43	Nowak Zbigniew (płk)
44	Nowogrodzki Waldemar
45	Okulicz-Kozaryn Józef
46	Olchówka Jan

Lp.	Nazwisko, imię
47	Olszewski Janusz
48	Olszewski Marek
49	Pałubski Jan
50	Pawlak Jerzy
51	Pawlak Włodzimierz
52	Peikert Bronisław
53	Piasecki Marian
54	Piekarczyk Józef
55	Pieńkos Jerzy
56	Poczęty Marian
57	Rogalski Andrzej
58	Rzemińska Elżbieta
59	Rzepka Arkadiusz
60	Sawicki Krzysztof
61	Sobczak Roman
62	Sosiński Krzysztof
63	Stachowicz Kazimierz

Lp.	Nazwisko, imię
64	Stasienko Władysław
65	Stąpór Kazimierz
66	Strycharski Stanisław
67	Syczuk Zbigniew
68	Szczepański Mariusz
69	Ślanda Stanisław
70	Thamm Jacek
71	Tołkacz Marek
72	Topczewski Wojciech
73	Wadowski Marian
74	Wala Józef
75	Wiechnik Waldemar
76	Wituch Jan
77	Wojtasik Kazimierz
78	Zarzecki Leon
79	Zdeb Józef

Zmarli członkowie „Radaru”

Lp.	Nazwisko, imię	Data śmierci
1	Baranowski Mieczysław	16.12.2006 r.
2	Marcinkowski Bronisław	30.10.2007 r.
3	Grabowski Bogdan	23.08.2009 r.
4	Balcerkowski Jerzy	08.04.2010 r.
5	Ludwiczek Eugeniusz	01.07.2010 r.
6	Kaliński Paweł	16.02.2012 r.